

L'impacte de Wattpad en la literatura juvenil

per **Laura Yan
Perea Celeiro**

 Follow

Nom i Cognom: Laura Yan Perea Celeiro

Tutor del treball: Pere Tresserras Bussot

Nom de l'escola: Sant Antoni de Pàdua, Salesians Mataró

Curs: 2022 - 2023

Classe: 2n Batxillerat B

Data de lliurament: 19/12/2022

RESUMEN

Wattpad es la red social de lectura y escritura más popular en el mundo y la fuente de los *best-sellers* de la literatura juvenil actual. Este trabajo analiza su popularidad y el trato que los libros más conocidos de la plataforma dan al sexo, la virginidad, las relaciones románticas, los roles de género y la escritura. El método de análisis se basa en el agrupamiento de las características más comunes de los libros de la plataforma para comprobar si existe una pauta a seguir para que triunfen. La investigación se sustenta en la comparación de dos libros, uno publicado por Wattpad y otro publicado por una editorial, en dos entrevistas y en una encuesta. El objetivo del trabajo es estudiar el impacto de la red en la literatura juvenil y el cambio que ha podido sufrir a raíz de la creación de la plataforma. El estudio demuestra que los libros más populares de esta red descuidan la calidad de la narración, dan excesiva importancia al sexo, tratan la virginidad femenina sin conocimientos profesionales previos, perpetúan las relaciones tóxicas y enaltecen al hombre dominante y a la mujer pasiva y virginal. Gracias a este análisis se ha llegado a la conclusión de que Wattpad ha causado un impacto en la literatura juvenil porque los elementos previamente nombrados son los que ayudan hoy en día a impulsar un libro juvenil al éxito y, por consiguiente, a su difusión por todo el mundo y su adaptación cinematográfica. Esta conclusión se ve sustentada por los resultados que se han logrado después de publicar un libro con estos componentes en Wattpad y que éste haya logrado una buena acogida por parte de los lectores.

ABSTRACT

Wattpad is the world's most popular reading and writing social network and the source of today's best-sellers middle grade books. This work analyses its popularity and the treatment that the most popular books from the platform gives to sex, virginity, romantic relationships, gender roles and writing. The analysis method is based on the grouping of the most common characteristics of the books from the platform in order to confirm if there is a guideline to follow for them to succeed. The research is based on the comparison of two books, one published by Wattpad and another published by a publishing house, in two interviews and in a survey. The aim of the work is to study the impact of the network on youth literature and the change it may have undergone as a result of the creation of the platform. The study shows that the most popular books on this network neglect the quality of the narrative, give excessive importance to sex, treat female virginity without prior professional knowledge, perpetuate toxic relationships and exalt the dominant man and the passive and virginal woman. Thanks to this analysis, it

L'impacte de Wattpad en la literatura juvenil

has been concluded that Wattpad has caused an impact on juvenile literature because today the previously mentioned elements are those that help to propel a juvenile book to success and, consequently, to its diffusion around the world and its film adaptation. This conclusion is supported by the results that have been achieved after a book with these components was published on Wattpad and was well received by readers.

ÍNDIX

INTRODUCCIÓ	1
1. LA LITERATURA JUVENIL	1
1.1. Cronologia de la literatura juvenil	1
1.2. Característiques principals de la literatura juvenil	4
1.2.1. Temàtica	4
1.2.2. Lèxic precís	4
1.2.3. Desenvolupament dels personatges	4
1.2.4. Espai per a tothom	4
1.3. Importància de la literatura juvenil	4
2. WATTPAD	5
2.1. Per què Wattpad és considerat un fenomen?	5
2.2. Per què Wattpad és tan popular?	6
2.3. La popularitat de Wattpad gràcies a “Booktok”, “Bookstagram” i “Booktube”	9
3. ANÀLISI DE WATTPAD	13
3.1. Wattpad i el sexe	13
3.2. Wattpad i la virginitat femenina	15
3.3. Wattpad i les relacions romàntiques	18
3.4. Wattpad i el “Déu del sexe”	21
3.5. La dona de Wattpad	24
3.5.1. La dona a la literatura clàssica	24
3.5.2. La dona a la literatura juvenil	28
3.5.3. La dona a Wattpad	30
3.6. Els llibres més famosos de Wattpad	31
3.6.1. After	31
3.6.2. A través de mi ventana	32
3.6.3. The kissing booth	33
3.6.4. Resultats de l’anàlisi dels 3 llibres	34
3.7. Wattpad i les faltes d’ortografia	36
3.8. Entrevista a la professora de Llengua i Literatura Sílvia de Gea	40

4. COMPARACIÓ D'UN LLIBRE PUBLICAT PER UNA EDITORIAL AMB UN POPULARITZAT PER WATTPAD	46
4.1. Informació de <i>Boulevard</i>	46
4.2. Premissa de <i>Boulevard</i>	47
4.3. Popularitat de <i>Boulevard</i>	48
4.4. Informació de <i>Romper el círculo</i>	49
4.5. Premissa de <i>Romper el círculo</i>	49
4.6. Popularitat de <i>Romper el círculo</i>	49
4.7. Comparació de <i>Boulevard</i> i <i>Romper el círculo</i>	49
4.7.1. Títol	50
4.7.2. Portada	50
4.7.3. Sinopsi	51
4.7.4. Inici	53
4.7.5. Protagonistes	57
4.7.6. Personatges secundaris	63
4.7.7. Relació amorosa	66
4.7.8. Evolució dels personatges principals	68
4.7.9. El paper de la família	70
4.7.10. Final	72
4.7.11. Missatge del llibre	76
4.8. Conclusió de la comparació	77
5. ESCRITURA D'UN LLIBRE GENÈRIC DE WATTPAD	78
5.1. Gènere més utilitzat	78
5.2. Títol	78
5.3. Portada	79
5.4. Model d'argument	79
5.5. Pròleg	80
5.6. Personatges principals	81
5.7. Personatges secundaris	83
5.8. Relació amorosa	88
5.9. Relacions familiars	89
5.10. Relacions amistoses	89

5.11. Missatge del llibre	89
5.12. Situacions més comuns	89
5.13. Faltes d'ortografia	97
5.14. Resultats de la publicació del llibre	99
CONCLUSIÓ	101
REFERÈNCIES BIBLIOGRÀFIQUES	104

INTRODUCCIÓ

Amb aquest treball vull descobrir les causes que van contribuir a l'expansió mundial que ha aconseguit la plataforma en línia anomenada Wattpad i l'impacte que ha pogut ocasionar en la literatura juvenil. Per aclarir la importància dels llibres destinats a un públic adolescent faré una recerca prèvia de la seva cronologia fins arribar al punt culminant en que va a aparèixer la primera història pensada per ser llegida per joves. Després d'això, realitzaré una anàlisi de la plataforma constituït per una investigació de les raons que expliquin la seva popularitat i un estudi de com els llibres de Wattpad tracten el sexe, les relacions romàntiques, la figura de la dona i de l'home, la virginitat femenina i l'expressió escrita perquè la meva experiència llegint històries publicades en aquesta xarxa m'ha fet dubtar de si aquests elements són considerats amb la professionalitat i seriositat que s'esperaria d'un escriptor o si, pel contrari, són nimietats sense importància que no es troben en la llista de prioritats dels seus autors. També es farà un recull dels trets més característics dels llibres de Wattpad per tal de saber si hi ha un patró que es repeteixi en les històries més populars.

Partiré de la hipòtesi que, per una banda, aquesta plataforma és popular gràcies al morbo de moltes persones que troben en aquesta iniciativa una forma de satisfer els seus desitjos llegint obres eròtiques ja que aquestes són gratis i fàcils de trobar. Per l'altra banda, que Wattpad ha sigut un gran impacte en la literatura juvenil ja que ha descobert aquest món a milions de persones i perquè l'excessiva llibertat que dona ha conclòs en la publicació en massa de llibres amb faltes d'ortografia, trames infantils i personatges poc treballats. Finalment, segons la meva hipòtesi, la popularitat de Wattpad ha significat que moltes editorials donin prioritat als escriptors famosos de la plataforma per sobre manuscrits de desconeguts.

He decidit fer aquest treball per dues raons: la indignació que sentia cada vegada que llegia una història de Wattpad amb falles ortogràfiques i arguments repetitius i la preocupació de que aquest fos el futur de la literatura juvenil. Per tal de saber si el meu recel cap a Wattpad estava justificat he escollit aquest tema. A més, soc una gran amant de l'escriptura i de la lectura i aquest treball combinava els dos àmbits a la perfecció i vaig veure oportú enfocar-me en la literatura juvenil ja que jo pertanyo al públic al que s'adreça i penso que és la literatura que més està sortint afectada per aquesta xarxa. Finalment, també va incrementar el meu interès el repte que tenia pensat des d'un inici

per aquest estudi: l'escriptura d'un llibre amb les característiques més repetides a Wattpad per tal de desafiar-me a mi mateixa.

Els objectius principals que vull assolir són:

- Descobrir si Wattpad és perjudicial per la literatura juvenil
- Entendre per què la plataforma és tan popular
- Conèixer altres punts de vista, tant d'alumnes com de professors, sobre aquesta plataforma
- Saber si ha hagut una decadència lingüística en la literatura juvenil per culpa de Wattpad
- Confirmar si hi ha un patró als llibres de la xarxa que ajuda a augmentar la seva popularitat

Per tal de dur a terme aquesta anàlisi, la investigació es dividirà en quatre parts: Wattpad i la literatura juvenil, un anàlisi de Wattpad, la comparació de dos llibres i la part creativa. La primera s'orientarà en què és la literatura per a joves, què és Wattpad i l'impacte que ha tingut. La segona analitzarà els elements que es troben més sovint en aquestes històries, en una enquesta feta a 260 alumnes d'una escola sobre la plataforma i en una entrevista feta a una professora de Llengua i Literatura. La tercera part compararà dos llibres, un originat a Wattpad i l'altre publicat per una editorial tradicional, i utilitzarà com a material aquestes dues novel·les i una entrevista feta a una psicòloga. Per finalitzar, la quarta part, al ser la més creativa, no farà us de cap informació externa més enllà del coneixement adquirit a partir de la lectura de molts llibres populars de la plataforma per poder inspirar-se en ells.

Totes aquestes eines, fonts i instruments seran la base i el referent per a desenvolupar la meva recerca.

1. LA LITERATURA JUVENIL

La literatura juvenil és la literatura que es troba en un punt mig entre la literatura adulta i la infantil (les quals fa segles eren les úniques reconegudes) i que està dirigida als lectors d'edats compreses entre els 12 i 17 anys. Aquest tipus de literatura reuneix totes les històries que van dirigides al públic juvenil i que sovint tenen contingut relacionat amb processos que viuen els joves d'aquestes edats, com ara l'amor, l'assetjament i la incomprensió social entre d'altres.

1.1. Cronologia de la literatura juvenil

Cal recalcar que abans del segle XXI no existien els llibres per nens, és a dir que no hi havia diferències entre un llibre infantil i un d'adult, i els més petits aprenien de textos religiosos o inadequats per la seva edat. Un exemple dels llibres que els feien llegir és *The new England Primer* (1690), un llibre que advertia sobre la imminència de la mort (bastant comú en aquella època) i es caracteritzava per un abecedari pictòric, paraules llargues, acrònims, catolicisme, lliçons morals i moltíssimes mencions a la mort.

La primera vegada que un escriptor es va plantejar fer un llibre dirigit cap al públic infantil no fou amb la idea d'entretenir sinó d'instruir i educar, com per exemple els primer llibre infantil publicat a Amèrica, *Spiritual Milk for Boston babes* (1656), un catecisme dirigit per a nens escrit pel ministre John Cotton i que tenia com a objectiu ensenyar sobre el Puritanisme i l'Església. Dos anys després de la publicació d'aquest llibre va sorgir *Orbis Pictus* de Juan Amos Comenius considerat com el primer llibre il·lustrat per nens i que tenia com a tema principal les ciències naturals i socials.

Les úniques històries que podrien ser considerades per un públic infantil foren les col·leccions de contes de fades recollits de la tradició oral. Una d'aquestes primeres col·leccions fou *Lu cunto de li cunti overo lo trattenemiento de peccerille*, publicada el 1634, de Gambiattista Basile, on es recollien històries com *La ventafocs* o *Rapunzel*. Charles Perrault s'inspiraria en aquestes històries per crear la seva col·lecció en francès el 1697 anomenada *Histoires ou contes du temps passé, avec des moralités* i, tot i no aconseguir tant d'èxit, fou una doble inspiració pels germans Grimm, escriptors de la col·lecció *Contes per la infància i la llar* on destacaven els contes populars de *La bella dorment* (1812), *El gat amb botes* (1824) i *Caputxeta vermella* (1857).

La finalitat educativa per sobre l'entreteniment començà a canviar amb l'aparició de *A little pretty pocket-book, Intended for the Instruction and Amusement of Little Master Tommy, and Pretty Miss Polly* (1744) escrit per John Newbery, que tenia com a objectiu fer gaudir als lectors més joves. El llibre va ser originalment venut amb regals, una pilota

pels nens i un canó d'agulles per les nenes i, tal i com diu el títol, tant els objectes com el llibre tenien com a objectiu aconseguir que en "Tommy" fou un bon noi i la "Polly" una bona noia. Més tard, a principis del segle XIX, Hans Christian Andersen viatjà per tota Europa recopilant contes de fades que incloïen *La sireneta*, *Blancaneus* o *Patufet*. Tot i la importància de tots aquests relats acabarà sent *Alicia al país de les meravelles*, escrit per Lewis Carrol el 1865, la novel·la infantil més important de la història de la literatura d'aquell any. L'obra, considerada una obra mestra gairebé des de la seva aparició, utilitzava elements ja utilitzats anteriorment –com la nena perduda o els animals màgics– però els presentava d'una manera insòlita, plena d'imaginació i extravagància, jugant a més amb altres components com les matemàtiques, la lògica o el llenguatge. El llibre de Carroll va canviar per sempre les regles de la literatura per a nens i va servir d'inspiració per infinitat d'escriptors posteriors. Aquesta obra és considerada una de les més rellevants al món literari i es va convertir en un dels referents més importants pel desenvolupament de la literatura infantil i d'inspiració per la literatura juvenil. És per aquesta raó que, posteriorment, començaran a emergir altres obres a finals d'aquest segle i inicis del segle XX que s'establiren com a textos que a més d'ubicar-se a la literatura infantil, esdevindran l'accés per la literatura juvenil.

Després d' *Alicia al país de les meravelles* van aparèixer uns quants llibres més que permeten fer un balanç de la literatura infantil i juvenil a finals del segle XIX i principis del XX: *Donetes* de Louisa May Alcott el 1868, *Les aventures de Tom Sawyer* de Mark Twain el 1876 (també *Les aventures de Huckleberry Finn* el 1885), *Les aventures de Pinotxo* de Carlo Collodi entre 1882 i 1883, *L'illa del tresor* de Robert Louis Stevenson el 1883 i *El llibre de la selva* de Rudyard Kipling el 1894. i *Peter Pan i Wendy* de J.M. Barrie el 1911.

A començaments del segle XX és quan es va començar a tenir en compte la psicologia del nen, els seus interessos i les seves experiències i es van començar a abordar temes com la superació de les pors, la llibertat, la rebel·lia, els somnis o els desitjos. El 1911 va néixer el personatge de Peter Pan, escrit J. M. Barrie i el 1935 Pamela Travers va escriure *Mary Poppins*. A més, en aquesta primera meitat de segle sorgeix un dels personatges més importants de la literatura: *El petit príncep* (1943) d'Antoine de Saint-Exupéry, ja que tot i estar considerada una obra infantil tracta temes com l'amor, la pèrdua i l'ansietat. Destacar també *El vigilant en el camp de Sègol* de Salinger, obra que provocà nombroses controvèrsies pel seu llenguatge provocador i poc apte pels joves i per retractar bastant explícitament els conflictes propis de l'adolescència com l'assetjament i la sexualitat. A més de ser clàssics, molts d'aquests llibres van ser

veritables *best-sellers*¹ a la seva època, tot i que no arribaren al grau de fenomen que va suposar el llibre d'A.A. Milne, *Winnie-the-Pooh*, publicat el 1926. Els llibres Milne, centrats en uns temes característics del gènere infantil com és la fugacitat de la infància i el difícil pas a l'edat adulta, acabà sent una font d'inspiració pel cinema, la música, els còmics i la televisió.

Durant aquest moment un dels escriptors que havia iniciat el seu procés creatiu en llibres infantils va crear allò que serien les obres més importants de la literatura juvenil i que posteriorment van inspirar la seva adaptació cinematogràfica: *El hòbbit* (1937) i *El senyor dels anells* (1954) de J.R.R. Tolkien. A aquest procés es va sumar C.S. Lewis, una altra de les figures més importants de la literatura juvenil amb obres com la saga de *Les cròniques de Nàrnia* (1950-1956).

El tractament dels problemes dels adolescents va venir de la mà de l'autora nord-americana Susan Eloise Hinton amb *Rebels* (1967), un text que va suscitar un gran debat pel tractament de la violència i el consum d'alcohol entre els menors i fins i tot es va arribar a prohibir en algunes biblioteques i escoles.

A la segona meitat del segle XX es va publicar *La història interminable* (1979) de Michael Ende, un llibre que parlava sobre la importància de desenvolupar la imaginació, de no permetre que la tristesa s'apoderés del ésser i de ser valent i confiat.

A partir d'aquest moment escriptors com Roald Dahl, Jude Blume o Susan Cooper van començar a escriure aquest tipus d'històries que els editors identificaren d'interès pel públic adolescent i la literatura juvenil es va acabar caracteritzant per parlar de temes controvertits que els llibres infantils no podien tocar com el sexe, el racisme, la sexualitat...

En l'exploració i la creació dels autors de literatura juvenil hi són presents una sèrie d'elements fruit del trànsit i l'avaluació de la literatura infantil per trobar obres per aquest tipus de públic. És per aquesta raó que actualment moltes de les obres de literatura per a joves estan orientades al desenvolupament intel·lectual dels adolescents, brindant eines per no només la seva vida acadèmica, sinó també per la seva formació en la vida social i psicològica utilitzant moltes vegades en les seves narracions la primera persona. Se sap que aquest tipus de narrador permet que l'adolescent o jove pugui ubicar-se al lloc del protagonista, a la qual cosa se suma una temàtica amb què es pugui sentir identificat que hi contribueix encara més. Sovint es presenta davant del personatge una

¹ Llibres que gràcies a la bona acceptació del públic han passat a formar part de les llistes de llibres més venuts o de gran valor acadèmic o artístic.

gran varietat de realitats i aspectes que l'adolescent pot estar experimentant, un recurs clau per aquest tipus de literatura.

1.2. Característiques principals de la literatura juvenil

1.2.1. Temàtica

Un dels trets més importants d'aquest tipus de textos són els temes que tracten durant el seu desenvolupament atès que sovint són obres els temes dels quals s'enfoquen en el seu entorn social per aconseguir atreure l'atenció.

1.2.2. Lèxic precís

D'acord amb la comprensió lectora dels joves en aquesta etapa, l'ús del lèxic adequat és un dels elements més importants per als escriptors de literatura juvenil ja que ha de trobar-se al seu abast i evitar, d'acord amb el públic, un lèxic al que no estiguin familiaritzats, ja sigui per l'època o cap altre factor. No obstant això, no és un lèxic bàsic, sinó que és ric en varietat però sempre aconseguint mantenir-se i no perdre la senzillesa.

1.2.3. Desenvolupament dels personatges

És important tenir en compte que si bé en els textos de la literatura per a joves els personatges tenen una evolució en el desenvolupament de la història, aquesta no sol estar tan carregada en profunditat.

1.2.4. Espai per a tothom

Un element crucial del desenvolupament de la literatura juvenil és la multiplicitat de temes. Aquest element dona a textos en què la seva intenció no és adoctrinar a partir d'un tema en específic, ja que això pot generar disgust en el lector.

1.3. Importància de la literatura juvenil

Quan un escriptor crea un llibre infantil hauria de tenir en compte tres coses: que sigui educatiu, fàcil de comprendre i que entretingui. Tot això empaquetat en una sola idea: ha de ser per nens. Els pares solen comprar llibres pels seus fills esperant que llegeixin una història senzilla, amb un missatge molt clar i un final feliç. És per aquesta raó que quan s'estrenà *Caroline* (2009) a les pantalles, una pel·lícula principalment dirigida a un públic infantil, i els nens sortiren plorant del cinema i els pares s'horroritzaren va ser inevitable la queixa de moltes famílies cap a la producció. Per la seva part la literatura adulta podia abordar perfectament aquests temes sense sortir il·lesa però hi havia una raó per la qual tampoc satisfieia al públic com per ser vista per aquells que ja no gaudien dels llibres per nens però que encara no eren adults: era massa explícita.

La literatura infantil està feta per educar, la literatura juvenil vol acompanyar al jove en el seu procés de maduració en que es descobreix a si mateix i la literatura adulta està feta per satisfer (ja sigui un llibre eròtic o un de sanguinari, els adults que la llegeixen no solen cercar en les seves paraules situacions de les que es pot aprendre ja que tenen l'edat estimable per saber el que volen, el que els agrada i el que no i només volen llegir una història que els estimuli). És amb aquesta gran separació entre la literatura infantil i l'adulta que apareix la juvenil: dirigida a un públic d'entre 12 i 17 anys i caracteritzada per parlar de temes com la sexualitat, els problemes d'identitat, l'assetjament... que a llibres de nens no podien aparèixer perquè eren molt explícits per ells i que als d'adults tampoc ja que eren temes poc usuals en aquelles edats.

2. WATTPAD

Wattpad és una plataforma en línia per lectors i escriptors que funciona com una biblioteca mundial il·limitada i gratuïta que es manté en constant expansió, tant de noves obres com d'usuaris per tot el món. L'aplicació pot ser utilitzada per mitjà de la pàgina web o des de l'aplicació mòbil de Wattpad. El projecte va ser creat el 2003 gràcies a la col·laboració d'Allen Lau i Ivan Yuen i va acabar de consolidar-se el 2006.

Aquesta plataforma permet, per una banda, la possibilitat de llegir nombrosos textos categoritzats per la seva temàtica principal o per subgèneres literaris. Per altra banda també ofereix la possibilitat de publicar i compartir d'una manera ràpida i senzilla històries, rebre puntuacions dels textos o comentaris i relacionar-se amb altres autors o lectors. No hi ha requisits específics per publicar, ni tampoc censura al no existir rendiment econòmic. El seu objectiu inicial era facilitar la publicació d'un llibre i la seva divulgació en vista de la dificultat d'aconseguir aquestes ajudes per part de les editorials. A més d'això, es tracta d'una eina per descobrir amants de l'escriptura que troben una oportunitat a Wattpad per donar a conèixer les seves històries amb l'ajuda del recolzament dels seus seguidors. Només enregistrant el seu compte, l'usuari pot llegir les històries d'altres persones ja sigui gràcies a les recomanacions per popularitat de Wattpad o per cerca personal. Un botó anomenat "escriu" serà el que ha de prémer per poder començar el seu llibre, afegint-hi un títol, una portada i una descripció de la història.

2.1. Per què Wattpad és considerat un fenomen?

Segons la RAE un fenomen és un fet extraordinari i sorprenent. Aquesta paraula és l'etiqueta que se li va posar a Wattpad a causa de l'èxit que va aconseguir mundialment en molt poc de temps.

Allen i Ivan, dos antics enginyers apassionats per la lectura i l'escriptura, van tenir la idea de crear una plataforma capaç de publicar en línia i gratuïtament textos que només tres mesos després del seu llançament va aconseguir superar les cinc milions de descàrregues. El 2009 es van afegir a la plataforma més de 17.000 llibres electrònics provinents del Projecte Gutenberg² i els va posar a disposició dels usuaris mòbils. Aquell mateix any va aconseguir més de 5 milions de descàrregues, la versió per *iPhone*³, la seva venda a la Blackberry App World⁴ i a Google Android⁵. El 2011 va rebre 3,5 milions de dòlars amb el finançament dels seus propis inversors, així com per part de W Media Ventures, de Golden Venture Partners i d'Union Square Ventures (un dels primers inversors a Twitter i Tumblr). També va aconseguir obrir la seva pròpia seu a Toronto i va ser seleccionada com l'empresa més popular de mitjans digitals del país. Fins el 2018, Wattpad arribà a la xifra de 117,8 milions de dòlars en fons inversionistes. A més, al 2022 aquesta plataforma ja compta amb més de 90 milions d'usuaris en tot el món que gasten 15.000 milions de minuts de cada mes a Wattpad. Ha publicat més de 565 milions d'històries traduïdes en més de 50 idiomes diferents. Gràcies a tot aquest suport i a les recaptacions obtingudes unes mil d'aquestes obres han aconseguit la seva publicació a paper, un lloc en programes de televisió o inclòs una oportunitat a la gran pantalla convertint-se en pel·lícules o series. Tots aquests sorprenents assoliments són els que, el 2018, van donar-li el nom de fenomen a Wattpad.

2.2. Per què Wattpad és tan popular?

Segons una publicació de l'editorial Letradepalo, el 98% dels manuscrits que reben les editorials són rebutjats.⁶ Tot i aquesta xifra, molts escriptors continuen enviant els seus escrits ja que l'auto-publicació poques vegades és una bona opció. Els principals beneficis que porta no publicar sota una editorial són la possibilitat de publicar un llibre sense l'aprovació d'una entitat externa, la llibertat envers la història i els beneficis de la venda, ja que tots són per l'autor. Però tot i el triomf d'E.L James, Jamie McGuire o Andy Weir (exitosos escriptors que han auto-publicat), la realitat és que sense lectors les pèrdues aniran en augment, perill al qual ningú s'exposa si publica amb una editorial ja que és aquesta la que paga l'edició, la publicació i la publicitat del llibre. Fa temps,

² Llibreria en línia que recollia llibres electrònics gratuïts a partir de llibres que ja existeixen físicament.

³ Línia de telèfons intel·ligents.

⁴ Botiga d'aplicacions mòbils.

⁵ Sistema operatiu mòbil.

⁶ Montesinos, V. *¿Por qué es tan difícil publicar en una editorial tradicional?* Letradepalo Editorial. Disponible a: <https://letradepalo.es/por-que-es-tan-dificil-publicar-en-una-editorial-tradicional/>

aconseguir l'acceptació d'un escrit comportava ser famós, tenir contactes, ser professionalment exitós o tenir sort. Per aquells joves que no havien fet una carrera lingüística o que no eren coneguts era quasi impossible que els publicuessin el seu llibre. Quan va aparèixer Wattpad, una plataforma en línia i gratuïta on només s'havien de registrar per poder donar a conèixer les seves històries totes les persones amants de l'escriptura van veure una forma més ràpida de veure el seu somni complit. Moltes editorials van presenciar la fama d'aquest fenomen i se'n van adonar que els adolescents cada vegada llegien més i que, si una història amb milions de lectures era publicada a paper tots els fanàtics que l'haguessin llegida (o no) s'il·lusionarien i la comprarien. El primer cas fou el d'*After* d'Anna Todd que fou tot un èxit en ventes i impulsà estrepitosament a la fama a Wattpad. Aquest llibre marcà un abans i un després en la història de la plataforma ja que la gent se n'adonà que els escrits podien arribar a les llibreries i que si ho aconseguien guanyarien diners només escrivint. Més tard arribà la publicació de *Chasing Red*, la pel·lícula de *The kissing booth*, les traduccions a l'anglès de *A través de mi ventana*, *Boulevard...* que van donar a conèixer encara més el fenomen de la xarxa.

Imma Rubiales és una de les milers d'usuàries que va fer realitat el seu somni gràcies a Wattpad. Aquest és un fragment d'una entrevista que van fer-li fer sobre el tema on van preguntar-li els seus inicis a la plataforma:

"Al principio, sólo tenía tres lecturas, y las tres eran mías. Recuerdo que tenía las notificaciones activadas y cuando me llegaba algo me ponía muy contenta; ahora las tengo silenciadas porque recibo al día entre 13.000 y 14.000", menciona. Un concurso en Oz Editorial dio el pistoletazo de salida a trasladar sus historias a papel y su última novela, *Hasta que nos quedamos sin estrellas*, la ha publicado de la mano de Planeta este mismo febrero. "He pasado de estar llamando a la puerta de las editoriales a que ellas vengan a mí para publicar mis libros. Cuando Planeta me ofreció publicar *Hasta que nos quedamos sin estrellas* ni siquiera estaba terminada, me quedaban 5 o 6 capítulos para cerrarla", explica ...⁷

Hi ha milers de casos com el d'aquesta escriptora, gent que, farta d'enviar manuscrits a les editorials, se'n va adonar que publicar a Wattpad era molt més eficient. No només amants de l'escriptura, també lectors que al descobrir la màgia de les lletres (o portats pel desig de fama i diners) van escriure per primera vegada en aquesta plataforma.

⁷ Tadeo, M. (21/04/22). *Wattpad, la plataforma que está revolucionando el sector literarioEl independiente*. Disponible a: <https://valenciaplaza.com/wattpad-la-plataforma-que-esta-revolucionando-el-sector-literario>

Un altre exemple seria el de l'escriptora Catalina Paz, que va aconseguir publicar el seu llibre *Hoja de Otoño* gràcies a la quantitat de lectures que va obtenir. En una entrevista que van fer-li van preguntar-li com va complir el seu somni i ella va expressar el següent:

“Me pasó que envié obras a editoriales y me dijeron que no. En el caso de *Hoja de Otoño* fue teniendo una sorpresa al tener una gran acogida, y cómo capítulo tras capítulo la gente pedía más. Luego de que compartí el último capítulo, fueron ellos mismos, los lectores, quienes me incentivaron a enviar el manuscrito a una editorial.

Lo increíble fue que cuando envié el manuscrito a Ediciones B, pasó casi un mes y medio y me respondieron que lo aceptaban. Debo decir, eso sí, que la cantidad de lecturas que ya acumulaba el libro en Wattpad ayudó a que la editorial se interesara. De cierta forma era material probado...”

Blue Jeans és un escriptor espanyol que va ser rebutjat per quinze editorials abans que les publicacions de les seves novel·les a la seva pròpia web i el recolzament de milers de seguidors seus l'ajudessin a signar un contracte amb una editorial. Rebeca Stones és una *youtuber*⁸ amant de l'escriptura que va veure el seu somni de publicar un llibre realitzat quan l'editorial Montena va contactar amb ella després de veure com de famosa era. Charlie d'Amelio és una *tiktoker*⁹ que va publicar la seva pròpia biografia a paper sota l'editorial nord-americana Amulet Books gràcies als milions de seguidors que va aconseguir la noia a l'aplicació Tiktok. Tots aquests casos van demostrar que un important grup de gent recolzant a una persona pot ser molt més eficaç que esperar l'aprovació d'una editorial ja que aquestes saben que és més fàcil guanyar diners publicant un llibre d'una persona famosa que el d'un desconegut a qui se li haurà de fer molta promoció. Wattpad va aconseguir que ser una celebritat no fou un requisit i sempre i quan la història tingués moltes llegides a la plataforma la seva publicació a paper estaria assegurada.

Per altre part, també és popular gràcies a tots els usuaris que només llegeixen llibres a Wattpad i que es passen el dia afegint-ne a la seva biblioteca digital. Molts usuaris expressen que bastants vegades han comprat novel·les que després no els ha agradat i que, quan van explorar per primera vegada Wattpad, els va agradar que no només llegir fos gratis sinó que en cas que no els agradés el que llegien podien deixar la història i no haurien perdut diners. A més, la plataforma facilita als lectors la recerca de llibres

⁸ Productora i creadora de contingut audiovisual que fa servir YouTube com a plataforma de comunicació.

⁹ Creadora de contingut a la xarxa social Tiktok que es caracteritza per tenir un gran nombre de seguidors.

amb la categorització de gèneres, agrupant-los per la seva temàtica. Wattpad també ha aconseguit molta fama gràcies a les eines que proporciona i que els llibres en paper no poden tenir: la possibilitat d'opinar en la secció de comentaris sobre la història i en qualsevol paràgraf del capítol, una biblioteca personal en la qual es poden afegir infinitat de relats per poder, més tard, recordar les eleccions i un xat privat que es pot obrir amb els escriptors i amb qualsevol usuari.

2.3. La popularitat de Wattpad gràcies a “Booktok”, “Bookstagram” i “Booktube”

“Booktok” és una tendència que fou creada per joves a Tik Tok¹⁰ per recomanar llibres, destacant els de literatura juvenil. La paraula “Booktok” sorgeix de la unió de la paraula *book* (llibre en anglès) i *tok* (la terminació de Tik Tok). L'origen d'aquesta tendència radica en 2020, quan l'escriptora E. Lockhart descobrí que el llibre que havia publicat el 2014, “We were liars”, era en l'actualitat tot un fenomen de vendes gràcies a les recomanacions d'importants “booktokers” del llibre.

“Bookstagram” és el terme amb que es coneix la unió entre Instagram¹¹ i la literatura (d'aquí l'origen de la paraula) i que ha derivat a un fenomen on els llibres i les fotografies s'agafen de les mans. Es tracta de publicar fotografies amb llibres curiosament posats amb detalls estètics al voltant. L'objectiu no és només aconseguir seguidors, sinó donar a conèixer llibres i cridar l'atenció de les persones utilitzant, en comptes de lletres, estètica, de manera que quan la fotografia hagi aconseguit captar la seva atenció aquestes s'interessin pel producte.

“Booktube” fa al·lusió a la comunitat de creadors de contingut de Youtube¹² que publiquen vídeos destinats a un públic jove relacionats amb llibres, la gran majoria de literatura juvenil. La paraula “Booktube” procedeix de la unió de les paraules *book* i *tube* (la terminació de Youtube). No se sap amb certesa qui va ser el o la pionera en crear contingut sobre llibres a YouTube però alguns consideren que el primer canal va ser *beautyisntskindeep7* que va començar a pujar vídeos recomanant llibres el 2009. Tanmateix, el terme “BookTube” es va començar a utilitzar quan el nombre de creadors de vídeos sobre literatura va començar a augmentar i, com a conseqüència, a tenir certa rellevància a la comunitat de YouTube. És tant l'impacte que tenen avui dia que es va crear el “Dia Internacional del Booktuber”, celebrat el 22 d'agost.

La semblança que hi ha entre aquestes tres idees és la relació que es dona entre la literatura juvenil i les xarxes socials més famoses internacionalment. Abans que apareguessin aquestes iniciatives les poques formes que tenia una persona de trobar

¹⁰ Xarxa social per crear i compartir vídeos curts i en format vertical.

¹¹ Aplicació i xarxa social creada per editar i compartir fotografies i vídeos.

¹² Lloc web dedicat a crear i compartir vídeos.

recomanacions de llibres era amb pàgines webs, amb clubs de lectura o preguntant a la gent, però era bastant difícil que els joves no lectors trobessin per casualitat un llibre que els agradés. L'ús d'aquestes xarxes socials mundials va ser un important impulsor (especialment durant la pandèmia) perquè els usuaris de Tik Tok, Instagram i Youtube que de casualitat es trobaven amb aquestes publicacions descobrissin històries que els podrien agradar. El criteri: la seva popularitat. Com més famós fos el llibre, com més amunt estigués a la llista de més venuts, més seria el seu interès per la història.

Va ser tal el fenomen que moltes editorials importants van contactar amb els creadors de contingut més famosos per regalar-los exemplars d'històries noves i que ells les promocionessin ja que sabien que quantes més visualitzacions aconseguissin més probabilitats hi hauria de vendre els productes i, al ser la literatura juvenil tant popular a aquestes xarxes, la gran majoria dels llibres enviats eren per un públic jove.

Wattpad sempre va ser famós però, gràcies a Tik Tok, Instagram i Youtube els llibres en físic van començar a popularitzar-se molt ja que, al ser tants els usuaris que només llegien a aquesta plataforma els que recomanaven llibres i al créixer cada vegada més la repercussió dels "booktokers", "bookstagramers" i "booktubers" sobre la joventut moltíssima gent va descobrir no només la plataforma, també els llibres a paper de la seva editorial. Un exemple d'aquesta situació seria el que va passar amb *Boulevard* (llibre publicat a Wattpad): l'etiqueta #Boulevard té 1.8 bilions de visualitzacions. Aquesta popularització fou un gran incentiu per l'augment de vendes d'aquest llibre ja que es nota la diferència entre 2019 (abans de l'aparició de *booktok*) en que el llibre va vendre 80.000 exemplar i 2021, amb 300.000 exemplar venuts.

No només ha passat amb aquest llibre sinó que molts altres han guanyat fama gràcies a que a Tik Tok l'etiqueta #Wattpad té 48.9 bilions de visualitzacions (s'ha de tenir en compte que Wattpad té 80 milions d'usuaris en comparació) el que demostraria la popularitat que aquesta plataforma i la seva editorial han aconseguit gràcies a aquesta xarxa social. A més, de la mateixa manera que el sexe és un dels elements més cercats a Wattpad, a Tik Tok aquests llibres també triomfen, com es pot veure amb les vistes que tenen les següents etiquetes: #Wattpadsmut¹³ té 469.3 milions de vistes, #Wattpad+18 té 1.3 milions de vistes i #wattpad18 té 21.6 milions de vistes.

¹³ *Smut* significa obscenitat en anglès.

L'impacte de Wattpad en la literatura juvenil

Top	Users	Videos	Sounds	LIVE	<u>Hashtags</u>
#	wattpad				49.0B views
#	wattpadrecommendations				2.8B views
#	wattpadstories				14.9B views
#	wattpadespañol				3.9B views
#	wattpadsmut				469.3M views
#	wattpadbooks				399.0M views
#	wattpad18				1.3M views
#	wattpadromance				169.0M views
#	wattpadstory				841.5M views
#	wattpad18				21.6M views

14

A instagram i a Youtube no és tan viral tot i que a la primera xarxa social l'etiqueta #Wattpad té més de 5 milions de publicacions relacionades.

☰	👤	🎵	<u>#</u>	📍	
#	#wattpad				5 mill. publicaciones
#	#wattpadindonesia				607 mil publicaciones
#	#wattpadespañol				747 mil publicaciones
#	#wattpadstories				738 mil publicaciones
#	#wattpadstory				558 mil publicaciones
#	#wattpadquotes				310 mil publicaciones

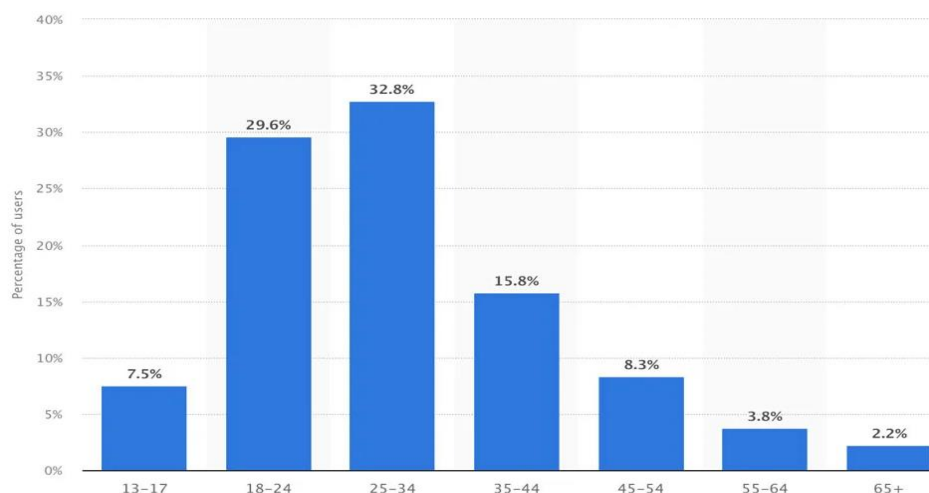
15

¹⁴ Resultats que apareixen si cerques la paraula Wattpad a TikTok i t'enfoces en les etiquetes.

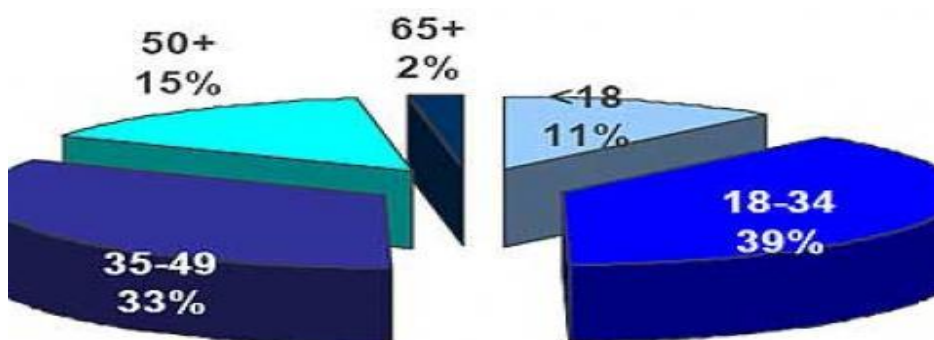
¹⁵ Resultats que apareixen si cerques la paraula Wattpad a Instagram i t'enfoces en les etiquetes.

L'impacte de Wattpad en la literatura juvenil

La divulgació de llibres populars i/o eròtics de Wattpad a Instagram, Tik Tok i Youtube és un fet a tenir en compte perquè aquestes xarxes són molt utilitzades entre nois i noies menors d'edat: segons Rebold¹⁶ el 28% total dels usuaris de Tiktok són menors d'edat¹⁷, a Instagram, seguint la font de Statista¹⁸ el 7.5% tenen entre 13 i 17 anys (gràfic 1) i Nielsen¹⁹ publicà que el 18% comprenen el total de menors a Youtube (gràfic 2).

20

21

¹⁶ Companyia de màrqueting i comunicació basada en dades.

¹⁷ *Qué edades tienen los usuarios de TikTok en 2022, según Rebold.* (29/03/22) Puro Marketing. <https://www.puromarketing.com/149/36176/casi-usuarios-tiktok-tienen-anos#:~:text=Los%20menores%20de%2018%20a%3%B1os,y%20tambi%C3%A9n%20para%20los%20adultos.>

¹⁸ Portal d'estadística en línia alemany.

¹⁹ Líder mundial en mesurament d'audiències, dades i anàlisis dels mitjans de comunicació.

²⁰ Gràfic 1= mostra el promedi d'edat dels usuaris d'Instagram.

²¹ Gràfic 2= mostra el promedi d'edat dels usuaris de Youtube.

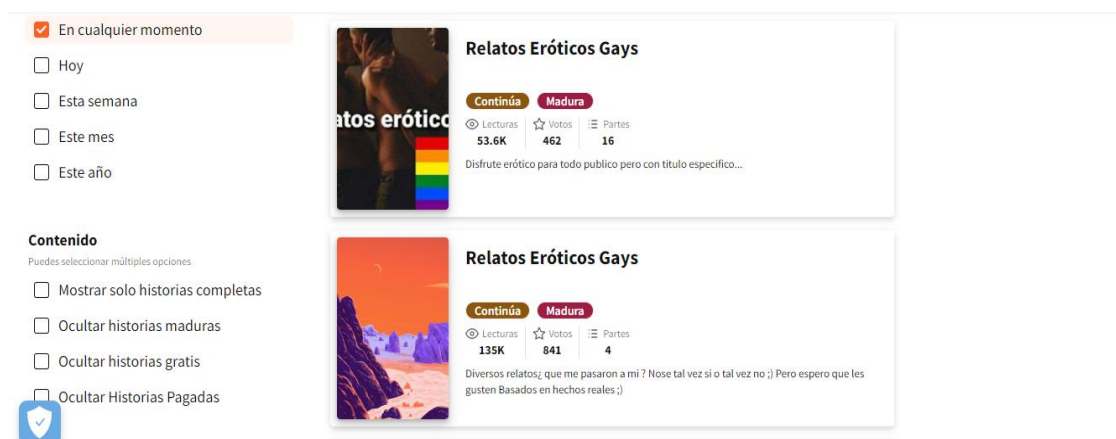
3. ANÀLISI DE WATTPAD

Amb l'objectiu de saber la maduresa amb que els llibres de Wattpad tracten el sexe, la virginitat femenina, les relacions romàntiques, els estereotips femenins i masculins i l'ortografia es farà una anàlisi d'aquestes elements dins la plataforma.

3.1. Wattpad i el sexe

A Wattpad, l'etiqueta és una paraula clau que caracteritza una història i que ajuda als lectors a trobar un llibre d'aquestes característiques.

11.900 són les obres que surten posant l'etiqueta *eròtic* al cercador de Wattpad, totes categoritzades com *madures* i amb més de mil lectures amb una quantitat de parts que no arriben a 40. Com exemple hi és una història anomenada *Relatos Eróticos Gays* amb un total de 130.000 lectures, 811 vots i només 4 parts, és a dir més de 20.000 lectures per episodi.

22

El mateix passa amb la història *Erótico romance*, que té més de 334.000 llegides i es divideix en 16 capítols. Segons lectors entrevistats, això és principalment perquè les poques parts que tenen són exclusivament enfocades en el sexe i són llegides per persones que, en comptes de cercar una història amb escenes de sexe, només volen les parts eròtiques. Canviant l'etiqueta *eròtic* a *18* (llibres recomanats per un públic legalment adult) la xifra puja fins a 68.600 històries també categoritzades com *madures*. En aquests casos, com el seu objectiu no és només el de satisfer sexualment la ment dels lectors sinó que també es vol explicar una història, la quantitat de parts en cada llibre és més variable. Per exemple, hi ha obres que tenen més de 315.000 llegides i

²² En aquesta imatge es poden veure els dos primers resultats que apareixen si cerques un llibre a Wattpad amb l'etiqueta "eròtic".

només 3 capítols, com *One shot (+18) KookV*²³, però també hi ha que compten amb una xifra superior a les 2.8 milions de lectures i tenen 131 parts.

41.800 històries utilitzen l'etiqueta *hot*²⁴; 10.700 són els resultats per l'etiqueta *sexlove*²⁵. Seguint amb les recomanacions que surten a partir d'aquestes cerques hi ha les etiquetes *sexí*, *sexe dur*, *sexe oral*, *sexy boy*²⁶... aquestes també són les paraules que se solen posar al cercador d'altres tipus de webs més audiovisuals que tenen com a objectiu satisfer als usuaris. En resum, una gran part de Wattpad s'ha convertit en un servidor sexual que en comptes d'utilitzar vídeos o àudios utilitza material escrit. S'ha de tenir en compte que un 40% del total d'usuaris de Wattpad (quasi la meitat) són adolescents d'entre 13 i 17 anys que llegeixen i creen aquest tipus de contingut a la plataforma.

Segons l'informe que va elaborar la ONG anomenada Save the children per estudiar el consum de continguts sexuals entre la població adolescent, la primera vegada que els nens veuen pornografia és aproximadament als 12 anys i quasi 7 de cada 10 (el 68,2%) consumeixen aquests continguts de forma freqüent.²⁷ El 93,9% dels que ho veuen ho fan a través dels telèfons mòbil en la intimitat i el 98,5% del contingut vist és gratuït. A més, al 2020 l'educadora sexual txeca Jana Martinkova realitzà un estudi que demostrava que de cada 4 infants, 3 dels que veien pornografia eren nens i una quarta part nenes, és a dir que la pornografia solia ser més vista per nois que per noies.²⁸ En contraposició, les lectures eròtiques solen ser més llegides per dones que per homes ja que la gran majoria d'aquests llibres són dirigits pel públic femení, que és el públic que en general més llegeix i compra llibres (un 67,9% de les dones llegeix i un 64,9% d'aquesta xifra ho fa per plaer). Aquestes dades expliquen la infinitat de llibres eròtics a Wattpad: al haver una majoria d'adolescents que escriu i llegeix a la plataforma i al ser aquesta l'etapa en que una persona es comença a interessar pel sexe, tant els creadors de contingut com els consumidors solen donar-li molta importància al sexe. Com a conseqüència, molts dels llibres populars ho són pel seu fort contingut eròtic.

²³ One shot= historieta d'un sol capítol. KookV= Jungkook i V (integrants de la banda BTS)

²⁴ Traducció al català: Calent.

²⁵ Traducció al català: Sexe i amor.

²⁶ Traducció al català: Noi sexi.

²⁷ *(Des)información sexual: pornografía y adolescencia*. (22/09/20). Save the children. Disponible a: <https://www.savethechildren.es/desinformacionsexual>

²⁸ Martinkova, J; Sigalova, P. (15/09/20). *Niños en riesgo de pornografía y violencia sexual a través de Internet*. The Czech Academy of Sciences. Disponible a: https://www.researchgate.net/publication/49294918_Jak_deti_prichazeji_na_svet_odpovedi_na_prvni_otazky_ditete_--nejen_o_sexu_moderne_pravdive_jednoduse_--s_laskou

3.2. Wattpad i la virginitat femenina

En la majoria de les històries d'amor de Wattpad la protagonista és una noia bonica, innocent, avorrida, ingènua i maldestre, amb un caràcter insuportable i que mai ha tingut relacions sexuals. Com la majoria dels creadors de contingut de Wattpad són adolescents menors d'edat no experimentats o no informats sobre el tema, l'escena de la pèrdua de la virginitat és tractada molt superficialment.

Per començar, l'himen és una fina membrana elàstica que cobreix una part de l'entrada de la vagina i que sol ser relacionat amb la pèrdua de la virginitat. Tot i que pot expandir-se de moltes altres formes, com per l'entrada de dits o d'un tampó, l'himen simbolitza la primera vegada perquè és el primer que la dona "perd" quan és penetrada. És per aquesta raó que s'utilitza l'expressió "perdre la virginitat" quan l'himen s'expandeix.

En algunes obres de la plataforma els escriptors fan que la protagonista sagni només per remarcar que ha perdut la virginitat. Cada cos femení experimenta el sexe de forma diferent i és per aquesta raó que hi ha dones que quasi no han sentit dolor la primera vegada i han gaudit i també hi ha que ho han sentit incòmode i dolorós i inclòs han sagnat. Aquesta última imatge és una que s'ha repetit en molts llibres de Wattpad (com per exemple a *After* d'Anna Todd) perquè hi ha moltes persones que els agrada veure sang després de perdre la virginitat (tant que inclòs a internet es poden trobar artefactes per simular aquesta situació) per la relació anteriorment explicada que fa la ment de himen-virginitat. Aquesta sang és un signe de la pèrdua de la virtut de la dona que moltes vegades apareix en aquestes les històries amb la falsa creença de que sempre passa. El ginecòleg Alejandro Paradas va explicar en una entrevista que el 43% de les noies deixen un rastre de sang al perdre la virginitat a causa de la quantitat de teixit que tenen a l'himen.²⁹ A l'expandir-se, segons la Biblioteca Nacional de Medicina d'EEUU, l'himen sempre sagna però depenent de la fisiologia de cada dona deixa o no evidència: en cas que tingui molt de teixit deixarà un rastre de sang i en cas que el teixit de l'himen sigui quasi inexistent la sang perduda també ho serà.³⁰ En resum, hi ha dones que sagnen la primera vegada i hi ha que no, no és una situació que sempre passi quan es perd la virginitat com aquests llibres fan creure.

²⁹ Paradas, A. [Rexpuestas]. (25/09/14). *Sangrado luego de tener relaciones sexuales ¿A qué se debe?* [Video] Youtube. Recuperado de

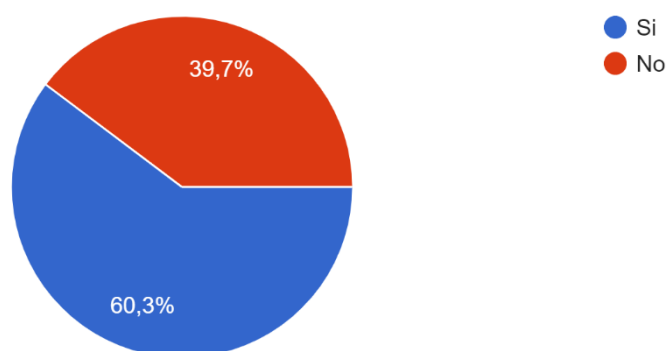
https://www.youtube.com/watch?v=QuX07TdglZU&t=60s&ab_channel=Rexpuestas

³⁰ Kaefer, M. (22/10/20). *Management of abnormalities of the genitalia in girls*. National Library of Medicine: chap 47.

Per altre part, hi ha escriptors de Wattpad que no són conscients de que sense lubricació ni preparació és molt improbable que una dona experimenti plaer a la tercera estocada i de seguida deixi de sentir dolor. Els professionals aconsellen sempre (especialment en la pèrdua de la virginitat vaginal o anal) massejar l'entrada amb lubricant, saliva o oli i penetrar-la amb un mínim d'un dit perquè s'acostumi a la sensació i la vagina o l'anus s'obri.³¹ Sense aquesta preparació (i per molt mullada que estigui la vagina per l'excitació) és bastant probable que la penetració faci molt de mal (depenent de la mida del penis i del tipus d'himen) i més encara si aquestes zones mai han sigut explorades. A causa de la inexperiència de molts usuaris de Wattpad hi ha molts llibres (alguns publicats a paper) on a l'escena de la primera vegada de la noia no es fan les preparacions anteriorment explicades i fàcilment amb dues ràpides penetracions la noia gaudeix i no sent cap tipus de dolor (tot i que tots els protagonistes masculins de Wattpad són descrits amb penis grans i les protagonistes tenen l'himen totalment intacte). Aquesta representació fantasiosa de la virginitat pot afectar negativament als lectors, especialment al sector femení menor d'edat. En una enquesta que es va fer a uns alumnes de l'escola Salesians es va veure que més de la meitat dels enquestats menors d'edat alguna vegada havien llegit un llibre per adults i la gran majoria ho havien fet sense el coneixements dels seus pares. Aquest resultat evidencia que els menors estan més fàcilment exposats a llegir escenes com les anteriorment explicades i a creure que estan basades en la vida real.

En cas que siguis menor d'edat: alguna vegada has llegit un llibre +18?

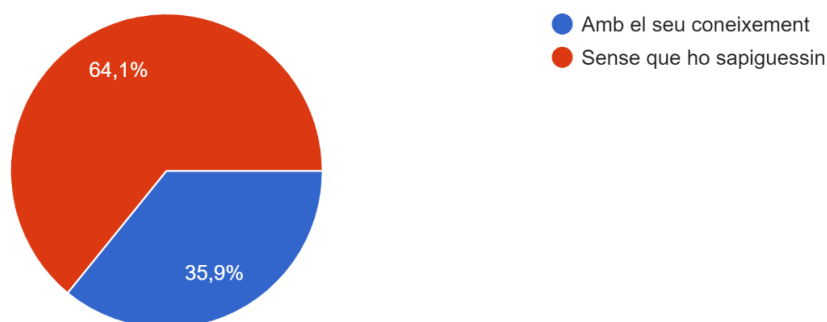
239 respostes

³¹ Moyano, Nieves; Sierra, Juan Carlos. (3/11/15). *Descifrando las disfunciones sexuales femeninas en el DSM-5*. Revista Argentina de Clínica Psicológica, vol. XXIV, pp. 277- 286.

Si la resposta és si: ho vas fer amb el coneixement dels teus pares?

170 respostes

A través de mi ventana és un llibre que hauria de ser llegit a partir dels 14 anys tot i que té escenes molt explícites i que, a causa d'aquesta desinformació per part de l'editorial o de l'escriptora sobre el contingut hi ha pares que el compren a nenes de 11 o 12 anys per la seva popularitat.

¡Llega por fin la novela juvenil que está triunfando en Wattpad!
¡Próximamente estreno en Netflix!

Raquel lleva toda la vida loca por Ares, su atractivo y misterioso vecino. Lo observa sin ser vista desde su ventana y es que, muy a su pesar, no han intercambiado ni una triste palabra. Lo que Raquel no sabe es que eso está a punto de cambiar...

Ares comenzará a cruzarse en su camino hasta en los lugares más inesperados y descubrirá que, en realidad, Raquel no es la niña inocente que creía.

Ahora, Raquel tiene muy claro su objetivo: conseguir que Ares se enamore de ella. Por supuesto, no está dispuesta a perderlo todo por el camino, y mucho menos a sí misma...

De Ariana Godoy, la autora de *Heist: Cazar o ser cazado*, llega este éxito internacional de Wattpad: un magnético juego de seducción que te tendrá atrapado en sus redes, ahora con nuevas escenas sobre los secretos de Ares.

Octava edición
Más de 13.000 ejemplares vendidos

La portada del libro puede variar
[Leer menos](#)

Curso	Edad de lectura	Dimensiones	ISBN-10
9 - 12	A partir de 14 años	15.09 x 2.41 x 21.51 cm	8420451916

En stock.
Como alternativa, el está disponible para dispositivo con la app gratuita.
Cantidad: 1
[Añadir a la lista de deseos](#)
[Comprar](#)
Transacción segura
Envío desde
Vendido por
 Añade un ticket de regalo para facilitar las devoluciones
[Añadir a la Lista de Deseos](#)
Compartir
¿Tienes un problema con este producto?
[Vender en...](#)

32

Justament en aquest llibre, a la pàgina 90, la protagonista perd la virginitat al sofà de l'habitació del protagonista, qui just després la fa sentir com un objecte. Sense lubricant, saliva o oli i només havent acariciat uns segons els llavis de la seva vagina, el personatge masculí és capaç de penetrar-la amb una mica de dificultat i de dolor que no tarda en desaparèixer perquè de seguida els dos comencen a gaudir. Aquesta vaga descripció podria fer pensar a les nenes que el sexe no fa mal i a practicar-ho sense prèvia preparació, el que podria donar a forts dolors i irritacions o, en casos molt greus, a sagnats diaris. Un altre exemple d'un llibre de Wattpad on també es descriu la primera

³² Es pot veure en la pàgina de compra del llibre a Amazon com la web cataloga el producte com un llibre recomenat a partir dels 14 anys.

relació sexual de forma irreal i idíl·lica (ja que a moltes dones els agradaria que la primera vegada no fes mal amb o sense preparació i que de seguida gaudissin de la sensació) és *Mi vecino es un stripper*³³ de Melissa Hall. Aquesta història no només toca un tema tan seriós com l'*striptease* (el qual és de vegades comparat amb la prostitució) de forma bastant ingènua i poc realista, sinó que a més presenta a una protagonista sense experiència sexual que amb dues lentes penetracions una mica doloroses aconsegueix acostumar-se al dolor i de seguida sent plaer.

3.3. Wattpad i les relacions romàntiques

Les parelles romàntiques de les obres de Wattpad no solen ser conegudes especialment per ser sanes o per ser la representació de com ha de ser una relació ideal: els protagonistes es coneixen des de fa molt poc, no hi ha bona comunicació entre ells, les interaccions no sexuals són incòmodes, no se sent la química i el que més els agrada de l'altre és el seu físic. En altres paraules, sense sexe no hi hauria res que unís a aquestes parelles, ja que moltes confonen l'amor amb l'atracció sexual. L'únic que diferencia aquestes relacions amb les amistats amb dret a tocar³⁴ és que els implicats es consideren una parella romàntica. La parella més famosa de Wattpad, en Hardin Scott i la Tessa Young, del llibre *After*, són un clar exemple d'això: estaven junts només perquè gaudien molt de les relacions íntimes, quan intentaven mantenir conversacions normals s'avorrien i, si no estaven al llit, estaven barallant-se tota l'estona o fent-se mal. També són exemples la Raquel Adams i en Christopher Morgan, protagonistes del llibre *Lascívia* o l'Alaska Hans i en Drake del llibre anomenat *+18*, ja que segueixen aquesta mateixa dinàmica de parella.

És ben sabut al món de la literatura romàntica que crear una relació perfecta és impossible perquè sempre hi haurà detalls i defectes que als lectors no els agradarà, però hi ha unes pautes que s'han anat construint al llarg de la història segons anaven desenvolupant-se les novel·les romàntiques per distingir què s'ha de seguir i què no s'ha de fer perquè un llibre de romanç sigui considerat objectivament bo.

- Els personatges principals. Especialment en les novel·les romàntiques o dramàtiques és molt important aconseguir que els lectors creïn un vincle afectiu amb els protagonistes per poder emocionar-se, entristir-se o enfadar-se quan la situació ho calgui. Si, en canvi, són personatges buits i plans amb qui és molt difícil simpatitzar no importa quant pateixin o què

³³ Persona que realitza balls eròtics en llocs públics d'entreteniments per adults a canvi de diners.

³⁴ Compromís entre dues o més persones a mantenir relacions sexuals sense necessitat de tenir una relació sentimental.

tan feliços estiguin, als lectors probablement no els importarà. Haurien de sentir-se reals, no haurien de ser ninots d'una història on segueixen un rol bàsic o ser la còpia de milers de protagonistes d'altres llibres similars. Un exemple de dos protagonistes que són molt estimats pel públic són la Maia i en Lochan del llibre *Prohibido* de Tabitha Suzuma, ja que són dos personatges amb una personalitat característica, amb passions i defectes que han de viure amb molts problemes a sobre i que van madurant al llarg del temps a base de desgràcies i alegries.

- Bona història. La novel·la no ha d'enfocar-se totalment en el desenvolupament de la parella ja que podria arribar a avorrir i desinteressar. El *breadcrumbing* és un terme que significa "llençar molles de pa" i descriu el comportament d'una persona que contínuament va donant petites mostres d'amor per mantenir l'interès en la persona que les rep i que aquesta no s'avorreixi. Un llibre romàntic (especialment un llarg) que només es centri en l'enamorament de dues persones pot arribar a sentir-se monòton i repetitiu (raó per la qual les parelles secundàries solen ser més populars que les principals). És important que hi hagi un conflicte que els preocupi i que, segons vagi progressant la història, es vagi trobant solució al problema principal al mateix temps que es deixen anar poques escenes romàntiques perquè la parella no avorreixi. Per exemple, a la trilogia de *La selecció* de Kiera Cass, hi ha una batalla entre la reialesa i un grup de rebels que volen acabar amb la piràmide social. També és un exemple el llibre *La cançión de Aquiles*, escrit per Madeline Miller i protagonitzada per Aquiles i Patroclo, dos nois que es veuen envoltats en la guerra de Troia. Aquests dos llibres, a causa del context en el que viuen els personatges, tenen pocs moments romàntics i gràcies a això aquests se senten més especials quan hi apareixen.
- Relació real. Quant menys fantasiosa sigui la seva relació més sentiran els lectors que estan llegint una història romàntica real, que el llibre en comptes de ser ficció està descrivint l'enamorament de dues persones. El *best-seller* escrit per Beth O'leary, *Pis per a dos*, té un exemple d'una parella molt estimada pel públic perquè molts la van sentir real i propera, que són en Lion i la Tiffy, dos adults que comencen com a amics i que es van enamorant poc a poc al llarg del llibre fins enamorar-se completament, com els ha passat a moltes parelles.
- Vida fora de la relació. Els protagonistes es sentiran més reals si al llibre es mostra que tenen una vida més enllà del seu interès amorós. Hi ha

moltes històries que només s'enfoquen en tot allò que envoli a la parella i s'obliden d'un aspecte molt important en una novel·la romàntica: la vida quotidiana. Per molt avorrit que sembli el tema, descriure el dia a dia és un gran recurs per demostrar que els personatges són persones, no ninots que només es desperten i actuen per les escenes romàntiques. No mostrar-los estudiant, interactuant amb la família, fent activitats extraescolars o simplement donant un passeig per no desinteressar als lectors amb temes intrascendents pel romanç de la història pot afectar negativament al llibre ja que semblarà que els protagonistes no tenen vida i que, quan no passa res que tingui a veure amb la seva relació amorosa, se'n van a dormir. Un exemple seria el llibre *Eleanor & Park* de Rainbow Rowell, una història on els protagonistes tenen els seus propis problemes familiars i, en comptes d'utilitzar aquesta situació per justificar més moments amorosos entre ells, els confronten sols.

- Diferenciar entre atracció física i amor. És bastant comú en les històries d'amor confondre la tensió sexual entre dues persones amb amor de veritat. L'agència de relacions matrimonial de Madrid, UNICIS, explica que l'atracció és un procés físic que es manifesta quan una persona es troba a prop de la que li atrau i comporta reaccions en el seu cos, tals com dilatació de les pupil·les, canvis hormonals, excitació... la diferència és que l'atracció sorgeix de manera espontània i és considerada com l'etapa intermediària entre la mera atracció física i l'amor.³⁵ Durant l'enamorament les persones senten que no necessiten més i comencen a cercar altres característiques: desig d'intimitat, idealització de la parella, desig de reciprocitat, etc. Finalment, l'amor sorgeix habitualment de manera més lenta, al llarg del temps, quan la simple atracció es veu acompanyada d'altres sentiments com el respecte, l'afecte o la necessitat d'estar al costat d'aquesta persona. La diferència principal entre amor i atracció és que, quan sorgeix el veritable sentiment d'amor cap a l'altra persona, va molt més enllà de l'egoisme individual. Una persona enamorada està disposada a fer sacrificis per estar al costat del seu ésser estimat, valora les seves qualitats i n'accepta els defectes i, sobretot, desitja el millor tant per a l'altra persona com per a si mateixa.

³⁵ *Diferencia entre amor y atracción – ¿Cómo saber qué sientes realmente?* (s/f). UnicisMadrid.es. Disponible a <https://www.unicisMadrid.es/diferencia-entre-amor-y-atraccion/>

En el cas de moltes parelles fruit de Wattpad, no només el procés cap al amor és ràpid, sinó que la relació està marcada per l'egoisme de cadascun i la seva necessitat de satisfer les seves necessitats.

Una parella està ben escrita quan no necessita del sexe per agradar als lectors, ja que aquest és només un pas més en la relació, una conseqüència del seu amor, no una causa. L'Amèrica i en Maxon, de la trilogia *La selección*, mai tenen sexe en cap dels tres llibres i tot i això són una parella molt popular. En Nick i en Charlie, de les novel·les gràfiques *Heartstoeper* d'Alice Oseman, tenen una relació basada en el comprís i la lleialtat i el seu llibre, en comptes de representar els petons i les abraçades de forma sensual, ho fa com un acte bonic i innocent.

Una parella amb personatges plans, sense una història en la qual mantenir-se, sense vida més enllà de la seva relació i que depèn del sexe no sol ser ben rebuda pel públic. Pot ser que es faci popular, però no justament per bones raons (*50 sombras de Grey* d'E.L James o *Maravilloso Desastre* de Jamie McGuire són fenòmens literaris que han sigut fortament criticats i no solen ser utilitzats com un exemple de bones històries d'amor). Moltes de les obres romàntiques de Wattpad no segueixen aquests bases i han aconseguit que les seves parelles siguin etiquetades de mediocres.

3.4. Wattpad i el "Déu del sexe"

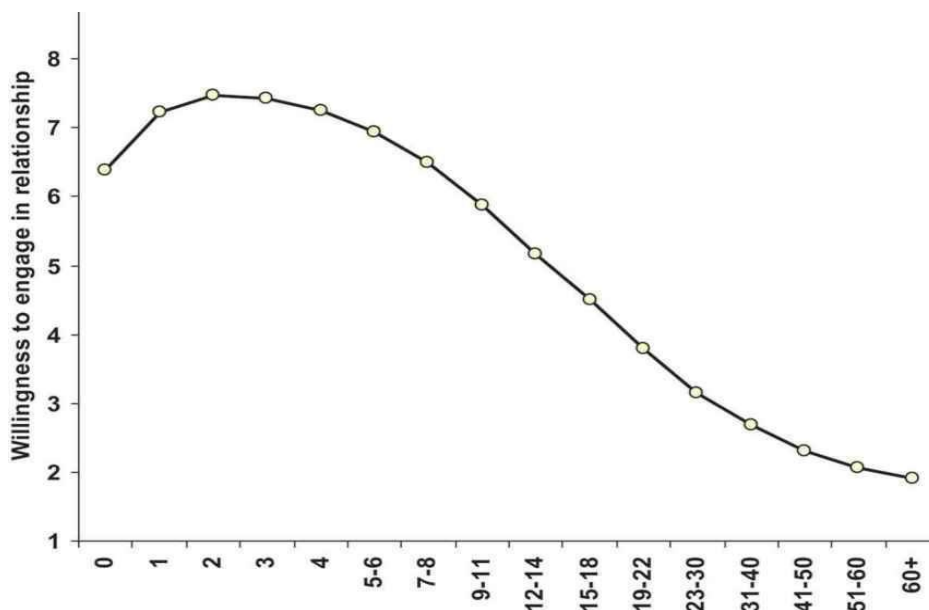
Molts dels personatges masculins més famosos de la plataforma són coneguts com "déus del sexe" referint-se a la seva gran experiència amb les relacions eròtiques i a les seves tècniques per satisfer el cos de les dones.

5.800 històries són les que surten al cercar "diós del sexo" a Wattpad per referir-se a nois que han dormit amb infinitat de noies (sempre sense compromís) i que estan acostumats a que elles els busquin i mai han escoltat la paraula "no". Besen molt bé, saben provocar orgasmes femenins, es posen el preservatiu en pocs segons, tenen grans atributs, es coneixen totes les postures sexuals, són atractius, estan en forma i tenen una actitud totalment dominant. Aquesta tòpic literari tan utilitzat en la literatura juvenil romàntica va sorgir gràcies a la publicació del conegut llibre abans esmentat *50 sombras de Grey* que va vendre més de 35 milions de còpies (100 milions en total amb tota la saga) i és el que va popularitzar aquest tipus d'home especialment entre les dones adultes. Al veure la fama que Christian Grey va aconseguir moltes escriptores i escriptors van publicar dúpliques d'aquest personatge i la majoria van tenir èxit (*A qué estás esperando* de Megan Maxwell, *La obsesión del millonario* de J.S. Scoot i *Beautiful bastard* de Christina Lauren són exemples d'aquests llibres).

Benjamin Franklin (pare fundador dels EEUU) va dir una vegada: "és preferible treballar en un camp freqüentment llaurat". Bàsicament, sigui home o dona, les persones solen estar més interessades en aquelles que millor coneguin com satisfer un cos.

Tot i això, la realitat és bastant diferent: un equip format per psicòlegs de les universitats de Swansea i Bristol van reunir 188 homes i dones heterosexuales d'edats compreses entre els 18 i els 30 anys. L'objectiu era comprovar si efectivament es pot posar una xifra a l'experiència sexual ideal que es desitja d'una parella potencial, si aquesta xifra varia d'homes a dones i si la intencionalitat és un factor rellevant segons si es busca una relació estable o una "aventura d'una nit". Els investigadors van preguntar de forma anònima per la disposició de cada participant a mantenir relacions amb persones del sexe oposat amb un historial d'amants variable d'entre 0 a 60. Les respostes, publicades a The Journal of Sex Research, van ser semblants entre homes i dones: algú sense cap experiència sexual és menys desitjable que una persona que ha tingut una, dues o tres parelles.

Tot i això, es va veure que quantes més parelles hagués tingut una persona el seu atractiu començava a decaure de manera progressiva i constant.³⁶

37

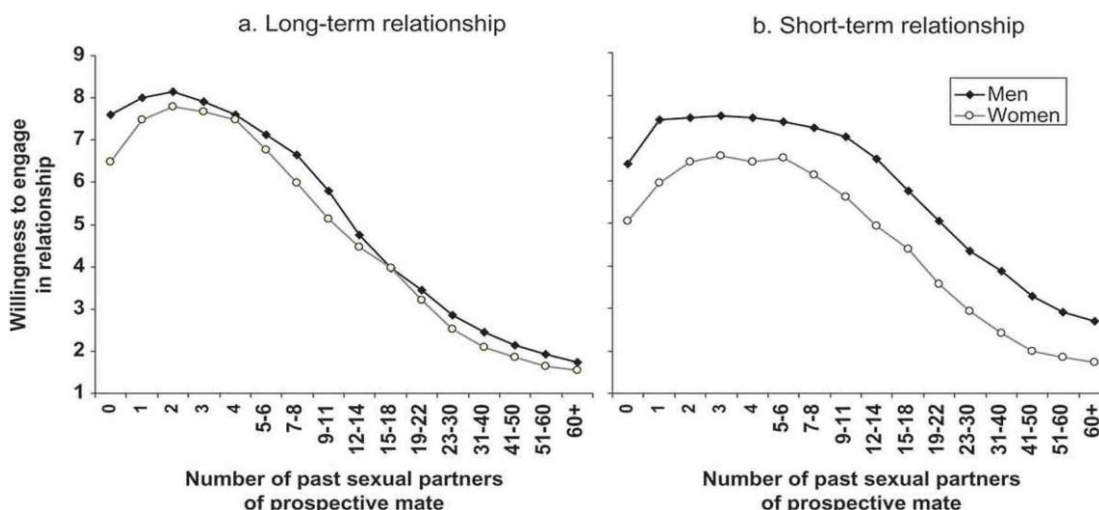
Aquesta gràfica demostra que tot i que a les dones els atrauen els homes molt experimentats, arriba un moment en que una gran quantitat de parelles comporta un

³⁶ Stewart-Williams, S; Butler, C; Thomas A. (2016). *Sexual History and Present Attractiveness: People Want a Mate With a Bit of a Past, But Not Too Much*. The Journal of Sex Research.

³⁷ Voluntat de participar en una relació en funció del nombre de parelles sexuals anteriors d'una futura parella.

descens en el seu atractiu. Els “déus del sexe” no són nois que hagin sortit amb quatre o cinc noies, sinó amb moltíssimes més (en molts llibres de Wattpad s'exagera el nombre atribuint-li la conquesta de quasi tota població femenina d'un institut, és a dir més de 60 noies) i, si una dona conegués aquesta xifra hi hauria moltes possibilitats de que no li agradés.

L'estudi també va trobar diferències per sexes quan va desglossar els resultats pel tipus de relació que buscaven els participants. Si era una relació a llarg termini, els resultats eren molt similars entre homes i dones; com a molt, els homes preferien una dona sense experiència per sobre de les dones a qui els agradava un home verge (és a dir que els homes solien preferir les dones verges i les dones els homes experimentats), però la diferència s'anivellava immediatament fins a quedar en un pic ideal de 2-3 parelles. S'ha de recalcar que les protagonistes de les novel·les juvenils no són noies que vulguin una aventura passatgera, sinó una relació estable. Si cerquessin aquest tipus de compromís seria realista que els agradés un home amb moltes amants, però, com senyala l'experiment, solen preferir una parella que hagi estat amb dues o tres dones.

38

Els investigadors també es van adonar d'un problema: els subjectes escollits eren molt joves i les seves expectatives sobre parelles estaven determinades per l'edat. Van deduir que el llindar d'atractiu es desplaça a mesura que envelleix algú, ja que s'assumeix com a natural que hagi tingut més relacions. Aquesta dada demostra que una adolescent, en comptes de sentir-se atreta cap un noi aproximadament de la seva mateixa edat amb experiència sexual, té més possibilitats de fixar-se en un home més

³⁸ Nombre de parelles sexuals prèvies preferibles en funció del tipus de relació que es busca.

gran que ella, és a dir que el desig que senten la majoria de les protagonistes cap a aquests nois joves no s'ajusta massa a la realitat.

Els investigadors van arribar a la següent conclusió gràcies a aquest estudi: "tenir poc passat és dolent, però tenir molt és pitjor". Segons ells, el fet que l'atractiu d'algú decaigui a mesura que acumula amants és atribuït a diferents factors, des dels evolutius (una persona que manté relacions sexuals amb moltes altres s'exposa a més malalties de transmissió sexual) als culturals i morals fins a la línia de la infidelitat.

Els psicòlegs van desmentir el mite de l'home conqueridor i la dona submisa dient que té poca correlació amb la realitat: el que prefereixen elles i ells és, de fet, molt semblant.

En resum, el principal dilema amb aquests protagonistes és que venen la falsa idea de que un home és un bon partit (és a dir un candidat com a parella) si ha tingut sexe moltes vegades perquè provoquen en els lectors l'esperança de cercar un noi així per sentir que són especials per ell i no una altra aventura d'una nit, com passa en aquests llibres tot i que en la realitat aquest tipus de nois, els "déus del sexe", probablement dormirien amb qualsevol noia, fos submisa o no, i no tindrien favoritisme per una més que per una altre només per ser més innocents.

3.5. La dona de Wattpad

Tot i haver molts tipus de dones als llibres de Wattpad es vol arribar al model que més es repeteix. Abans d'analitzar la protagonista més característica de les històries d'aquesta plataforma es farà una breu cronologia de la dona des de la literatura clàssica a la juvenil fins arribar a la seva representació a Wattpad.

3.5.1. La dona a la literatura clàssica

La literatura clàssica antiga exposava la dona com a espectacle i objecte de desig, ofert com un fetitxe de l'heroi o personatge principal, el qual exercia el seu domini i control sobre ella com a forma simbòlica del poder masculí sobre la societat. La dona no era un personatge, sinó un ambient. La diferència entre ambient i personatge ve marcada per criteris de focalització i de rellevància. Mantenint la idea que la dona en gran part de la literatura universal patriarcal passada és un objecte, s'afirmaria també la possibilitat que moltes vegades aquestes imatges femenines s'acosten més a ser ambients que no personatges encara que posseeixin nom. Si la rellevància és escassa, si manquen de focalització i possibilitat d'empenta o desenvolupament del relat, per més que tinguin nom, no seran més que la comparsa del personatge masculí, al mateix nivell que la massa d'extres o que el gerro del decorat, el que s'ha anomenat tota la vida "dona-florer".

La dona, segons Teresa de Lauretis³⁹, era als clàssics dominada per la masculinitat, un subjecte que funcionava per absència o captivitat. Francesco Casetti⁴⁰ va resumir en els punts següents les característiques en comú que tenien molts personatges femenins d'aquests llibres:

- 1- Són estereotips monocords, monòtons, sense matisos ni variacions.
- 2.- No produeixen trama.
- 3.- Són imatge i se'ls recorda físicament, com un element escenogràfic.
- 4.- Són fixes i eterns com els mites.
- 5.- Romanen marginades fora de la història i elevades a la glorificació com a fetitxes.
- 6.- Són objecte d'intercanvi, el valor del qual és decidit pels homes.
- 7.- Se'n parla però ella no parla, només parloteja.
- 8.- Són desitjades, però no desitgen.
- 9.- No actuen, són manejades.
- 10.- No miren, són mirades.
- 11.- Sucumbeixen en el fracàs si intenten rebel·lar-se contra aquest sistema.

Davant d'aquesta acumulació de discriminacions narratives només calia esperar que la dona a la major part dels clàssics fossi un personatge secundari o de suport, en el millor dels casos, si no directament ambient. Era un rol més que una persona, ja que un personatge és construït des de tres nivells: el personatge com a persona, com a rol i com a actuant. En comptes d'això, la dona era objecte, estereotip i visualitat, o el que seria el mateix que un objecte icònic estereotipat.

“En los cuentos clásicos [...] representaban al personaje femenino principal, como por ejemplo una princesa, como una persona débil, indefensa, sufrida, buena gente.”⁴¹

Teodora (*El palacio triste* de Gregorio Martínez, 1911), Querubina (*El balcón de la princesa* d'Emilia Pardo, 1907) i Roxana (*Cyrano de Bergerac* d'Edmond Rostand, 1897) són exemples de la representació de la dona que es feien antigament als llibres.

³⁹ Teòrica feminista autora d'importants estudis de gènere.

⁴⁰ Teòric del cinema i la televisió.

⁴¹ Pérez Vallejo, (2010): *El personaje femenino en los cuentos*. (1-2)

La representació de la dona als llibres va ser lleugerament alterada l'any 1847, quan la novel·lista anglesa Emily Brontë publicà, sota el pseudònim masculí d'Ellis Bell, *Cims borrascosos*, considerada com la primera novel·la feminista pels seus diàlegs provocatius que reivindicaven el que pot desitjar una dona i les moltes reflexions que es plantegen. L'atac més directe que va fer aquest llibre va ser al paper que juga la dona dins la societat i a la suposada subordinació masculina a què ha d'estar sotmesa. Encara que és subtil la manera com ho diu la novel·la, aquesta tesi es desenvolupa essencialment a partir del personatge de Catherine Earnshaw, filla del principals inquilins de la finca Wuthering Heights. Aquesta dona, tot i estar enamorada del protagonista, decideix abandonar-lo ja que pensa que és el millor per ell i comença una nova vida amb un altre home, mostrant que no només a la dona se li és permès desitjar, pensar o voler, sinó també que la dona pot decidir i d'acord a això assumir-ne les conseqüències dels seus actes (la Catherine afronta les conseqüències d'estar amb un home que no estima i intenta ser feliç). El mateix any la seva germana, Charlotte Brontë, sota el pseudònim masculí de Currer Bell, publicà *Jane Eyre*, un llibre que fou molt polèmic pels personatges femenins que relatava. Acostumats a dones submises i callades que depenien sempre d'una figura masculina, els lectors es van sorprendre al trobar una protagonista femenina que mostrava la mirada que tenia la seva autora del món, qualificant d'arbitrària la diferència de classe que hi havia i mostrant-se crítica amb el petit paper de la dona en la societat de llavors. Més endavant, el 1868, Louisa May Alcott publicà *Donetes*, una novel·la sobre el trànsit de l'adolescència a la maduresa de quatre germanes que, tot i ser representades d'acord a la visió conservadora de la dona dòcil i estereotipada, també eren imperfectes, ambiciosos i independents. Especialment Jo March, aspirant a escriptora, qui era intel·ligent, generosa i divertida, va ser qui més va definir el missatge feminista del llibre al rebutjar el destí que el seu sexe li imposava i que la lligava a la casa, les tasques domèstiques i al menysprear la idea de casar-se i tenir fills (el desig de la majoria de les dones als clàssics antics).

Aquestes tres novel·les van significar un abans i un després en la representació femenina a la literatura.

A la dècada dels seixanta es van començar a denunciar les obres de literatura infantil que reforçaven la separació entre nens i nenes. Com a solució va sorgir la important selecció *Little Miss Muffet Fights Back* (una bibliografia amb llibres no sexistes sobre noies per un públic adolescent) que va definir uns criteris pels llibres a incorporar en les biblioteques i escoles nord-americanes a fi que no fossin discriminatoris: històries amb dones i nenes interessades en la seva professió i en les aventures, personatges femenins amb característiques positives (intel·ligència, valor, eficàcia...) i no amb trets

associats tradicionalment a la dona a més de no retratar-les només com a mares, també com a joves amb ambició i capacitat de decidir. També, si la trama ho requeria, que el narrador omniscient fes comentaris explícits a favor de la no discriminació sexista i que els llibres parlessin de l'amistat i l'amor de forma que l'amor romàntic no semblés l'única satisfacció femenina. Un exemple d'aquest tipus de dona seria Carmen Sotillo, protagonista de la novel·la *Cinco horas con Mario*.

Una mica més endavant foren criticats els contes populars⁴² perquè hi apareixien moltes vegades princeses passives (com la Blancaneus), els finals de les seves històries solien acabar amb un matrimoni (com al conte *Ventafocs*) o tenien com a protagonista una nena assassinada per la seva desobediència (com la Caputxeta vermella). Finalment, el 1976, Adela Turín publicà la col·lecció italiana *A favor de les nenes* donant una volta als rols tradicionals a favor de les bruixes, dels prínceps somiadors i de les princeses que no es volien casar (per exemple la Senyora Ratona del llibre *Una felix catàstrofe*). Aquesta nova producció es va esforçar en ampliar els valors de cada gènere, defensar el dret a la diferència individual i oferir un repartiment més equilibrat de papers socials. I per descomptat que, segons els nous valors, les col·leccions de qualitat van deixar de dirigir-se diferenciadament a nois i noies.

Tot i aquest important canvi, les anàlisis que es van fer a Canyamars de la literatura infantil moderna a mitjans dels noranta seleccionant trenta col·leccions van descriure amb detalls la permanència de trets sexistes. Per una part, el nombre de protagonistes femenines comportava un terç de les obres, el retrat professional ofert a nenes per inspirar-les es mantenia reduït a una quarta part de les professions atribuïdes als personatges, amb oficis d'escàs estudi i graus baixos en la jerarquia. Una de les conclusions més destacades, totalment coincident amb l'anàlisi sociològic del tracte educatiu en les escoles (Subirats, Brullet, 1988), va ser que l'educació femenina havia abandonat els seus objectius tradicionals, però les nenes semblaven abocades a una acceptació limitada d'aquest estereotip.

És per aquesta raó que al llibre *Introducción a la literatura infantil y juvenil*, de Teresa Colomer, es van assenyalar que les dificultats per produir o promocionar una literatura no sexista foren per la necessitat de respectar els models socials que els nens i nenes ja havien interioritzat a través la seva experiència, per l'associació de determinats gèneres i temàtiques amb la feminitat o la masculinitat i pel fet que mercat literari desitgés mantenir als nois i guanyar-los com a públic lector.

⁴² Narracions curtes transmeses per tradició oral.

L'esforç per una literatura infantil i juvenil no sexista es va anar diluint pels excessos d'allò "políticament correcte", la confiança pels avenços igualitaris i l'abandó de la vigilància educativa.

3.5.2. La dona a la literatura juvenil

L'anàlisi d'unes quantes obres mostra que encara al segle XXI el retrat femení continua configurat per la mirada masculina a les novel·les juvenils. Les noies no són descrites de dalt a baix com els nois al·ludint a aspectes eròtics com la pell o els pits, sinó que la seva presentació és curta i, després d'aquesta, els lectors no saben res més d'elles (només en cas que responguin als estàndards de bellesa occidentals).

Tot i haver canviat tant la representació de la dona als llibres, aquests personatges segueixen sent la majoria de vegades la companya de l'heroi. Aquestes noies tenen el paper de "superdones": són boniques, intel·ligents, valentes, saben sobre les coses més diverses, menyspreen la frivolitat, provoquen l'admiració dels herois i majoritàriament solen tenir un cabell de color castany. Afortunadament per ells, tots els herois descobreixen en algun moment que elles també són febles i necessiten de la seva protecció. Salvar-les al punt decisiu els permet recuperar llavors la seva autoestima masculina, mostrant que tot i haver aconseguit transformar a la dona submissa i callada en una forta i valenta, el seu paper segueix sent el de fer sentir millor al protagonista masculí, com per exemple la Therru del llibre *Un mago de Terramar* escrit per Ursula K. Le Guin.

La figura femenina continuà canviant amb el pas del temps als llibres i als anys vint van aparèixer les "femme fatale"⁴³, especialment als llibres pel públic masculí, un tipus de personatges que utilitzaven la seva sexualitat per atrapar a l'heroi: eren tan o més actives que totes les dones anteriors, però una mica més individualistes, dolentes i desvergonyides, ja que assumien un paper molt present als ideals socials actuals: l'adopció de conductes tradicionalment masculines, com una més gran capacitat de violència, la iniciativa de la conquesta o la manca d'implicació sentimental de manera que podien perfectament no enamorar-se de l'heroi. Si la "femme fatale" era una figura secundària, feia la seva oferta seductora i desapareixia. En cas que tingués la funció d'heroïnes, la seva duresa era només una màscara que, encara mantenint el seu punt de rudesia, tard o d'hora deixava al descobert la seva innocència i la necessitat de protecció. Un exemple de "femme fatale" és la protagonista de l'obra *Salomé* d'Oscar Wilde.

⁴³ Traducció al català: Una dona fatal.

Els llibres pel públic femení tampoc van suposar una oportunitat per donar més llibertat a les joves perquè fossin les propietàries de les seves pròpies vides, ja que una anàlisi de les obres de més èxit a les *chick lit*⁴⁴ per a nenes d'entre 10 i 15 anys demostrà que aquests llibres suposaven una nova forma de perpetuar els estereotips de submissió femenina. Eren llibres que presentaven un model de noia sense trets propis, atractives, de bon cor i no necessàriament intel·ligents que tenien com a únic objectiu potenciar el seu atractiu per aconseguir l'atenció dels nois i en què el ventall d'interessos possibles entre les joves es reduïa a maquillatge, roba i nois. Qualsevol mostra d'intel·ligència que no estigués al servei de potenciar el propi atractiu per trobar parella solia significar poca popularitat entre els nois. Els enamoraments de les protagonistes eren a primera vista i normalment només se sabia d'aquests nois que eren atractius ja que no solien parlar amb ells fins al final de la novel·la i com a pas previ al petó que sempre tancava el llibre.

En aquestes obres que buscaven la complicitat femenina, escassejaven els personatges masculins. Aquests encarnaven, únicament, l'objecte del desig o eren pares gairebé absents. A la recerca d'una parella, les protagonistes donaven per suposat que quan fossin grans es casarien amb un noi, renunciarien a qualsevol aspiració personal per lliurar-se de ple a la seva família i serien mestresses de casa o treballadores a mitja jornada en feines poc importants. En aquest tipus de narracions no apareixia reflectit cap dels avenços cap a la igualtat dels últims cinquanta anys i era preocupant la imatge de superficialitat que oferien de les adolescents. S'ignoraven, per exemple, les estadístiques de l'organització Internacional del Treball, que afirmen que el 48% de les dones que treballen ho feien a canvi de sou per poder mantenir-se.⁴⁵ Per descomptat, no es tractaven tampoc en cap cas els problemes socials i es defugien tota mena de conflictes i el món de les adolescents semblava petit i segur. Aquesta simplificació extrema dels problemes a què s'enfrontaven les joves durant l'adolescència produïa un efecte gairebé insultant per un lector madur.

Se sap de la seva pròpia veu que la majoria de les consumidores buscaven en aquests llibres entreteniment fàcil i consells de bellesa i de seducció. Els usaven, per una banda, com eina socialitzadora i, per una altra, com a manuals d'instruccions sobre com comportar-se. De fet, molts d'aquests llibres portaven títols com *Com sobreviure al primer amor: instruccions de l'A a la Z*, *Nois*, *Manual d'instruccions* o *Guia per a noies*. Aquests

⁴⁴ Revistes especialitzades en el públic adolescent femení.

⁴⁵ *Tasa de participación en la fuerza laboral, mujeres (% de la población femenina entre 15-64 años)* (estimación modelado OIT). (s/f). [Bancomundial.org](https://datos.bancomundial.org/indicador/SL.TLF.ACTI.FE.ZS). Disponible a: <https://datos.bancomundial.org/indicador/SL.TLF.ACTI.FE.ZS>

auto denominats "manuais d'instruccions" no parlaven de la independència, les relacions en condicions d'igualtat entre homes i dones o l'ampliació dels objectius personals més enllà de la cura de la llar.

3.5.3. La dona a Wattpad

Uns anys de que aquestes protagonistes passessin de moda es va popularitzar un altre tipus de dona als llibres, especialment als de gènere romàntic, que tot i haver patit alguns canvis durant el temps, ha aconseguit mantenir-se fins l'actualitat: la dona ordinària i avorrida. Una noia que continua sent passiva però té una personalitat bastant apagada, una vida poc interessant i un aspecte envejable (tot i auto denominar-se lletja a si mateixa) que té poca experiència en l'amor, pocs amics, no li agrada la festa, no beu alcohol, respecta les normes i no li agrada ser el centre d'atenció.

Durant dècades les dones van intentar dissociar-se de "les altres noies" (les noies que perpetuaven els rols considerats femenins), com per exemple amb la *Greaser Girl*⁴⁶ que va sorgir als anys 50 com a resposta al ferm conservadorisme de la seva època, o la Grunge Model⁴⁷ que va sorgir als anys 80 i 90 amb una actitud sense disculpes cap a l'auto expressió i les construccions socials. Aquestes rebel·lions per part de les dones van continuar fins als anys vint però en una època en que els estereotips femenins conservadors no estaven tan vigents convertint-se més bé en una moda. D'aquesta moda va sorgir un rebuig cap allò femení (els vestits, el maquillatge, les amistats femenines) per part de les noies que, sota el lema *I'm not like other girls*⁴⁸ van idealitzar els trets relacionats amb la masculinitat (el futbol, la roba gran, el cabell curt...) per allunyar-se al màxim de la feminitat que les feia sentir dèbils i apropar-se més als homes. A causa de la idealització d'aquest tipus de dona aquesta és la protagonista de la que es començà a abusar tant en llibres com en pel·lícules i cançons. El personatge que va popularitzar-lo (tot i que ja existien abans) fou la Bella Swan del llibre *Crepúsculo* escrit per Stephenie Meyer. Després d'ella van sorgir moltes més protagonistes iguals com la Nora Grey de la saga *Hush, Hush* de l'autora Becca Fitzpatrick o la Karou de la tetralogia *Hija de humo y hueso* escrita per Laini Taylor.

L'estereotip de la dona masculina que no es comporta com "les altres noies" va passar a la posteritat i és el model de protagonista que més s'utilitza avui dia, especialment als llibres romàntics de Wattpad. ja que al ser personatges tan buits i plans donava més

⁴⁶ Noia que donava una imatge ruda i dolenta que solia portar jaqueta de cuir, camisa a quadres i un pentinat de "vaca".

⁴⁷ Estil en que les noies portaven roba de segona mà bastant usada perquè no les marqués la silueta,

⁴⁸ Traducció al català: No soc com les altres noies.

llibertat a les lectores a sentir que eren elles les que estaven vivint la història d'amor amb el protagonista masculí. Tot i aquest canvi de personalitat la seva virginitat i innocència roman intocable ja que el fet que la protagonista sigui "masculina" no canvia la obsessió que es té perquè la noia sigui casta i pura en contrast amb el caràcter dominant i autoritari del noi. Un exemple d'aquesta protagonista a Wattpad és la Dylan Carter, personatge femení del llibre *She's one of the boys*, escrit per E.M. Molleja, ja que és una noia que porta roba "masculina", no té amigues i prefereix estar amb nois i és bastant malparlada.

3.6. Els llibres més famosos de Wattpad

Els llibres que es mostraran a continuació són tres dels llibres més famosos de Wattpad que han aconseguit la seva publicació a paper i la versió cinematogràfica. S'analitzaran les tres històries per tal de veure si hi ha elements que comparteixin i que expliquin la seva fama.

3.6.1. After

*After*⁴⁹ és un llibre publicat el 2013 que originalment fou un *fanfiction*⁵⁰ de la banda de música One Direction amb el vocalista principal, Harry Styles, com a protagonista masculí. Va ser escrit per Anna Todd, escriptora estatunidenca que debutà a Wattpad el 2013 sota el pseudònim "imaginator1D" (1D són les sigles de One Direction) amb *After*. L'editorial que publicà el llibre fou Gallery Publishing Group, una divisió de Simon & Schuster⁵¹ fundada el 1924.

La protagonista del llibre és la Theresa Young, una noia educada, estudiosa i pura que, al seu primer any d'universitat, es veu involucrada amb en Hardin Scott (el nom de Harry Styles va ser modificat), un noi atractiu i mal educat que és conegut per haver tingut sexe amb moltes noies, sempre rebutjant les relacions sèries amb elles. Aquests dos joves, tot i no suportar-se, no podran evitar l'atracció que senten l'un per l'altre.

Aquest llibre és anomenat "fenomen" perquè a Wattpad aconseguí més de 700 milions de lectures (la història més llegida de la plataforma) i s'han venut més de 10 milions de còpies en físic. Tot i la bona rebuda que va tenir, *After* ha acabat sent un dels llibres més criticats i odiats de Wattpad especialment per les conductes masculistes del protagonista masculí: durant tot el llibre en Hardin demostrà ser molt agressiu per culpa del seu

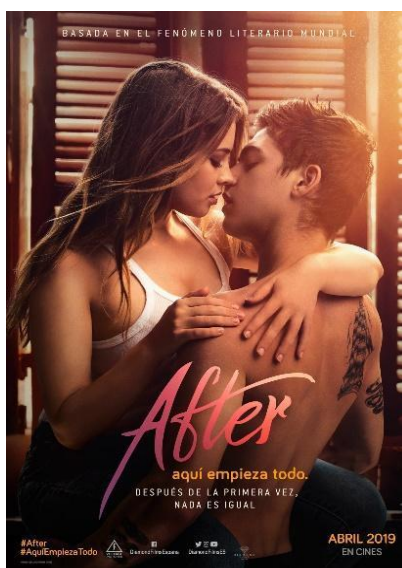
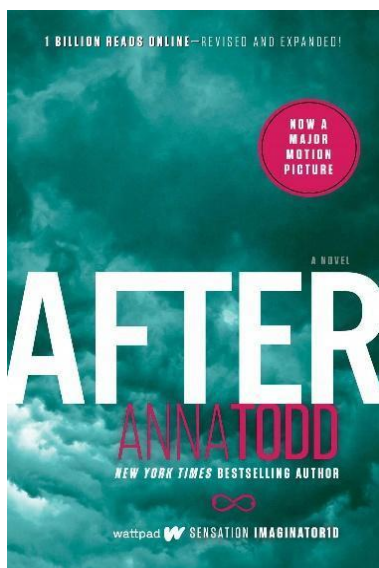
⁴⁹ Traducció al català: Després.

⁵⁰ Relats ficticis de fans inspirats en llibres, pel·lícules, sèries de televisió, còmics, videojocs o fins i tot personatges reals.

⁵¹ Companya publicitària i subsidiària de Paramount Global.

passat que el marcà fortament i quan s'enfadava podia arribar a trencar objectes o a donar cops a les persones. La relació amorosa del llibre també és molt coneguda per ser la representació d'una parella tòxica, ja que la seva dinàmica consistia en barallar-se i arreglar els problemes amb sexe.

Va tenir la seva adaptació al cinema el 2019 i actualment s'han produït tres pel·lícules. L'adaptació cinematogràfica fou distribuïda per Avaron Pictures i va ser guanyadora del Teen Choice Awards en la categoria de pel·lícula dramàtica, de Premios People's Choice en la categoria de pel·lícula dramàtica favorita i del Just Jared Jr's Fan Awards en la categoria de repartiment preferit.

52

3.6.2. A través de mi ventana

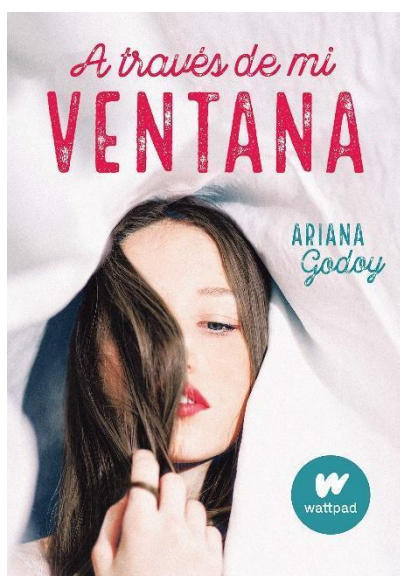
A través de mi ventana fou escrit per Ariana Godoy, una noia veneçolana de 32 anys que es graduà en la carrera d'Educació i aconseguí publicar el seu primer llibre, *Mi amor de Wattpad*, el 2016. Alfaguara és una editorial espanyola de la companya Penguin Random House que publicà el llibre més famós d'Ariana Godoy: *A través de mi ventana*.

La història parla sobre la Raquel, una noia maldestre i verge que està enamorada del seu veí, un noi mal educat, atractiu i ric amb qui mai ha parlat i que té fama de tenir molta experiència en el sexe.

La versió digital fou molt jutjada per estar plena de faltes d'ortografia, les quals van ser vagament corregides per l'editorial.

⁵² La imatge de l'esquerra és la portada del llibre i la imatge de la dreta és el cartell de la pel·lícula.

La relació amorosa també es va fer coneguda per ser bastant tòxica (no tant com la d'*After*) perquè l'Ares era un noi gelós que jugava amb la Raquel per culpa dels seus traumes. És el llibre en espanyol més llegit de la plataforma amb més de 300 milions de lectures i s'ha traduït a diferents idiomes. El 2019 s'adaptà el llibre a paper i el 2022 s'estrenà la seva pel·lícula a Netflix, que va tenir una gran acollida les primeres setmanes de la seva estrena arribant a ser la tercera pel·lícula més vista de parla no anglesa en la plataforma Netflix. L'èxit de la cinta va fer que la plataforma renovés la pel·lícula per dues parts més, centrant-se en la història d'Ares i Raquel, al contrari que la trilogia de la novel·la.

53

3.6.3. The kissing booth

Beth Reekles és una escriptora gal·lesa nascuda el 1995 que només amb 15 anys escriví la seva primera novel·la a Wattpad anomenada *The kissing booth*⁵⁴. Es va graduar a la Universitat amb la llicenciatura de Física. Gràcies a la popularitat del llibre a la plataforma Penguin Random House⁵⁵, signà un contracte amb ella el 2012 i un any després la jove fou categoritzada com una dels 16 adolescents més influents del 2013. També fou anomenada al diari britànic The Times.

The kissing booth és la història d'amor entre la Rochelle Evans, qui mai ha donat un petó a cap noi, i en Noah Flynn, el noi més popular de l'escola.

⁵³ La imatge de l'esquerra és la portada del llibre i la imatge de la dreta és el cartell de la pel·lícula.

⁵⁴ Traducció al català: La cabina dels petons.

⁵⁵ Companyia publicitària multinacional.

A Wattpad aconseguí més de 19 milions de lectures i, tot i semblar poques comparant la xifra amb els dos llibres anteriors, també és un fenomen perquè la seva pel·lícula, estrenada a Netflix, va ser molt més popular que les adaptacions d'After i A través de mi finestra, aconseguint ser la més vista de la plataforma el 2018. Tot i això, tant la pel·lícula com el llibre van ser criticats per idealitzar al protagonista masculí, un noi agressiu i molt gelós que cridava a la protagonista quan aquesta no li feia cas i intentava controlar-la.

56

3.6.4. Resultats de l'anàlisi dels 3 llibres

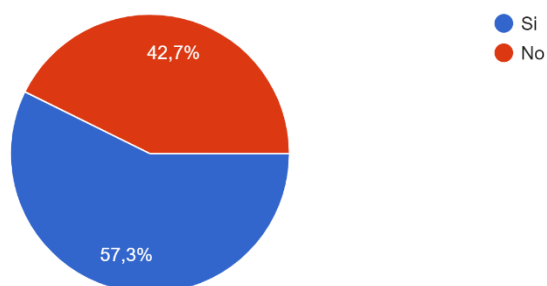
En una enquesta feta als alumnes d'una escola es va preguntar als enquestats, d'edats entre compreses entre els 12 i el 19 anys, si havien vist alguna vegada una pel·lícula de l'estudi Wattpad posant com a exemple les tres adaptacions cinematogràfiques anteriors i aquest va ser el resultat:

⁵⁶ La imatge de l'esquerra és la portada del llibre i la imatge de la dreta és el cartell de la pel·lícula.

L'impacte de Wattpad en la literatura juvenil

Has vist alguna vegada una pel·lícula de l'estudi "Wattpad" (ex. The Kissing Booth, After, A través de mi ventana...)

260 respostes

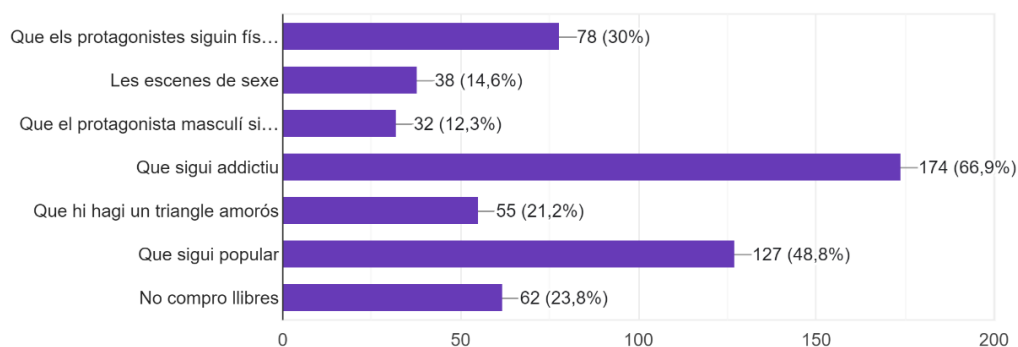
Aquesta gràfica mostra que tant populars són les pel·lícules de l'estudi Wattpad entre la joventut ja que més de la meitat va respondre que sí.

En aquesta enquesta també se'ls preguntava quines 3 característiques els alumnes buscaven en un llibre abans de comprar-lo i aquestes van ser les respostes:

- Un 66,9% preferia un llibre de contingut addicte, és a dir ràpid de llegir.
- Un 48,8% es guiava per la seva popularitat.
- Un 30% comprava un llibre guiant-se per l'atractiu dels protagonistes.
- Un 21,2% va escollir que els cridava l'atenció un llibre amb un triangle amorós.
- Un 14,6% s'interessava en les escenes de sexe. De fet, els capítols amb aquestes parts sempre són els més llegits a Wattpad.
- Un 12,3% buscava històries amb un protagonista masculí atractiu, ric o amb una actitud agressiva. Més de la meitat dels comentaris a Wattpad són dedicats a ells.

Quan compres un llibre, quines 3 coses et criden l'atenció d'aquest d'entre les opcions? (sigues sincer/a)

260 respostes

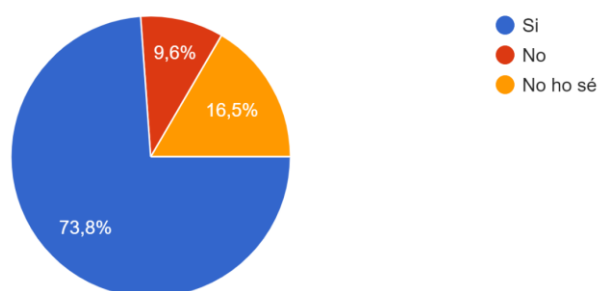
Totes i cada unes d'aquestes característiques les tenen els llibres anteriors (*A través de mi ventana*, *After* i *The kissing booth*), el que afirmaria l'existència d'un patró a Wattpad que asseguraria l'èxit de molts llibres, ja que aquests algoritmes s'han repetit en infinitat de llibres famosos de Wattpad com +18, *Lascivia*, *A través de ti*, *Culpa mía*, *Heist...*

3.7. Wattpad i les faltes d'ortografia

Una de les raons perquè Wattpad és rebutjat i criticat pel públic i perquè moltes persones es neguen a llegir llibres originats en aquesta plataforma és per la problemàtica que desencadena junt amb altres plataformes en línia de lliure expressió escrita: les faltes d'ortografia. Sense la presència d'un corrector al darrere dels escrits i ajudats només dels petits errors que Wattpad pot detectar (tot i que hi ha persones que no els corregeixen) és comú que es publiquin històries amb faltes d'ortografia i/o amb una

Creus que llegir llibres amb faltes d'ortografia podria provocar que cometessis més faltes d'ortografia?

260 respostes

escriptura bastant descurada a la vista d'altres lectors que poden repetir-los. Una de les preguntes de l'enquesta mostra que, de fet, els lectors són conscients que aquests errors poden afectar negativament la seva escriptura i fer-los cometre faltes que abans no feien.

Les parts de llibres publicats a Wattpad que sortiran a continuació no s'han traduït al català ni s'han retocat perquè se'n pugui apreciar la versió original.

Algunes de les faltes d'ortografia més comunes són les següents:

Redundàncies: informació que s'expressa més d'una vegada i que no aporta res al significat anterior, només replanteja allò ja dit, ocupa espai i s'interposa en la lectura sense afegir significat.

Exemple de redundància:

“Me hacía preguntarme cómo podía tener un rostro tan **perfecto, sin defectos.**”

L'impacte de Wattpad en la literatura juvenil

(*Heist*, d'Ariana Godoy)

Correcció:

“Me hacía preguntarme cómo podía tener un **rostro tan perfecto.**”

“Me hacía preguntarme cómo podía tener un **rostro sin defectos.**”

Mala accentuació

Exemple de mala accentuació:

“**E**l sabía que sus sacrificios no solo le ayudaban a él.”

(*reunion (l.s) español*, de lxrismood)

Correcció:

“**É**l sabía que sus sacrificios no solo le ayudaban a él.”

Mala puntuació

Exemple de mala puntuació:

“En una tarde, sorprendentemente, fría en Inglaterra.”

(*reunion (l.s) español*, de lxrismood)

Correcció:

“En una tarde sorprendentemente fría en Inglaterra.”

Ús incorrecte dels gerundis: el gerundi és una forma no personal del verb d'aspecte duratiu que pot utilitzar-se per narrar accions sincròniques però no per narrar una seqüència de varies accions que ni són duratives ni poden fer-se totes a la vegada.

Exemple de gerundis:

“Resignándome, cogí una botella de agua, **cerrando** con un empujón de pie y **encaminándome** al armario donde guardábamos los vasos.”

(*Fugitivos del fin*, de painfullyreal)

Correcció:

“Resignándome, cogí una botella de agua, **cerré** con un empujón de pie y me **encaminé** al armario donde guardábamos los vasos.”

Paraules malament utilitzades

L'impacte de Wattpad en la literatura juvenil

Exemple de paraules malament utilitzades:

“Fuente de **adición**”

(*A través de mi ventana*, d'Ariana Godoy)

Correcció:

“Fuente de **adicción**”

L'escriptora ha confós la paraula *addició* (acció d'afegir) amb *addicció* (afició extrema a algú o a alguna cosa) per referir-se a que el internet era com una droga per la gent.

Expressions inventades

Exemple d'expressions inventades:

“*Estiró de mí.*”

(*Perfectos mentirosos*, d'Alex Mírez)

Correcció:

“*Tiró de mí.*”

Pronoms incorrectes

Exemple de pronoms incorrectes:

“Me he comprado un disco, **mírale**”

(*Boulevard*, de Flor salvador)

Correcció: “Me he comprado un disco, **míralo**”

Verbs mal conjugats

Exemple de verbs malament conjugats:

“Indicó tomando el marcador de su escritorio y **voltearse** para escribir algo en la pizarra.”

“Gruñó cerrando de golpe su casillero y **guardar** todo en su mochila.”

“Intervino poniendo su codo en la barra y **mirar** al rubio.”

“Exclamó llevándose las manos a su cara y **bufar** de frustración.”

(*Boulevard*, de Flor Salvador)

Correcció:

L'impacte de Wattpad en la literatura juvenil

“Indicó tomando el marcador de su escritorio y **se volteó** para escribir algo en la pizarra.”

“Gruñó cerrando de golpe su casillero y **guardó** todo en su mochila.”

“Intervino poniendo su codo en la barra y **miró** al rubio.”

“Exclamó llevándose las manos a su cara y **bufó** de frustración.”

Canvis de narrador

Exemple de canvis de narrador:

“Me **escanea** con la mirada. Nadie **te** detenía”

(*Mafia Roja*, de marijose28)

Correcció:

“Me **escaneas** con la mirada. Nadie **te** detiene.” (Narrador: 2a persona del singular)

“Me **escanea** con la mirada. Nadie **lo** detiene.” (Narrador: 3a persona del singular)

Canvis de temps

Exemple de canvis de temps:

“- ¿A dónde vas? -**me pregunta** secamente

- A la universidad tengo clases-**le respondo** como si fuera lo mas lógico

- No vas a ir- **me dice** de la misma manera

- NO ME LO PUEDES IMPEDIR- **le grite** prácticament quien **se creía**.”

Correcció:

Temps: present

“- ¿A dónde vas? -**me pregunta** secamente.

- A la universidad tengo clases-**le respondo** como si fuera lo mas lógico

- No vas a ir- **me dice** de la misma manera

- NO ME LO PUEDES IMPEDIR- **le grito** prácticament quien **se cree**.”

(*Mi Rey De La Mafia*, de AidaMaraDeAza)

Temps: passat

“- ¿A dónde vas? -**me preguntó** secamente.

L'impacte de Wattpad en la literatura juvenil

- A la universidad tengo clases-**le respondi** como si fuera lo mas lógico
- No vas a ir- **me dijo** de la misma manera
- NO ME LO PUEDES IMPEDIR- **le grité** prácticamente quien **se creía.**”

La inexistència d'un corrector i revisor darrere els llibres de Wattpad i el poc interès que té la seva editorial de contractar-ne un pels que són publicats (els de paper també contenen errors) provoca que les històries de la plataforma estiguin plenes de redundàncies, mala accentuació i puntuació, gerundis incorrectes, paraules mal utilitzades, expressions inventades, pronoms incorrectes, verbs mal conjugats i canvis de narrador i de temps incoherents.

3.8. Entrevista a la professora de Llengua i Literatura Sílvia de Gea

Fins ara s'ha pogut observar el tractament que els llibres de Wattpad donen a diferents factors i s'ha analitzat si existeix un patró que asseguri l'èxit dins la plataforma. Amb tota aquesta informació recollida s'ha considerat oportú entrevistar una professora de literatura i llengua espanyola per tal de conèixer el seu punt de vista professional sobre el fenomen Wattpad. La professora entrevistada és la Sílvia de Gea, educadora a l'escola Sant Antoni de Pàdua. A continuació se n'adjunta l'entrevista:

- **Quina és la teva professió?**

Soc professora a ESO i Batxillerat.

- **En què estàs especialitzada?**

En literatura universal i comparada. També en llengua i literatura espanyola i en ensenyament de llengües estrangeres.

- **Per què creus que és important llegir?**

Penso que és important llegir... primer per obrir la ment a visions, plantejaments i perspectives diferents de la vida. Segon, per aprendre a pensar, jo diria que llegir ensenya a pensar. També per enriquir la vida i per plaer. Crec que l'eslògan que millor resumeix tot això és el que vam fer a una classe de literatura: "Llegir per aprendre. Llegir per viure". Aquesta frase fa un plantejament sobre les lectures que fem per conèixer el món i per conèixer-nos a nosaltres mateixos i en quina mesura llegir t'ajuda a viure. De fet, tant l'apertura de ment, aprendre a pensar, enriquir la vida i el plaer estan relacionades amb llegir per viure.

- **De quina forma una lectura que hagi agradat molt pot afectar a la vida del seu lector?**

Per començar, trobar una lectura que t'hagi agradat molt fa que després d'aquesta experiència t'agradi llegir, ni que sigui per trobar-ne una altra o perquè busques una lectura com aquella i si pogués ser millor que aquella. Òbviament hi ha el risc que allò nou que llegeixes no t'agradi però al menys vas descobrir altres gustos.

Una altra cosa que et diria és que amb el temps no és una lectura el que afecta la vida perquè això canvia amb els anys (als 17 pots dir que una lectura t'ha canviat la vida, i és cert que pot haver-te obert portes, però amb el temps te n'adones que no és només una) i al final totes les lectures han contribuït de manera explícita o latent a la teva vida com a lector, perquè som el que llegim. Una part del que ets quan ets lector et ve de les lectures. Qui no llegeix allò que és li ve de les experiències personals... jo crec que llegir fa que puguis ser una mica més.

- **És important que un llibre no tingui faltes d'ortografia? Per què?**

Està clar que sí, que és important. Però... no es poden negar les escriptures amb errades ortogràfiques perquè en el fons hi ha literatura sense ortografia, com la oral. Per exemple, seria no permetre o invalidar l'escriptura de persones dislèxiques o amb trastorns mentals (l'escriptura sempre ha sigut una eina de diagnosi i terapèutica per ells i òbviament hi ha faltes d'ortografia als textos). Igualment un llibre publicat no es pot permetre faltes d'ortografia, però al final la ortografia és una convenció, no és el que fa bona una història.

- **És perjudicial llegir una història amb un missatge erroni, tot i ser ficció? Et poso un exemple: llegir un llibre amb mafiosos però, en comptes de ser persones dolentes i problemàtiques que siguin descrits per l'autor/a com homes honrosos i solidaris. Com pot ser de perjudicial si el lector segurament sap que és ficció?**

No sé si és perjudicial però crec que els límits de la ficció se'ls ha de posar un mateix: tant l'escriptor com el lector que decideix llegir-lo. Està clar que pot haver-hi molta manipulació però és que la literatura sempre ha sigut una perversió (en el bon sentit de la paraula). Si tu vols crear un món paral·lel amb mafiosos honrats ells poden ser així. El problema és com està fet el caparró del lector: una història amb un missatge erroni pot ser perjudicial si ets una persona amb molt poc criteri, amb zero esperit crític i zero coneixements de la vida. Aquesta persona llegirà qualsevol cosa i es creurà que és cert. Però això és resultat de la incultura.... No m'agrada aquest puritanisme de que la literatura només pot expressar tot allò que és políticament correcte o allò que és històricament cert, sense esquerdes. Llavors... perquè és la literatura? Per mi la literatura també és transgressió de la mateixa manera que també és denúncia i no està

per maquillar. No podem posar límits perquè segons què temes no es tracten perquè no es poden posar límits a l'art i no pot ser que la creació estigui sotmesa a l'absoluta veritat i a allò políticament correcte. Si és perjudicial no és pel llibre sinó per la incultura del lector. Sé que hi ha coses que no s'han de llegir a segons què edats, però més que res perquè no s'entendria, no perquè donaria una imatge errònia de la vida.

- **Penses que la qualitat d'un escrit depèn de l'edat del seu escriptor?**

Potser una mica sí. Vull aclarir que hi ha bons escriptors joves: jo com a professora he tingut una experiència de llegir textos molt brillants d'alumnes de secundària, batxillerat... no tinc cap escrúpol amb l'edat de l'escriptor però està clar que per escriure bé s'ha d'haver llegit i escrit molt i bé, i això demana temps. Si ets jove potser has tingut temps, però potser no tant. Per exemple, jo no soc més bona lectura que els meus alumnes, però he estat més temps en aquest cercle virtuos de que, com diu Leo Spitzer, "llegir és haver llegit" i jo també penso que escriure és haver llegit i escrit.

- **Creus que hi ha una edat mínima per publicar un llibre decent?**

No, tot depèn. L'edat com altres condicions com la nacionalitat o el sexe no ha de ser un criteri en absolut. L'edat a vegades és una justificació: per ser un escriptor jove està molt bé el text... però jo no compro mai això, perquè no serà per això que és bo o no l'escrit. Hi ha una edat màxima per publicar un primer llibre? Tampoc. L'edat no ha de ser un criteri, la formació sí.

- **Creus que són necessaris uns estudis específics per escriure?**

No ho sé, jo crec que no. Uns estudis no, però un talent sí perquè les tasques creatives necessiten d'un talent específic, en aquest cas per escriure. També penso que la persona ha de reunir certes condicions com la sensibilitat, la curiositat, l'observació, l'empatia... junt amb la creativitat i les destreses d'escriptura (triar bé les paraules, combinar-les bé...). Finalment també penso que es necessita una formació sobre el fet d'escriure. No ha de ser d'estudis formals sinó una formació de persona que ha experimentat, que ha sentit, una formació que tingui a veure amb els llibres (com cursos d'escriptura de cert renom), una formació en cultura, en viatges (tot i que hi ha persones que només han passejat pel seu jardí i tenen una gran finesa en l'escriptura). Tot això sumat al fet d'haver escrit. Com a molt et diria que no hi ha uns estudis específics però sí hi ha estudis més afins amb l'activitat creativa d'escriptura: les Humanitats, la Filologia, la Filosofia, la Història... però no són obligatoris ni necessaris.

- **Wattpad és una plataforma en línia que fa uns anys es va fer mundialment famosa i cada vegada és més popular. Es tracta d'un lloc en el que pots**

publicar històries i llegir els escrits d'altres usuaris. En cas que un es faci famós l'Editorial Wattpad el publica en paper i, depenent de les ventes del llibre, es fa una versió audiovisual (pel·lícula, sèrie). Gràcies a Wattpad els joves llegeixen molt més que abans tant en digital com en paper. Per què creus que és?

Per començar és una iniciativa que no conec. Pels antecedents que em presentes puc pensar que té èxit perquè té components que la fan atractiva pels joves: el fet que sigui en línia, que els usuaris escriguin i llegeixin històries d'altres, la qual cosa crea una comunitat que dona certa complicitat entre gent que llegeix i escriu i sap que algú com ell llegirà els seus escrits... Això sumat a la possibilitat de que et publiquin la història fa que Wattpad sigui atractiu. Si els usuaris són joves entenc que hi ha un plus de proximitat ideològica-generacional i això explicaria que hi hagués més joves lectors gràcies a la plataforma.

- **Des de l'aparició de la plataforma ha aparegut la "moda d'escriure", ja que els joves també escriuen molt més que abans (persones que abans de conèixer Wattpad mai s'havien interessat en l'escriptura). Què penses d'això?**

Penso que Wattpad ho fa més visible i més fàcil i afavoreix a escriure més. La visibilitat pot engrescar a nous escriptors, però no és un fenomen nou. Penso que és un fenomen que si no saps de les generacions anteriors sembla molt nou, però la "moda d'escriure" no l'han inventada ells, ja hi havia gent que li agradava escriure abans. Potser ara sembla més excepcional pensar que existeixen persones que els agrada escriure perquè abans no hi havia però antigament era igual d'excepcional perquè hi havia gent molt superficial i inculta i hi havia que sorprenien pel seu gust a l'escriptura, el que passa és que abans no transcendia tant. Wattpad ho fa més fàcil i més visible i potser es podria atribuir una incentivació a l'escriptura.

- **El fet que no hi hagi un bon corrector darrere els escrits ha ocasionat que les històries de la plataforma tinguin faltes d'ortografia, algunes molt greus (no conjugació de verbs, puntuació incorrecta, paraules inventades, incoherència... creus que això pot provocar que els lectors repeteixin aquests errors, especialment si són molt joves?**

Aquesta és una debilitat de la plataforma. Un bon corrector (automàtic o no) seria d'agrair. M'agradaria saber si els llibres publicats per l'editorial també pateixen aquest dèficit i si fos així és molt greu perquè això va més enllà de les errades ortogràfiques. Llegir mals models d'escriptura fa escriure pitjor i perpetua errors perquè els vicis

d'escriptor són com els virus, s'encomanen. Crec que aquesta debilitat és especialment perjudicial pels joves perquè no tenen altres models i posseeixen poques eines de contrast. De vegades inclòs si ets més grans se't poden enganxar aquests vicis (afortunadament és més difícil), però el problema és que els joves no han tingut tant de temps i no tenen gaires referents.

- **Quin tipus d'impacte creus que hi pot haver en els escriptors tradicionals pel fet que s'hagin popularitzat a gran escala els llibres de Wattpad?**

No ho puc valorar perquè és un món que no conec, però hi ha una cosa que em preocupa: el tema de la banalització. Em preocupa que Wattpad no només accepti aquests errors sinó que també deixi passar trames buides, fàcils d'entrar en ella (poden tenir una certa gestió de suspens que et fan enganxar-te però això no les fa bones). Diria que als escriptors tradicionals no els hauria d'afectar gaire sempre i quan continuïn existint les editorials tradicionals. Si algun dia són substituïdes per coses com Wattpad haurem assumit que la manca de qualitat és la norma i si només busquem la satisfacció immediata, la pressa, la publicació ràpida, l'èxit... és cert que això sempre ha passat en editorials i per això hi ha escriptors q no es comparen amb els que publiquen en un altre lloc però em sap molt de greu que jo faci un judici de nivells perquè hi ha manca d'interès sobre la qualitat, el rigor... que en última instància és també és una manca de qualitat per la cultura i la mateixa literatura... Em fa llàstima i m'indigna una mica que estiguem exaltant allò que és gratuït, ràpid, superficial... la cultura i la literatura no són això.

- **Com creus que ha pogut afectar als lectors la publicació d'aquestes històries en paper sense una revisió i correcció acurada?**

Si aquest dèficit el té la publicació que fa una persona pel seu compte encara... però que el tingui una editorial ho trobo molt greu. Si és una moda passarà, tampoc em preocupa tant. Em preocupa més la civilització que els lectors. Per una banda si és una palanca per llegir més, espero que a la llarga es llegeixi millor i que els bons lectors saltin més cap amunt d'això, però per l'altra gent, la gent que no és bona lectora, és horrorós. Globalment també veig un empobriment (que una cosa sigui fresca, nova, jove, moderna no té per què ser més pobra i si ho acaba sent és una llàstima). Ho veig com una reducció, una simplificació cultural.

Ho compararia amb una mena de degradació del codis culturals o comunicatius, com diria l'Andreu Navarra, una mena de "subcultura de centre comercial". L'esperança que hi veig és que les dues cultures puguin conviure.... de fet, Pau Vidal també parla d'això a un llibre que es diu *L'exasperament del món* (m'agrada que no digui de la cultura perquè en realitat és de tot) i ahir també vaig veure una publicació de Gregorio Luri on

lamentava la renúncia a transmetre coneixements compartits, el que d'alguna manera ens faria pertànyer a una cultura. Es lamentava ja que negar el llegat intel·lectual és assumir que com a ciutadans no ens cal saber res o que podem descobrir-ho tot i això és negar la civilització. En resum penso que si només llegeixen això seran uns sublectors més pobres, més reduïts. De fet, m'agradaria veure com aquests llibres tracten els temes dels personatges, les trames, quina idea del món hi ha darrere...

- **I l'impacte d'haver portat aquests llibres també a la gran pantalla (pel·lícules, sèries...)?**

Tenint en compte que l'impacte audiovisual és molt potent, les bondats i les mancances d'aquest tipus de literatura es multipliquen. Em preocupa que això sigui un negoci fàcil, em sabia molt de greu que la gent que li agrada escriure estigui sent manipulada per gent que només busca un negoci; al cap i a la fi l'editorial que publica allò que té èxit i que si aconseguix encara més èxit ho passa a la gran pantalla és perquè només busca guanyar diners ràpids. S'estan aprofitant d'aquests aprenents d'escriptors i estan fent negoci fàcil amb un producte empobrit que només busca agradar un públic a qui tant li és la correcció, la llengua i en definitiva la literatura i que no pretén seduir a la gent amant de la literatura, busca un públic que es conforma amb menys. Tot aquest negoci es resumiria en una fabricació en sèrie d'allò que és fàcil i que entra bé, que menysté aspectes de correcció i que ja té el seu públic... I em preocupa aquest públic.

Les respostes a l'entrevista han estat de gran utilitat ja que s'ha pogut conèixer el punt de vista d'una professora de literatura i llengua sobre l'impacte que està tenint Wattpad en la literatura juvenil, en les editorials, en el cinema i, en definitiva, en els adolescents. Les dades que s'han extret de l'entrevista són que Wattpad té èxit perquè és una plataforma en línia, pel fet que crea una comunitat que dona certa complicitat entre lectors i escriptors i per la possibilitat que dona la plataforma de publicar qualsevol llibre que sigui popular. Tot i no ser necessaris uns estudis i una edat específica per escriure sí és cert que seria d'agrair una formació, una bona experiència lectora i l'ajuda d'un corrector i revisor que examínés els llibres ja que és important que un text publicat a paper no tingui faltes d'ortografia perquè aquestes poden ser repetides per gent poc lectora (especialment per joves ja que han tingut menys temps per llegir) i inclòs de vegades per amants de llibres. Aquest defecte pot donar a un empobriment global fruit d'un negoci fàcil per part de Wattpad, de les editorials i de la gran pantalla que podria estar manipulant als joves que realment aprecien la literatura.

4. COMPARACIÓ D'UN LLIBRE PUBLICAT PER UNA EDITORIAL AMB UN POPULARITZAT PER WATTPAD

Aquest treball compararà un llibre publicat per una editorial anomenat *Romper el círculo* amb un llibre popularitzat per Wattpad anomenat *Boulevard*. Els dos llibres es compararan en la versió en castellà.

4.1. Informació de *Boulevard*

Boulevard fou escrit per l'autora d'origen mexicà Flor M. Salvador, nascuda el 25 de Desembre de 1998, qui ingressà a la Universitat Autònoma del Carmen per estudiar la llicenciatura de Medicina. S'inicià al món de l'escriptura el 2014 a Wattpad mostrant una inclinació cap al gènere de romanç i drama juvenil. El 2014 fou l'any en que donà a conèixer en aquesta plataforma el primer esborrany de *Boulevard*, inicialment catalogat com *fanfiction* (o *fanfic*) amb només 16 anys. Com ja s'ha explicat abans, la traducció literal d'aquesta paraula anglosaxona seria "ficció de fans", és a dir un escrit creat per fans que barreja personatges, llocs o trames de narratives existents per explicar històries noves. Narratives existents podrien significar llibres populars, programes de televisió, pel·lícules, jocs, còmics o obres de teatre. Hi ha *fanfics* que fins i tot utilitzen persones reals com a personatges en la ficció. El *fanfiction* també pot expandir el món d'una història ja creada (com l'enviament de Katniss als 76 Jocs de la Fam) o pot prendre personatges coneguts i portar-los a adreces completament noves (Katniss batallant amb Pikachu). Moltes vegades, de fet, els lectors són representats als *fanfics* com a protagonistes principals amb l'ús d'un llenguatge anònim quan es refereix a la persona en qüestió, com seria l'ús de línies o de les sigles TN o YN (Tu Nombre en castellà, Your Name en anglès). D'aquesta forma es facilita que els lectors més fanàtics puguin llegir històries d'amor entre el seu famós preferit i ells mateixos a l'haver només de substituir aquestes sigles pel seu nom. Un exemple seria *Los sueños se cumplen* de Rachel Galsan, un *fanfiction* amb el famós *youtuber* Rubius originat a Wattpad.

El *fanfiction* no només pot ser de persones reals, sinó que els personatges ficticis també poden protagonitzar aquestes històries, ja siguin trets d'un llibre (Hermione Granger, Harry Potter), una pel·lícula (Joker, Batman) o una sèrie (Eren, Levi).

Un segon cas en que s'utilitza el *fanfic* és quan la relació és entre dues persones famoses o entre personatges ficticis (que poden ser o no de la mateixa història). L'emparellament pot ser entre famosos que poden o no tenir una relació amorosa a la vida real com passa a *Still with you*, un *fanfic* que té com a protagonistes a dos integrants

del grup de música sud-coreà BTS, els quals tot i no haver testificat ser part de la comunitat LGBTI+ en aquest llibre són parella.

Boulevard és un exemple del primer cas ja que el *fanfic* era sobre Luke Hemmings, vocalista principal de la banda de pop rock australiana 5 Seconds of Summer. Més endavant, quan la història va començar a rebre popularitat, es va modificar el seu nom pel de Luke Howland ja que era perillós utilitzar la imatge d'una persona famosa en un llibre de ficció que poc trigaria en fer-se mundialment famós.

La primera edició que es va imprimir de *Boulevard* va ser en mans de l'editorial Naranja, editorial xilena fundada el 2016 gràcies al finançament per part d'un fons del Ministeri de Cultura xilè amb l'objectiu de fomentar la lectura anomenat Fondo del libro 2018 que destinà 3.793 milions de dòlars en 618 projectes, un d'ells el de l'editorial Naranja. Cal destacar que l'octubre de 2021 Flor va retirar-se d'aquesta editorial i va suspendre la impressió, promoció i venda del seu llibre. L'inici del problema fou que molt lectors van denunciar la impressió de baixa qualitat de la portada. També van rebre moltes queixes per la publicitat i administració de l'editorial: els van acusar de no donar les eines necessàries als autors per publicar el seu llibre amb bona qualitat i a conseqüència d'això es van reportar casos on els mateixos escriptors van haver de buscar personal que corregís, edités i elaborés el disseny de les seves portades, pagant de la seva pròpia butxaca ja que rebien el mínim. A això s'hi suma que l'editorial donava responsabilitat absoluta als artistes amb la publicitat, sent que l'administració de l'empresa no publicava ni compartia cap informació sobre la seva venda. Els seguidors finalment van decidir recolzar els seus escriptors preferits donant-los ànims per seguir endavant i fins i tot van demanar no consumir cap llibre de l'editorial i incentivaren més artistes per abandonar aquesta empresa. Flor decidí anar-se'n d'Editorial Naranja i va tornar a publicar el llibre revisat i modificat per ella mateixa amb Wattpad Books. El 2022 es va posar en venda la seva pròpia versió amb portada i contraportada diferents, pàgines afegides i amb una premissa lleugerament canviada.

Aquest treball utilitzarà com a material de comparació la primera versió ja que la segona, tot i continuar tenint faltes d'ortografia, no és totalment fidel al primer manuscrit de Wattpad ni es va publicar per la seva popularitat a la plataforma (aquest fou el cas del de l'Editorial Naranja). Va ser revisat i corregit a petició dels lectors ja que opinaven que la versió original podia afectar el coneixement lingüístic dels joves i, com que realment aquesta primera impressió va tenir molt més impacte en el públic que la segona serà la que es farà servir en el treball per comparar-la.

4.2. Premissa de *Boulevard*

El llibre tracta sobre una noia anomenada Hasley que coneix a en Luke, un noi drogoaddicte que pateix violència domèstica i amb qui començarà una relació de dependència emocional.

4.3. Popularitat de *Boulevard*

El protagonista masculí és una de les raons principals per les quals aquest llibre es va fer famós ja que és un personatge molt estimat pels lectors que el veuen com l'ideal de la parella perfecte. Ell representa un dels tòpics més utilitzats i més eficients de la literatura juvenil: l'anomenat *bad boy* o noi dolent. Es tracta d'un personatge masculí atractiu, misteriós, psicològic i emocionalment inestable, amb problemes familiars que porta tatuatges i una motocicleta. I, el més important de tot, és un noi que tracta malament al seu interès amorós amb l'excusa d'un passat complicat. Exemples de *bad boy* serien en Travis Madox de *Maravilloso desastre*, en Hardin Scott d'*After* i en Kellan d'*Inconsciente*. La segona raó que explica la popularitat d'aquest llibre és el seu final, en el que en Luke mor salvant la vida de la Hasley al igual que Sebastian va morir salvant la vida de l'Annette a la pel·lícula *Cruel Intentions* de 1999: un personatge comença a barallar-se amb el protagonista, la noia els intenta separar, un la empenya i cau a la carretera i el protagonista la salva provocant que el cotxe que venia l'atropelli a ell. L'escena és totalment idèntica i, tot i no ser la primera vegada que l'interès amorós de la protagonista mor al final (Will de *Me before you*, Lochan de *Prohibit*, Augustus de *Bajo la misma estrella...*), aquesta escena es va fer viral i va fer plorar a tants lectors que el llibre és anomenat "el llibre més trist del món" i és així com el coneixen moltes persones que no l'han llegit.

La versió digital de *Boulevard* a Wattpad té un total de 87 milions de lectures, 5.6 milions de vots (els vots serien l'equivalent al "m'agrada" a Catalunya) i només trenta-cinc capítols. Hi ha moltes històries en aquesta plataforma que han aconseguit arribar al milió de lectures gràcies a una quantitat desmesurada de capítols, ja que una lectura no equival a una persona, sinó a una lectura per capítol. Si la història té deu parts i un usuari llegeix les deu parts, la xifra pujaria a deu lectures. Per aquesta mateixa raó, si es fan cent parts, només es necessitaria a un lector que llegís les cent per aconseguir cent lectures. Com exemple hi ha una publicació a Wattpad anomenada *Dibujos//Art Book* amb un total de 161 parts i només 15.700 lectures (aproximadament 97 lectures per part). El fet que el contingut de *Boulevard* correspongui al 21% del contingut de *Dibujos//Art Book* i el nombre de lectures d'aquest no sigui ni una desena part de les lectures de *Boulevard* demostra per què aquest llibre és el segon de parla hispana més

famós de Wattpad. A Amazon es trobava en el primer lloc de ventes el 2021 sense ni tan sols trobar-se a llibreries, és a dir que funcionava amb impressió per demanda.

4.4. Informació de *Romper el círculo*

Romper el círculo és una novel·la rosa de ficció i romanç contemporani escrita per Colleen Hoover el 2 d'agost de 2016 amb el títol original *It ends with us*⁵⁷. Colleen Hoover és una escriptora estatunidenca de *best-sellers* que començà a escriure amb cinc anys i no va ser fins l'any 2012 que aconseguí publicar la seva primera novel·la *Amor en vers* que en poc temps encapçalà les llistes del New York Time best sellers-List, és a dir la llista de llibres més venuts a Nova York. Ha guanyat el premi Goodreads Choice Award a la millor novel·la romàntica en tres ocasions. *It ends with us* va ser publicat per l'editorial Simon & Schuster, fundada el 1924 a Nova York per Richard L. Simon i Max Lincoln Schuster, convertint-se en l'actualitat en una de les principals editorials de Nord-americà.

4.5. Premissa de *Romper el círculo*

Colleen Hoover va créixer en una família inestable on regnava la violència domèstica. A la nota al final d'un dels seus llibres relata com una vegada el seu pare agafà un televisor i el llençà al cap de la seva mare. Després que ella el denunciés i es quedés amb la seva custodia, l'autora es va preguntar, al igual que molts altres ho han fet, per què la seva mare era tan dèbil i va deixar que el seu marit li fes la vida impossible. Amb *Romper el círculo* l'escriptora vol fer entendre que, en comptes de culpar a la víctima, s'ha de culpar a l'agressor. És per aquesta raó que va traslladar els seus pares a un llibre de ficció on va canviar-los els noms per poder explicar la seva història: la protagonista, la Lily Bloom, és la dona que s'enamora d'un home, en Ryle Kincaid, qui la maltractarà física i psicològicament quan estiguin junts. El seu objectiu escrivint-lo era conscienciar sobre la violència de gènere, especialment aquella que es dona en parelles tòxiques on l'home fa mal a la seva dona i a la vegada la tracta bé perquè el perdoni.

4.6. Popularitat de *Romper el círculo*

Romper el círculo és un dels llibres més populars en l'aplicació Tik Tok i ha sigut traduït en més de vint idiomes i ha aconseguit convertir-se en un dels més grans fenòmens literaris globals dels últims anys. Tot i no haver-hi xifres exactes se sap que ha venut més d'un milió de còpies a tot el món.

4.7. Comparació de *Boulevard* i *Romper el círculo*

⁵⁷ Traducció al català: Això acaba amb nosaltres.

4.7.1. Títol

Títol de *Boulevard*

Un Bulevard és un tipus d'avinguda o carrer ample de doble sentit ple d'arbres. La raó per la qual aquest llibre s'anomena així és perquè, en un moment de la història, en Luke porta la Hasley a un Bulevard i aquest es converteix en el seu lloc secret. Tot i això, la verdadera raó és pel títol d'una cançó del grup musical Green Day, *Boulevard of broken dreams*⁵⁸. Aquesta frase agradà tant a l'escriptora que va decidir apropiarse d'ella pel seu llibre (és una de les frases icòniques d'en Luke) i pel seu títol.

Títol de *Romper el círculo*

El títol original és *It ends with us*. Els dos títols (l'anglès i el de la traducció en castellà) tenen el mateix missatge però utilitzen un joc de paraules diferent. El de la versió original reflexa la imatge del peix que es mossega la cua: un cercle viciós infinit. Aquest peix simbolitza les parelles tòxiques ja que aquestes es fiquen en un bucle que mai acaba on repeteixen els mateixos errors: s'enfaden i es perdonen. *It ends with us* vol dir que "com tu i jo (els dos components d'una relació) vam començar aquesta relació tu i jo l'acabarem perquè sinó aquesta acabarà amb nosaltres" (aquest és el doble sentit).

A la versió traduïda a l'espanyol el títol s'enfoca més en aquest cercle viciós que han de trencar en comptes d'allargar-ho.

4.7.2. Portada

Portada de "Boulevard"

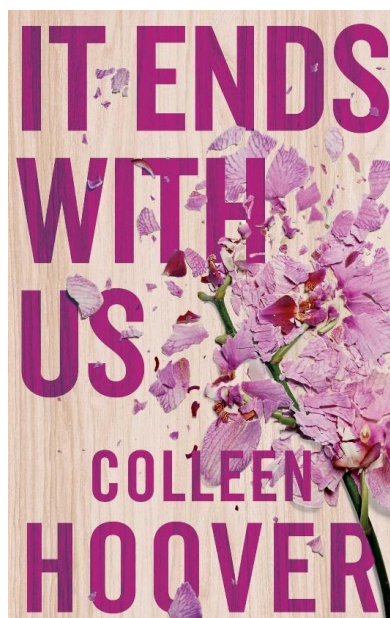
El dibuix de la portada és un ull blau (el d'en Luke) envoltat de fulles que representen la natura d'un bulevard. Durant tot el llibre es parla molt dels ulls d'ell perquè són d'un blau elèctric, com bé s'especifica també a la premissa. Una interpretació no confirmada oficialment per l'escriptora sobre aquest ull és que s'ha posat un ull perquè és la part del cos que sol mirar-se per saber si una persona està drogada i justament el personatge del dibuix és un drogoaddicte a nivell preocupant.

Portada de *Romper el círculo*

A la portada de *Romper el círculo* hi surt una orquídia trepitjada. La orquídia és una flor que representa la feminitat, la seducció i la sensualitat i és el símbol de la més pura perfecció, en altres paraules, és la representació de la dona verge, pura i bonica que és submissa. A més, és la flor que més solen regalar els homes a les dones per seduir-les.

⁵⁸ Traducció al català: El bulevard dels somnis trencats.

Al llibre, en Ryle també regala flors més d'una vegada a la Lili, tant per seduir-la com per demanar-li disculpes. Per altre part, la protagonista té cognom de flor i porta una floristeria perquè li encanten les flors i, el fet que estiguin trepitjades a la portada representa com ella sent que la persona que més estima l'ha tractada (perquè ella és la flor) i ha passat de ser una orquídia bonica a una trencada.

59

4.7.3. Sinopsi

La sinopsi és la visió global d'una obra que se centra, sobretot, en l'argument i el tema que tracta la història. Aquesta sinopsi defineix la novel·la i és important perquè en base a aquesta el lector jutjarà si comprar o no el llibre. El destinatari ha de ser capaç d'identificar els aspectes més rellevants de la història i per poder formar-se una imatge general del que es trobarà a les pàgines a partir d'unes paraules que captin la seva atenció i provoquin el desig de comprar-lo. És molt important també que la sinopsi sigui escrita en el mateix estil que el to del llibre ja que aquestes línies formen part de la història i no són un text independent, és a dir que si l'argument utilitza paraules molt poètiques el contingut no ha d'utilitzar un vocabulari informal i vulgar.

Les sinopsis de *Boulevard* i *Romper el círculo* s'han deixat en la versió castellana perquè en el cas del primer llibre aquesta és la versió original. La traduïda al català està corregida per Núria Parés Sellarés i no es podria apreciar la forma d'escriure de l'autora.

⁵⁹ La imatge de l'esquerra és la portada de *Boulevard* i la imatge de la dreta és la portada de *Romper de círculo*

Sinopsi de *Boulevard*

“Luke y Hasley no eran el prototipo de una pareja perfecta. Sin embargo, ambos le pusieron definición a lo que ellos crearon. Una historia de dos adolescentes que crean su propio boulevard ante la llovizna que hay en sus corazones, donde se entremezcla, por un lado, un azul cálido, y por el otro, un azul eléctrico, tiñéndose este por completo de un gris nostálgico. ¿Quién dijo que después de la tormenta sale el sol cuando puede haber un rayo?”

Aquesta sinopsi no defineix la història ni la resum amb unes poques paraules perquè una característica molt important i en la que se centra molt el llibre és que el protagonista té una addicció per les drogues. Al llegir-ho el lector no sap realment de què tracta la història i només sap que hi ha dos nois que s'enamoren i que no són perfectes perquè la resta és decoració innecessària que no és rellevant per la trama i que es podria treure perfectament ja el cel no és un motiu temàtic de la natura al llibre, ho són la vegetació del boulevard. La sinopsi crida l'atenció per la metàfora que l'escriptora utilitza però, per un lector que vol saber de què anirà la història, aquesta comparació de cel-comportament el podria fer sentir confós al no entendre quina rellevància té per la història i, al no sentir-se plenament informat de la trama, no el compraria (si és popular és per Wattpad). La segona frase està escrita amb un estil molt poètic, abstracte, profund i ambigu i que mai es torna a llegir al llibre ja que l'estil és totalment diferent: és molt més directe, infantil i sense significats ocults o monòlegs interns.

Sinopsi de *Romper el círculo*

“A veces, quien más te quiere es quien más daño te hace.

Lily no siempre lo ha tenido fácil, pero eso nunca le ha impedido luchar por la vida que quiere y ha recorrido un largo camino para llegar donde está ahora. Su vida comienza a cambiar el día que Ryle Kincaid, un extraordinario neurocirujano, se fija en ella. Ryle es asertivo, terco, tal vez incluso un poco arrogante, pero también es sensible, tremendamente atractivo, brillante, y tiene una debilidad total por ella. Todo en él es perfecto salvo su completa aversión a las relaciones, así que cuando Lily se da cuenta de que ella es la excepción a su regla de no tener citas, no puede evitar preguntarse por qué ha tomado esa decisión.

A medida que las preguntas sobre su nueva relación la asaltan, también lo hacen los pensamientos sobre Atlas Corrigan, su primer amor y un vínculo con el pasado que dejó atrás. Él era su alma gemela, su protector. Cuando Atlas reaparece repentinamente y

Ryle comienza a mostrar su verdadera cara, todo lo que Lily ha construido con él se ve amenazado.”

Aquesta sinopsi és quasi un resum del llibre ja que inclòs revela una mica sobre el canvi de personalitat del protagonista masculí i sobre la aparició de l'antic amor de la Lili. Tot el que diu és rellevant i informa perfectament sobre el contingut del llibre. El primer paràgraf no crida realment l'atenció perquè s'assembla molt a la premissa de moltes històries romàntiques sobre nois que no volen una relació seriosa fins que coneixen a la protagonista (com els protagonistes de *Maravilloso desastre*, *En los zapatos de Valeria* i *Bajo el cielo púrpura de Roma*), en canvi, el segon paràgraf sí crida l'atenció perquè sembla un contra argument que rebutja tota la primera part la qual donava a entendre que la història narraria la seva relació, com els llibres mencionats al parèntesis. Acostumat a aquests romanços, el lector probablement voldrà saber més de la novel·la per tal de conèixer tota la veritat. L'estil d'escriptura de la sinopsi és bastant senzill i directe, al igual que l'estil d'escriptura del contingut del llibre.

4.7.4. Inici

L'inici d'un llibre és una de les parts més importants d'aquest ja que són les primeres línies que introduiran al lector a la història o que hauran de cridar l'atenció d'una editorial perquè accepti el manuscrit. En moltes pàgines webs que venen llibres sempre deixen llegir les primeres pàgines d'una història perquè el lector, després d'haver jutjat la portada i la sinopsi, decideixi finalment si val la pena o no la compra. És per aquesta raó que és tan important l'inici per un escriptor. Hi ha moltes formes d'escriure el primer capítol d'un llibre i no existeix unes normes que s'hagin de seguir perquè sigui un bon començament, però sí hi ha segons quines claus que ajudaran a que el lector vulgui continuar llegint i pensi que l'inici ha sigut el correcte.

- Escena impactant. La primera escena que el lector llegeix pot impactar de forma que, si té dubtes sobre si comprar o no el producte, definitivament decideixi la primera opció perquè s'ha vist immers en la lectura i necessita continuar la història. Un exemple seria l'inici de *El día que se perdió la cordura* de Javier Castillo, ja que l'escena comença narrada des del punt de vista d'un dels personatges principals, el qual camina despullat pel carrer amb el cap tallat d'una noia.
- Escriitura impactant. Hi ha lectors que, en comptes de guiar-se per les escenes d'un llibre, se solen guiar més per la ploma de l'escriptor i si els agrada la forma d'escriure que tenen compren el llibre perquè aquesta composició de paraules ben escollides els ha tocat el cor. L'inici de *La*

sombra del viento de Carlos Ruiz Zafón seria un bon exemple d'un començament amb escriptura impactant. L'escriptor utilitza un vocabulari molt ric per descriure cada detall amb un estil poètic i profund: <<...nos aventuramos camino del Raval bajo la arcada que prometía una bóveda de bruma azul. Seguí a mi padre a través de aquel camino angosto, más cicatriz que calle...>>⁶⁰

- Contingut rellevant. Si l'inici no és impactant, al menys el seu contingut ha de ser rellevant per la trama i no ha de semblar un text independent de la resta del llibre. De vegades molts escriptors, al començar un llibre, plantegen un tema que més endavant, conforme van escrivint, va canviant i com a resultat el primer capítol podria ser inclòs eliminat perquè resta al contingut (per això molts professionals aconsellen llegir-se l'inici de nou just després d'haver finalitzat la obra per revisar els canvis que poden haver ocorregut i veure si hi ha una continuïtat). Per exemple, *El bestiario de Axlin* és un llibre de Laura Gallego que no té un inici impactant però el contingut és rellevant perquè la història comença des de la primera paraula, sense una escena sorprenent ni una escriptura que tot i no explicar res capta l'atenció: la història és introduïda just a l'inici.

Inici del llibre de *Boulevard*

El primer capítol és l'inici de la història de *Boulevard*, però en la versió d'Editorial Naranja i en la de Wattpad hi ha un pròleg que, tot i no afegir res a la història, és necessari comentar. Es tracta del fragment que va des de la pàgina 219 a la 220 del mateix llibre però escrit en 3a persona, amb un narrador omniscient (la resta del llibre és en primera persona des del punt de vista de la Hasley). El pròleg comença amb un escrit d'intenció poètica per part de l'autora on descriu el lloc on es troben, posant èmfasis en el cel. Més endavant parla sobre la tristor que senten els dos protagonistes als seus cors utilitzant les metàfores "tempesta de problemes" i "pluja sobre els seus cors". El tercer paràgraf es focalitza en la parella reutilitzant algunes frases de la contraportada per descriure com d'imperfecta és la seva relació. Fins aquí és la part nova que no hi és al fragment de les pàgines 219 i 220, i cap endavant és exactament el mateix però escrit en tercera persona. En ambdues versions la Hasley vol que en Luke deixi de fumar, ell contesta que ella se'n pot anar i la conversació dona un gir quan ell li parla sobre com ella va donar-li un cop a un noi. Finalment el pròleg acaba amb en Luke dient la frase més

⁶⁰ Ruiz Zafón, C. (2009). El cementerio de los libros olvidados. *La sombra del viento*. (p.15). Barcelona: Editorial Planeta.

icònica del llibre (de la que s'han fet camises) quan la Hasley s'entristeix: "Deja que se rían de lo patètica que creen que eres, al final de cuentas todos terminamos igual... en un bulevard de los sueños rotos."

Aquest pròleg va ser eliminat a la versió nova perquè era innecessari i, a més, té una errada, la qual es troba en l'expressió "al final de cuentas" perquè no existeix i la forma correcta de dir-la seria "a fin de cuentas" o "en fin de cuentas". Perquè la frase que ella va escriure tingués sentit s'hauria d'afegir un article davant de l'última paraula: al final de las cuentas. El problema és que ja no tindria el significat que l'escriptora cercava ja que es referiria, literalment, a la fi d'un compte.

Es va posar aquest fragment en aquesta edició perquè en la versió digital hi és però va ser perquè a Wattpad és molt important cridar l'atenció dels lectors al primer capítol perquè llegeixin el segon. El que molts usuaris fan és posar un fragment del llibre (encara que en molts casos improvisen) perquè l'usuari tingui curiositat en continuar llegint per saber el context d'aquesta escena però escrit de forma diferent perquè no pensi que està llegint exactament el mateix. El recurs més repetit és el de canviar la veu que narra.

Un exemple seria *Culpa mía* de Mercedes Ron (també de Wattpad): el pròleg està narrat pel personatge masculí i el fragment original pel personatge femení. També passa a *Heist* d'Ariana Godoy que al igual que a *Boulevard* el narrador canvia a omniscient al pròleg i la resta de llibre està escrit en primera persona.

Inici de la història de *Boulevard*

La història comença amb una presentació de dues pàgines per part de la protagonista on el lector descobreix com es diu, on viu, de què treballa la seva mare, que el seu pare la va abandonar de petita, l'origen del seu cognom, què vol estudiar, la seva pèssima relació amb els estudis i com els estudiants del seu institut van fer vaga. En l'última frase la Hasley expressa que no es podria complir la promesa que s'havia fet de no tornar a arribar tard a classe perquè aquell any la seva vida canviaria al conèixer a en Luke.

Si aquest primer capítol no existís no afectaria en res a la resta del llibre. De tota aquesta informació només unes poques idees són rescatables ja que seran lleugerament necessàries pel desenvolupament de la història: l'ofici de psicòloga de la seva mare i el seu problema amb assistir a classes. En tot el llibre, tot i viure a Sidney, Austràlia, mai es descriu cap paisatge, el fet que visquin allà no és important per la història (podrien viure en qualsevol lloc) i el lector fàcilment oblida aquesta dada. El pare va abandonar-la de petita i tot i haver crescut sense una figura paterna mai es parla en profunditat d'aquest tema i la protagonista no sembla ni recordar-ho ni haver patit. Tota la història

de l'origen del seu cognom i com el seu avi va conèixer la seva àvia i com es van casar és totalment innecessari perquè no serveix absolutament de res pel llibre. Ella vol estudiar disseny gràfic però el lector no tornarà a llegir mai més sobre aquesta dada, ja que no la veurà mai dibuixar, agafar una tauleta de dibuix o parlar sobre el seu futur. Al final del llibre, inesperadament, la protagonista decideix de sobte que vol estudiar psicologia (de la branca social-humanística que res té a veure amb disseny gràfic) encara que en tot el llibre mai se la veu interessada per la psicologia. La vaga dels estudiants és la informació que menys importa.

La majoria dels usuaris de Wattpad no tenen les seves històries ja escrites i el que fan és anar publicant capítol per capítol improvisant la història, com en el cas de *Boulevard*. El primer que la majoria dels escriptors fan al escriure un llibre és crear els seus personatges. Com a conseqüència, molts dels escriptors novells a Wattpad dediquen el primer capítol a descriure física i psicològicament els seus personatges i informar sobre la seva vida. A partir d'aquesta presentació es fan una idea de com volen que siguin encara que més endavant oblidin aquesta informació i es contradiguin canviant alguna informació.

Inici de *Romper el círculo*

El llibre comença amb la protagonista, la Lili Bloom, reflexionant sobre la mort després que el seu pare, alcalde molt estimat, hagi mort i ella no hagi volgut descriure'l com una bona persona perquè per ella és un bon pare però un terrible marit. Poc després coneix a en Ryle Kincaid, un cirurgià que es troba molt trastocat al no haver pogut salvar un nen de la mort. Els dos expliquen les seves situacions i comencen a sincerar-se amb veritats que mai han dit a ningú i de les que no estan orgullosos. La Lili admet que, quan era petita, desitjava que el seu pare fes mal a la seva mare perquè sabia que la següent setmana les dues rebrien regals i ell es portaria millor que mai amb elles. En Ryle li explica que, després que hagués mort aquell nen, ell no sentia cap pena pels pares i desitjava que patissin molt ja que l'accident havia ocorregut perquè el germà petit de la víctima havia trobat una arma i havia disparat sense saber, i que la culpa era dels pares. Després la Lili li parla sobre com, quan la seva mare va demanar-li que fes un discurs dient cinc coses bones del seu pare, ella va pujar a l'escenari i es va quedar en silenci fins que la família se'n va adonar del que estava fent i per aquesta raó ara es troba lluny de casa seva, parlant amb ell per casualitat.

La primera part del capítol fins que comencen a sincerar-se és escrita amb un to bastant trist i nostàlgic que impacta al lector per la tragèdia que estan vivint els dos, especialment la protagonista. Aquest to canvia a un més càlid i familiar quan deixen la tristor cap a un

costat i s'expliquen anècdotes i veritats que, tot i fer mal, creen un ambient proper i familiar entre ells. Quan en Ryle diu la seva segona veritat és quan el to torna a canviar a un de sensual ja que li revela que té moltes ganes de tenir sexe amb ella i, després d'això, l'escena continua sent bastant lasciva fins que són interromputs.

Aquest inici situa molt bé als lectors a la història i, en comptes d'haver-la començat al funeral de la Lili per informar de la mort del seu pare i del que ella decideix fer, l'escriptora utilitza com a excusa la seva conversa per introduir el tema i per parlar d'altres i, d'aquesta forma, no allargar massa el context dels personatges. A diferència de l'inici de *Boulevard* on l'autora utilitza dues pàgines perquè la protagonista parli sobre ella mateixa, sobre la seva situació familiar i sobre les seves passions (al no ser una escena impactant és possible que els lectors oblidin aquesta informació que en futur pot ser rellevant) la conversació de la Lili i en Ryle on parlen justament d'aquests temes és molt més interessant, sorprenent i poc oblidable. L'escriptura no és realment impressionant però al utilitzar un estil tan directe per descriure les escenes fa que la lectura sigui dinàmica i addictiva. El contingut és molt rellevant perquè tot el que passa en aquest primer capítol té un per què que més endavant s'explica al llibre, com el cas dels pares de la Lili ja que és el tema principal del llibre i l'enuig d'en Ryle per la mort del nen (no és una simple anècdota tràgica) perquè cap a la meitat de la història se sap que ell va patir una situació similar on ell mateix fou qui matà el seu germà petit pel mateix error que el dels pares de la víctima. La Lili explica que el seu somni és obrir una floristeria i, de fet, en comptes de quedar-se només com un desig per afegir "farcit" més endavant aconseguix triomfar portant sola el seu propi negoci. Finalment l'escena luxuriosa entre ells dos és per donar a entendre que no són dos desconeguts que mai es tornaran a veure sinó dues persones adultes que s'han sentit atretes físicament a primera vista i que acabaran enamorades. El desig d'en Ryle de voler tenir sexe amb ella també es repeteix uns capítols més endavant.

Mentre que l'inici de *Boulevard* no és impactant, no té un estil d'escriptura atractiu i conté informació res rellevant per la trama les primeres pàgines de *Romper el círculo* són inoblidables pel seu contingut i per l'escriptura tan directe que l'autora va decidir utilitzar per atreure l'atenció.

4.7.5. Protagonistes

El protagonista és el personatge principal d'una història que sol ser l'agent impulsor d'aquesta, pren les decisions claus perquè la trama continuï i experimenta les conseqüències d'aquestes decisions. Hi ha moltes formes de construir un bon

protagonista i, gràcies a unes entrevistes que es van fer a escriptors s'han recollit els següents punts que hauria de tenir un personatge principal:

- La motivació. La motivació és el motor que impulsa a un personatge protagonista i consegüentment allò que mou la història. Un protagonista (i qualsevol tipus de personatge) necessita una forta motivació, un desig profund que anhela aconseguir a qualsevol preu. Si el lector entén què vol el protagonista i per què li serà molt més fàcil simpatitzar i connectar amb ell i d'aquesta forma involucrar-se amb més força a la història. La Bella, protagonista del llibre *Crepúsculo*, és una noia sense motivació que no té cap desig personal que la mogui i que, per tant, mogui la trama. Molts lectors la comparen amb una closca buida just per aquesta raó.
- Els protagonistes reactius i proactius. Hi ha dos tipus de protagonistes: el que sempre reacciona davant del que li passa, i el que actua de manera acord per aconseguir allò que vol. Aquests són els anomenats protagonistes reactius i proactius. El protagonista reactiu sol ser molt més difícil de fer interessant perquè sembla que només pateix el que passa al seu voltant sense tenir cap mena de veu ni vot en les situacions. Això per descomptat no vol dir que no sigui possible escriure personatges reactius interessants, però la gran majoria de lectors tendeix a desconnectar amb aquest tipus de protagonista ja que senten que no aporten res a la història. En poques paraules: són substituïbles. Per contra, els lectors prefereixen els protagonistes proactius, aquells que prenen totes les mesures necessàries per aconseguir el seu objectiu. Això fa que siguin personatges imprescindibles. *Bajo el cielo púrpura de Roma* és un llibre que té com a protagonista a la Kathia Carusso, una noia impertinent i impulsiva que mai es fa responsable dels seus errors ni fa un esforç per canviar les injustícies del seu entorn, esperant que sigui el seu interès amorós qui l'ajudi en els pitjors moments i sempre excusant les seves errates.
- Els protagonistes són el que fan, no el que diuen. Molts escriptors cometten l'error d'explicar directament com són els personatges en comptes de mostrar-ho. No importa quantes vegades s'especifiquin les seves característiques si la persona mai actua d'una forma acord amb aquestes. Si el protagonista és una persona introvertida i, tot i això, surt de festa cada nit la seva personalitat no se sentirà creïble ni real (especialment pels lectors més introvertits). Travis Madox, del llibre

Maravilloso desastre, és descrit per tothom com un “déu del sexe”, un noi molt experimentat dins el llit que ha estat amb moltíssimes dones. Irònicament, quan dorm per primera vegada amb la protagonista no dura molt de temps i se'l nota bastant maldestre. Aquesta escena podria estar justificada si no fos perquè les dues vegades que tenen sexe després d'aquesta primera passa el mateix. És bastant complicat creure que aquest personatge sigui com se'l descriu si mai es demostra.

- Transformació. Els protagonistes haurien de ser rodons i evolucionar al llarg de la novel·la perquè, a la vida real, les persones evolucionen, canvien, aprenen i es transformen i mai són les mateixes, encara menys a l'etapa de l'adolescència on s'estan trobant a si mateixes. Ja sigui de forma positiva o negativa, és important que els protagonistes tinguin un desenvolupament creïble i versemblant perquè els lectors, independentment del tipus de persona en que s'han transformat, puguin justificar i entendre aquest canvi. El llibre *A través de mi ventana* té una protagonista anomenada Raquel que no canvia i que és el mateix personatge des de l'inici fins al final de la història, no té una transformació i per aquesta raó és un dels personatges més impopulars del llibre entre els lectors.

Protagonistes de “Boulevard”

Hasley Weiggel: va néixer a Sidney, Austràlia i, tot i que mai s'especifica la seva edat, es dedueix que té entre 17 i 18 anys. Mai se la descriu físicament. El seu pare la va abandonar quan tenia 2 anys i la seva mare psicòloga, Bonnie Weigel, va cuidar-la sola. És filla única. Està interessada en el disseny gràfic. No li agrada estudiar i sol arribar tard a les classes perquè li costa despertar-se aviat. És una persona despistada i optimista amb una personalitat molt immadura que sempre es taca la roba amb pasta de dents. No té cap amiga i en tot el llibre no se la veu parlar molt amb cap companya. En Zev Nguyen és el seu millor amic de la infància i té un altre amic no tan proper anomenat Neisan. Des de fa dos anys li agrada en Matthew, amic d'en Zev.

Luke Howland: va néixer a la mateixa ciutat que la Hasley i és un any més gran que ella perquè va repetir curs. És ros amb ulls blaus que porta un piercing al llavi. És culpa per la mort del seu germà gran, en Zachary, i és reprès físicament per part del seu pare com a càstig. Als setze anys, després de la seva pèrdua, començà a drogar-se per sentir-se millor. La seva personalitat és bastant agressiva i és mal educat amb tothom. Li agrada

dibuixar i li encanta el rock clàssic i els seus grups preferits són Pink Floyd, Green Day i Simple Plan. Té depressió i més d'una vegada ha pensat en suïcidar-se.

61

Protagonistes de *Romper el círculo*

Ryle Kincaid: home de 29 anys nascut a Ohio que treballa de neurocirurgià en un hospital a Boston. Físicament només se sap que és molt atractiu. Viu amb la seva germana petita, l'Alyssa Kincaid, en un edifici a Boston. Quan tenia sis anys va matar al seu germà gran amb una pistola pensant que era de joguina, fet que el marcà. A causa d'aquest trauma, quan s'enfada molt, perd el control del seu cos i actua agressivament encara que més tard no ho recorda. Té una personalitat assertiva i arrogant i és bastant sincer i recte quan parla. No li agraden els compromisos i no vol casar-se ni tenir fills.

Tot i semblar-ho, no és l'antagonista de la història perquè mai és descrit com a tal. Malgrat fer mal a la seva dona els lectors entenen que no se l'ha de justificar però potser sí se l'ha de perdonar amb el temps.

Lili Bloom: va néixer a Maine i quan es va fer gran va moure's a Boston per compartir pis amb una noia. És pel-roja i té 23 anys. El seu pare, Andrew Bloom, era l'alcalde de Plethora, Maine, i la seva mare, Jenny Bloom, treballa de professora allà. Va créixer en una família inestable ja que la seva mare era víctima de violència domèstica. Al principi del llibre el seu pare ja és mort. És una persona somiadora que sempre vol ajudar a la resta. Sempre li va agradar cultivar i plantar flors i és per aquesta raó que el seu somni és obrir una floristeria.

⁶¹ Il·lustració feta per @lilo_204 en que apareixen els dos protagonistes de *Boulevard*.

62

Els protagonistes principals de *Boulevard* no tenen cap tipus de motivació. La Hasley, malgrat haver crescut sense pare, no té el desig de trobar-lo, de no comprometre's mai per por a experimentar el mateix, no somia amb cap tipus de treball ni meta i no té aspiracions. En Luke, per la seva part, és entenedor que no tingui motivacions després de l'incident del el seu germà més enllà de drogar-se i morir. Els dos són personatges reactius, més ella que ell, perquè en comptes de pensar diferents estratègies per afrontar els seus problemes reben totes les conseqüències dels seus actes sense reaccionar. Per exemple, cap a la segona meitat del llibre la Hasley comença a rebre comentaris feridors per part dels seus companys per un error que va cometre. En comptes d'adoptar una aptitud assertiva i intentar aclarir la situació, decideix callar-se i esperar a que se'n oblidin fins que és en Luke qui s'encara amb els seus assetjadors i fa que la deixin tranquil·la. Ell sí que busca solucions per la seva addicció però ho fa quasi al final de la història i per poder estar amb la seva parella, no pel seu benestar ja que realment no li importa. Abans de conèixer-la mai va intentar anar a un centre especialitzat en deixar les drogues ni va contactar amb un psicòleg per explicar-li els seus traumes ni molt menys per denunciar al seu pare. De fet, mai ho fa perquè mor. Accepta que la seva vida és un desastre, no estudia, no intenta parlar amb la seva família, pren drogues cada vegada més perilloses i no aprecia a les persones que té al costat i que volen que ho superi (el seu millor amic, la seva parella, la seva cosina...). Són dos personatges completament reactius. Per altre banda, l'escriptora descriu a la Hasley com una persona tímida però les seves accions no ho demostren: és capaç de parlar sense por amb un drogoaddicte, de sortir amb dos nois a la vegada i de no sentir

⁶²Il·lustració dels dos protagonistes de *Romper el círculo*.

vergonya al estar envoltada només de nois atractius. A més, segons Esther Aguilar, psicòloga i pedagoga de l'escola Sant Antoni de Pàdua, una persona que neix sense una figura paterna i que a més és conscient de que aquesta la va abandonar té moltes probabilitats de sentir soledat, culpa (pensar que no és una bona filla i que per aquesta raó es va marxar), d'incomprensió, depressió i segurament aquest fet afectarà els seus vincles afectius. Si no fos perquè ella ho diu en una pàgina, mai es podria intuir que no té pare perquè mai pensa en ell, mai es lamenta, es culpa, sent depressió o ràbia ni es resigna i accepta que la va abandonar. Per altra banda, en Luke en repetides ocasions explica els maltractaments que pateix per part del seu pare dins els seus propis diàlegs, però mai es llegeix cap ni una d'aquestes situacions. Aquesta violència domèstica és essencial a la història perquè sense ella part del sofriment i de la personalitat del protagonista no tindrien sentit, i en comptes de mostrar escenes entre ell i el seu pare mostrant la seva situació familiar, tot queda als relats d'en Luke (ell també és narrador de la història). Tampoc sembla que abusi de substàncies tòxiques tal i com es diu reiterades vegades al llibre perquè mai se'l veu patir per la seva salut: les drogues generen dependència, toxicitat, tenen efectes sobre el sistema nerviós, endocrí i cardiovascular, provoquen distorsió de la realitat, afecten a la memòria, a la capacitat de pensament i de resolució de problemes, poden provocar trastorns mentals, càncer... i també afecten a les relacions (però la relació d'en Luke i la Hasley mai es veu greument afectada pels seus problemes d'addicció), en l'entorn laboral (treballa en una pizzeria i el seu estat mai suposa un problema), baralles freqüents (només es baralla una vegada i és per defensar la Hasley), distanciament d'amistats (el protagonista segueix tenint un millor amic i una bona relació amb la seva cosina), absentisme escolar/laboral (no és molt atent a les classes però no falta ni a l'escola ni al treball), errades reiterades, irritabilitat, dependència psicològica i física. Aquests últims efectes són els que més es veuen a la història.

En comparació, els protagonistes de *Romper el círculo* compleixen millor els requisits que hauria de tenir un bon protagonista. Per començar, la motivació de la Lili és molt clara des del principi: obrir una floristeria. Des de petita va ser el seu somni i mai va complir-ho per por a fracassar ja que sap que no és fàcil portar un negoci. En Ryle té el desig de ser el millor neurocirurgià de la seva ciutat i guanyar molts diners sense comprometre's mai amb cap dona i moltes escenes al llibre mostren la seva dedicació al seu treball i la por que té de perdre'l. Segon, els dos personatges són proactius perquè aconseguen fins al final de la història solucionar els seus problemes sols. La Lili troba una forma de viure una vida en pau separada del seu marit però sense negar-li de veure i tenir cura de la seva filla perquè sap que seria injust. També fa les paus amb la seva

mare i aclareix tots els malentesos que han hagut entre elles per culpa del seu pare. A diferència d'altres protagonistes, com la Tessa d'*After* (aconsegueix el seu treball perquè la seva parella parla amb un conegut perquè li doni el millor lloc sense fer cap prova), la Lili triomfa amb el seu negoci sense l'ajuda de ningú i, en comptes de quedar-se esperant a que el seu marit li solucioni tots els problemes és ella la que com a protagonista ho intenta fer i assumeix les conseqüències. En Ryle també és un personatge proactiu perquè quan se n'adona que pot perdre a la seva dona, en cadascuna de les situacions post-maltractament troba una forma de que ella li perdoni (no resol el veritable problema però sí l'evita i no espera a que ella demani el divorci) i inclòs arriba a jurar-se que cada vegada que es barallin ell se'n anirà per calmar-se i no fer-li mal (tot i que al final no funciona tampoc). Aquest personatge, al llibre, mai soluciona els seus problemes d'enuig però sí demostra ser una persona molt proactiva al mai quedar-se passiu davant de situacions. Els dos protagonistes es senten reals perquè no són descrits al llibre amb un sol paràgraf explicatiu sobre les seves característiques i defectes, sinó que al llarg de la història se'ls coneix a poc a poc i és el lector qui descobreix totes aquestes dades no amb conversacions, sinó amb accions. Es demostra que ell no vol relacions sèries quan moltes vegades intenta allunyar-se de la protagonista per no fer-li mal o inclòs li demana de tenir una relació d'una nit per oblidar-se d'ella més ràpidament. La Lili parla del seu passat a partir de cartes que transporten als lectors a aquells moments narrats i la seva història no es resum en una conversa entre dues persones. Tant en Ryle com la Lili tenen un costat bo i dolent: ell és un home comprensiu capaç de separar-se de la seva estimada perquè sigui feliç però que a la vegada l'ha maltractada física i psicològicament. La Lili és empàtica i sensible però mai va recolzar la seva mare i sempre la va culpar de tot, a més dels pensaments bastant immorals que tenia de petita desitjant que el seu pare fos abusiu. Aquestes dues cares que tenen no són perquè el lector etiqueti a un personatge com el bo o el dolent, ni perquè siguin odiats, sinó per demostrar que tan humans són.

De les seves transformacions es parlarà més endavant.

4.7.6. Personatges secundaris

El personatge secundari és una figura que acompanya el protagonista i que sol aparèixer de forma recurrent al llarg de la trama. La seva aparició és essencial pel desenvolupament de la història o per l'evolució del personatge principal, sense ell el llibre no hauria de tenir sentit. Els personatges secundaris se'ls considera ben o mal fets depenent de si realment són rellevants per la trama, si tenen personalitat (o com a mínim una característica memorable), si tenen un passat o són ninots que es mouen segons

convingui a l'escriptor i si tenen una veu pròpia o si, pel contra, si no fos pels guions no es notaria la diferència entre la intervenció d'un personatge i un altre.

Un exemple d'un personatge secundari que sigui d'aquesta forma és la Hermione Granger de la saga *Harry Potter*, ja que és una noia que acompanya el protagonista durant les seves aventures i les seves aparicions són rellevants, té una personalitat molt marcada (és estudiosa i arrogant), té un passat, no es mou per conveniència de la trama i té una veu pròpia recognoscible perquè es nota la diferència de quan parla ella a quan parla un altre personatge.

Personatges secundaris de *Boulevard*

Matthew Jones: un noi alt, pel-roig i amb ulls verds i pell blanca. Per ser el capità del club de bàsquet és molt popular i és amic del capità del club de rugbi, en Zev. És una persona egoista i manipuladora que utilitza a les persones però odia ser utilitzat per altres. És l'antagonista del llibre perquè enganya a la Hasley amb una altre noia i és el detonant de la mort d'en Luke (però no el culpable).

Importància: té dos únics papers a la història: posar gelós a en Luke i facilitar la seva mort perquè tots els lectors l'odiïn. És un personatge creat només per ser odiat, per ser la causa de la majoria dels problemes dels protagonistes i per fer continuar la història. És utilitzat per fer brillar al protagonista masculí amb les seves males accions i que d'aquesta manera no importa el que faci en Luke, no semblarà tant dolent. És el millor personatge secundari perquè és el més important per la trama i té una personalitat característica.

Neisan: un noi de cabell fosc i pell pàl·lida, amic de la Hasley i en Zev. És una persona comprensiva que ajuda i recolza els seus amics i sempre dona bons consells.

Importància: el seu únic paper al llibre és recolzar a la protagonista cap a la meitat de la història. El seu personatge no és necessari ni rellevant, la trama continua sense la seva ajuda i no té una sola característica que el distingeixi d'altres personatges decoratius.

Zev Nguyen: capità de l'equip de rugby i millor amic de la infància de la Hasley, malgrat que al llibre no ho demostra molt quan la deixa sola sense escoltar els seus arguments després d'escoltar un rumor.

Importància: és el personatge secundari més innecessari de tots perquè se'l presenta com una figura important però al final només ha sigut recordat pels lectors pel seu curiós nom. No serveix de recolzament emocional, cap de les seves accions afecten a la trama,

no té personalitat i mai se sap per què és amic de la Hasley. És un personatge oblidable i reemplaçable.

Personatges secundaris de *Romper el círculo*

Atlas Corrigan: únic noi del que la Lili s'ha enamorat de veritat junt amb en Ryle, té 26 anys. Als 18 anys la seva mare el va fer fora de casa perquè no li agradava a la seva nova parella. Va viure en una instal·lació abandonada veïna de la casa de la Lili quan ella tenia 15 anys, qui va ajudar-lo donant-li menjar i banyant-lo fins que es van enamorar. Més tard va enllistar-se a la Marina on van ensenyar-li a cuinar i, quan va sortir, va obrir el seu propi restaurant. És un noi dolç i tímid que creu en l'amor i servirà com a exemple d'una parella ideal.

Importància: el seu paper és fonamental tant en el passat de la protagonista com en el present. És el primer amor de la Lili i és una de les raons que explica per què ella odia el seu pare (ell va donar-li de cops a en Atlas quan va descobrir la relació que tenia amb la seva filla) i la persona que més va recolzar-la durant la situació de violència domèstica a casa seva. Es parla del seu trist passat i té una personalitat molt característica. No és un personatge utilitzat per fer brillar a en Ryle ni per crear un triangle amorós entre els tres, ni tampoc apareix de nou a la vida de la Lili perquè ella deixi al seu marit i se'n vagi amb ell. L'Atlas li ofereix casa quan ella escapa del seu agressor, aconsegueix que se'n oblidi una estona d'ell i li recomana denunciar-lo. Sense ell la protagonista no seria la mateixa ni hauria aconseguit escapar del seu marit.

Alyssa Kincaid: va néixer a Ohio, té 28 anys i és la germana petita d'en Ryle. És una persona amistosa i social que, per no quedar-se a casa sola i trista per no aconseguir tenir un fill, comença a treballar a la floristeria de la Lili, convertint-se més endavant en la seva millor amiga. Està casada amb el millor amic del seu germà, en Marshall. Viu en un edifici costós a Boston on només hi és la seva família.

Importància: el seu paper al llibre és ser l'amiga de la protagonista que l'escolta i l'entén. Si no fos per ella la Lili mai s'hauria enamorat d'en Ryle perquè el va conèixer gràcies a ella.

Jenny Bloom: mare de la Lili, una dona que patia violència de gènere abans que el seu marit morís per una malaltia. Sempre va justificar les seves accions perquè pensava que mereixia aguantar a canvi de l'amor que rebia després. Treballa de professora. Actualment viu a Boston.

Importància: al haver patit el mateix que la Lili serà de molta ajuda per la seva filla en un futur. Gràcies a ella la seva filla finalment decidirà divorciar-se d'en Ryle.

Marshall: va néixer a Ohio i és el millor amic d'en Ryle. Als divuit començà a sortir amb la germana d'aquest amb qui anys després es mudà a Boston. És milionari perquè als 26 anys va vendre a *Apple* unes aplicacions que havia desenvolupat i aconseguí una fortuna a canvi, junt amb el que guanya cada sis mesos per vendre paquets d'actualitzacions.

Importància: és un home divertit i eloqüent que serveix com "alivio cómico"⁶³. No és molt rellevant però tampoc és imprescindible perquè té història, personalitat i afecta lleugerament a la història.

Els personatges secundaris de *Boulevard* són bastant irrellevants. Menys en Matthew, tots podrien ser eliminats de la història i no afectaria en res a la trama perquè no tenen personalitat, no són interessants ni memorables, no són útils i només són al llibre per un paper molt específic. Tot i això, en Matthew és un personatge estereotipat i buit del que no se sap gairebé res i que podria ser perfectament reemplaçat per un altre noi que tingués la mateixa funció que ell. En canvi, traient a en Marshall del qual sí que es podria prescindir, tots els personatges secundaris de *Romper el círculo* tenen personalitat, història i són importants perquè la trama continuï, sense ells la història no tindria sentit: sense l'Alyssa la Lili mai s'hauria enamorat d'en Ryle ni hauria tingut una persona al costat que la recolzés. Sense l'Atlas en Ryle mai s'hauria posat gelós i dues de les agressions que va patir la protagonista no haurien passat (ja que van ocórrer perquè ell pensava que la seva dona li estava posant les banyes) i a més, una quarta part del llibre (que correspon a les cartes que la Lili va escriure sobre l'Atlas) desapareixeria. Sense la mare la Lili no hauria presenciat la violència domèstica des de petita i el llibre no podria ni tan sols començar perquè ni el seu passat ni els seus traumes tindrien sentit.

4.7.7. Relació amorosa

Tant la relació amorosa de la Hasley i en Luke com la de la Lili i en Ryle és tòxica.

Una relació és tòxica quan el patiment sobrepassa el goig d'una o ambdues parts de la parella. Són relacions destructives de les quals és difícil sortir a causa de la dependència emocional que hi ha. A *Boulevard* la Hasley s'interessa per en Luke pel fet que es droga i creu que el seu deure és ajudar-lo a deixar l'addicció. Tot i que ell mai la hagi maltractat físicament, deixa que ella estigui al seu costat, fa que la noia s'encapritxi d'ell i inclòs es droga davant d'ella. Aquest apropament és, tal i com expressa l'Esther Aguilar, dolent pels dos: ser proper a una persona com en Luke pot generar en la protagonista sentiments d'ira, frustració i depressió al observar com va empitjorant l'estat d'ell o pot

⁶³ Personatge humorístic en una obra que sovint s'utilitza per alleujar la tensió d'una escena.

afavorir a que, pels nervis o la temptació, es deixi portar i acabi intoxicant-se també. Els pensaments negatius d'en Luke (suïcidi, falta d'autoestima...) podrien arrossegar-la a una forta depressió similar a la del noi. A més, al reforçar el seu vincle la protagonista sent cada vegada que ella és l'única que pot ajudar-lo a curar-se donant una relació de co-dependència emocional on ella depèn de la seva curació per sentir-se bona persona i ell depèn d'ella perquè se sent millor quan estan junts i és l'única persona que l'ajuda a mantenir-se viu. L'Esther Aguilar explica que aquest comportament per part de la noia sol ser fruit de la necessitat de sentir-se útils o de creure que es té alguna cosa sota control. A més, la dependència que desenvolupa en Luke envers la Hasley intensifica la inestabilitat emocional que ja de per si patia abans de conèixer-la. Aquesta idealització de la parella perfecte on una de les parts és el metge i l'altre el pacient poc afectar negativament als lectors, especialment a les nenes, ja que qualsevol element (llibre, material audiovisual...) en que el lector es trasllada inconscientment al cos del protagonista està condicionat per la mirada i els pensaments d'aquest.

A *Romper el círculo* en Ryle té un trauma d'infància que ha provocat que, quan s'enfada molt, actuï agressivament sense adonar-se'n. Al llibre la primera vegada fou perquè va perdre els nervis quan es va cremar les mans (ja que en el seu treball les seves mans són molt importants) i la Lili va riure perquè estava borratxa. Ella es va apropar a ell i per un impuls ell va empènyer-la amb molta força ocasionant que es donés un cop amb la taula, després va curar-la i va demanar-li disculpes. La segona vegada en Ryle va pensar que ella li estava posant les banyes, va llençar-la per les escales i després va dir que s'havia caigut ella. Més tard li explicà el seu trauma i els seus impulsos i va demanar-li que quan li tornés a passar això s'allunyés d'ell per poder calmar-se. La tercera vegada estava molt borratxo, també va pensar que la Lili li enganyava i va mossegar-li l'espatlla, la va retenir contra el llit i va donar-li un cop de cap molt fort. Després de l'atac se'n va anar uns dies deixant-la sola.

La gran diferència entre aquestes dues parelles és la intenció de cada escriptora al crear-les. Si la intenció de Flor no hagués sigut escriure una bonica història d'amor i hagués tingut la intenció de conscienciar als adolescents sobre com de dolentes són les drogues i per què pot afectar negativament a algú enamorar-se i estar al costat d'un drogoaddicte, hauria mostrat els veritables símptomes que causen, especialment les més fortes. Però, tot i que en Luke es dopi, mai se'l veu molt afectat, no pateix de la salut ni dels efectes secundaris que comporten les drogues i més bé sembla com si només fumés una mica de tabac. A més, quan una persona està sota els efectes del narcòtic sol tenir comportament agressius i impulsius que en Luke mai mostra quan està dopat. En canvi, a *Romper el círculo*, la Lili posa fi a la seva relació amb en Ryle perquè

no era sana per cap dels dos. L'autora va escriure la primera part del llibre (que és la part on ells dos es coneixen) amb la intenció de que els lectors s'enamorin del protagonista masculí perquè, a la segona meitat, la revelació de la seva vertadera personalitat impacti i faci més mal. No s'idealitza aquest model de parella sinó que es mostra què tan dolent pot ser per ambdues parts mantenir-lo.

4.7.8. Evolució dels personatges principals

Segons Joseph Campbell⁶⁴, un dels elements essencials d'una història és l'evolució dels personatges. Es tracta del canvi que pateix el protagonista com a conseqüència de totes les seves decisions, fent que els lectors el sentin més real i notin la diferència entre el protagonista a l'inici i el protagonista al final de la història. Aquesta evolució es dona quan l'escriptor col·loca el seu personatge dins la seva història i escull i imagina quines seran les seves reaccions i el seu comportament envers les situacions que li planteja, el que el condueix cap a una altra circumstància normalment pitjor o de més risc que l'anterior i així successivament. Els canvis a l'inici del llibre són petits, quasi irrelevants, de forma que el protagonista fàcilment podria penedir-se i tornar i ser el mateix però, a mesura que avança la narració també ho fa el personatge i cada vegada les transformacions que pateix són més intenses i importants fins que arriba un punt en que no hi ha forma de retornar a l'inici. Aquest canvi no està compost d'insignificants modificacions físiques o de l'entorn del personatge, sinó que és un canvi significatiu en l'orientació de la vida, és a dir una modificació relacionada amb algun valor narratiu. Robert McKee⁶⁵ descriu els valors narratius com qualitats universals de l'experiència humana que poden canviar de positiu a negatiu o de negatiu cap a positiu. Poden ser valors morals (bo/dolent), ètics (bé/mal), religiosos (virtut/pecat), socials (tolerància/intransigència), cívics (honradesa/corrupció)... però el protagonista, independentment de si aquest canvi el porta cap a la maduresa o cap a la bogeria, al final de la narració ha de ser diferent de com era al principi. Aquesta evolució també permet distingir quin és el protagonista en una història confusa amb més d'un personatge important, ja que es tractarà de la persona que més hagi après o crescut.

Un exemple d'un heroi que experimenta una evolució és Hamlet de l'obra *Hamlet* escrita per William Shakespeare. Ell és un noi que, després d'assabentar-se de la veritat darrere la mort del seu pare, decideix venjar-lo: la seva motivació és descobrir si el seu oncle és realment l'assassí i, en cas que ho sigui, deixar que la víctima mori en pau. Al principi de la història és una persona bondadosa, honrada i lleial, incapaç de fer mal a ningú.

⁶⁴ Escriptor, professor i mitòleg conegut per obres que abasten molts aspectes de l'experiència humana.

⁶⁵ Autor i conferencista estatunidenc especialitzat en l'escriptura de guions cinematogràfics.

Segons van transcórrer els actes la mort del seu pare, el casament de la seva mare amb el seu cunyat, el descobriment de la traïció del seu oncle, l'allunyament de la seva enamorada i la l'assassinat que ell mateix comet el van tornant cada vegada més boig, fins que al final de l'obra es veu un abisme entre el Hamlet del principi i el Hamlet de l'últim acte, hi ha un canvi, en el seu cas, relacionat amb la seva salut mental.

Evolució dels protagonistes de *Boulevard*

Hasley: la protagonista a l'inici i al final del llibre és la mateixa. No experimenta cap canvi moral, religiós o social i la seva personalitat no varia. Aquest personatge no millora ni empitjora i és complicat simpatitzar amb ell justament per aquesta raó.

Luke: el protagonista masculí sí que canvia lleugerament durant el llibre ja que se n'adona que vol fer feliç a la Hasley i per fer-ho ha de deixar d'intoxicar-se. Malgrat però, no es nota una evolució en el seu personatge, hi ha poquíssimes diferències entre el Luke de la primera pàgina i el de l'última ja que mai intenta solucionar els seus problemes familiars, mai fa una mirada cap enrere i pren la decisió de demanar ajuda professional. Tampoc es nota que pateixi problemes econòmics tot i que la compra de drogues il·legals comporta una gran pèrdua de diners. No recau encara més en les drogues, com els passa a personatges d'històries que tracten també aquest tema, ni aprèn gràcies a aquest episodi a cuidar-se més o, desgraciadament, mor per aquest fort consum, com sí passa en el llibre *Pregúntale a Alicia* (d'autor anònim) el qual té com a protagonista una noia que, a causa dels problemes que encara diàriament, es va fent cada vegada més drogoaddicte fins morir, mostrant una transformació en el seu personatge que cada vegada va empitjorant de salut.

Evolució dels protagonistes de *Romper el círculo*

Lili: al principi del llibre la Lili culpa la seva mare de no haver detingut mai al seu marit i pensa que és una dona dèbil i que ella, si estigués al seu lloc, mai cometria el mateix error. Pensa el mateix de totes les víctimes de violència domèstica i es considera com a una persona forta que sap el que vol. Quan és maltractada pel seu marit es convenç tota l'estona que ell no és com el seu pare i que es mereix ser perdonat una vegada més. Tota aquesta situació la porta a la depressió i inclòs a no confiar de nou en els homes i com tampoc poc explicar-li res a l'Alyssa perquè és la germana d'en Ryle ni a la seva mare perquè tem ser jutjada, cada vegada se sent més sola. Al final de la història se n'adona que la violència domèstica no és un tema tan fàcil i que, de fet, la seva mare va ser molt valenta per haver continuat amant a aquell home que la maltractava i per haver aguantat perquè la Lili no es quedés sense pare ni sense diners. També entén que no importa quant l'estimi en Ryle, s'han de separar fins que ell rebí tractament

psicològic i ella ha de trobar una forma de ser feliç sola. Al final del llibre es nota una evolució cap a millor de la protagonista ja que deixa de ser la dona jutjadora i superficial que era abans i passa a ser en una persona empàtica i madura.

Ryle: a l'inici de *Romper el círculo* en Ryle és un home que no valora l'amor romàntic, només pensa en ell mateix, està acostumat a aconseguir tot el que desitja i excusa les seves reaccions agressives amb el trauma que té des de petit. Cap a la meitat de la història la moralitat d'aquest personatge va empitjorant mica en mica i la seva personalitat canvia radicalment. El Ryle confiat i dolç que la Lili va conèixer acaba sent totalment irrecognoscible per ella i s'apropa més a semblar-se al seu pare abusiu, gelós i maltractador que a l'home del que se'n va enamorar. Quan, finalment, ell decideix allunyar-se d'ella i deixar-la criar sola a la seva filla en comú el personatge canvia una altre vegada però de forma positiva. Al final del llibre es nota que ha patit una transformació cap a positiu gràcies a la protagonista: sí que valora l'amor romàntic, pensa i es preocupa més per la Lili i per la seva filla que per ell, es rendeix en intentar convèncer-la de tornar junts i comença poc a poc a oblidar el seu passat i a no utilitzar més aquest trauma com a via d'escap. En comparació, en Ryle té una evolució molt més notòria i important que la Lili (tot i no ser el narrador de la història) i és possible inclòs simpatitzar molt amb ell segons què moments tot i les seves accions perquè no és presentat com un monstre (com sí era presentat el pare de la Lili), sinó com un humà de vegades detestable però amb cor. És per aquesta raó que en Ryle és considerat per molts lectors com el millor personatge del llibre sense necessitat de ser una bona persona ni ser perfecte. Ell té una evolució molt important perquè totes les característiques que abans el determinaven canvien poc a poc fent molt satisfactori el resultat final de la seva transformació.

4.7.9. El paper de la família

A *Boulevard* els personatges tenen molt poques interaccions (o cap ni una) amb la seva família. El pare de la Hasley va abandonar-la però en cap moment es relata al llibre un record bo o dolent que hagi tingut ella amb ell i mai s'explica per què se'n va anar. En tota la història només és mencionat dues vegades (al principi del llibre i en una conversació que té amb en Luke) i la protagonista parla una vegada de com ella i la seva mare de vegades el trobaven a faltar. Per la seva part, la mare tampoc és molt important i les seves aparicions són escasses i irrellevants tot i tenir una bona relació amb la seva filla: mai va preocupar-li que la Hasley sortís amb un drogoaddicte, tampoc va significar un recolzament emocional i familiar quan aquesta va ser intimidada a l'escola per un rumor perquè, en comptes de ser la seva mare la que havia de defensar-la va ser en

Luke qui se'n va encarregar de solucionar els seus problemes. No s'enfadava molt quan la Halsey arribava tard a classe, no anava o treia males notes. Malgrat ser la seva mare només hi ha un moment en que recolza a la seva filla (quan en Luke mor) però, apart d'aquesta escena, en tot el llibre mai és representada com una bona figura materna a la que demanar consells, amb la que plorar, amb la que barallar-se o a la que cuidar, sinó que sempre està en un segon pla, no se sap quasi res d'ella (només de què treballa) i mai se la veu trista per haver sigut abandonada pel seu marit o amb l'esperança de trobar una nova companya. En resum, si no estigués a la història per haver mort o haver-se'n anat també no hauria afectat dràsticament a l'obra ja que la personalitat de la Hasley no ve marcada pel trauma del seu pare ni pel dolor de la seva mare, les seves interaccions són les mateixes que podria haver tingut ella amb un altre familiar i el personatge funciona i té sentit amb i sense la presència de la mare. També, pel fet de ser psicòloga i d'haver tractat amb drogoaddictes podria haver sigut de gran ajuda per la Hasley i haver-li donat consells sobre què fer en segons què situacions en comptes de deixar que la seva filla fes el que cregués sense coneixements previs sobre la salut mental. A més, ni al primer ni al segon llibre tracta d'ajudar a la Hasley amb el seu trauma després d'haver vist a la seva parella morir per salvar-la i al final de la trilogia es dona el missatge que el que una persona necessita quan ha perdut un ésser estimat no és ajuda psicològica, sinó un nou romanç. El seu treball de psicòloga també és bastant qüestionable perquè els seus consells no semblen molt professionals: cap al final del llibre té una reunió amb en Luke en la que ell li pregunta per què el deixa apropar-se a la seva filla si sap els problemes que té. Ella li contesta que de vegades allò dolent resulta bo i que ell és un bon noi i el coneix prou bé per saber que pot ensenyar coses bones a la seva filla i que a més ella és feliç al seu costat. Segons la psicòloga Esther Aguilar aquest no és un bon missatge perquè ha sigut dit des d'un punt de vista de mare, no de psicòloga, i per tant trenca la barrera professional. De fet, el pare d'en Luke, havent aparegut una sola vegada al llibre, és molt més rellevant que la mare de la protagonista ja que sense ell el personatge masculí no funcionaria (estaria incomplet) i no tindria sentit perquè el seu principal problema és que el seu pare el maltracta i aquest comportament és el que ha afectat la seva personalitat i el seu benestar mental i, si s'eliminés aquest personatge, ni la seva personalitat ni la seva situació tindrien sentit.

En *Romper el círculo* la família és fonamental. La mare de la Lili va començar a rebre maltractaments per part del seu marit quan la seva filla era petita i no van disminuir mai, van augmentar: bufetades, insults, pallisses, violacions, intents d'assassinat... tot aquest panorama va afectar molt a la protagonista, tant que estimava el seu pare però l'odiava pel dolor que provocava, culpava la seva mare per ser dèbil i deixar que destruís la seva

família i inclòs la seva moralitat va resultar trastocada. Quan ell va morir la filla ni tan sols va voler parlar al funeral i, gràcies a haver escapat, va conèixer a en Ryle. La presència fantasma del pare és important fins al final al llibre i la seva figura afecta quasi totes les accions de la Lili i fa que tingui una personalitat desconfiada. Com al llibre la protagonista ja és adulta és entenedor que no es recolzi tant en la seva figura materna (com hauria d'haver fet la Hasley sent encara tant jove) i que, per aquesta raó, sigui la seva millor amiga qui més estigui al seu costat en els pitjors moments. Tot i això, el personatge de la mare és un dels més importants al llibre tot i les poques aparicions que fa perquè és qui fa adonar-se a la seva filla que ha de deixar el seu marit dient-li que, si ell l'estimés de veritat, fa temps que s'hauria allunyat d'ella sabent el dolor que li provoca en comptes d'arriscar-se a fer-li mal de nou quedant-se al seu costat. Gràcies a aquest consell la Lili se n'adona que vol ser com la seva mare: una dona forta i valenta que per l'amor que sentia cap a la seva parella va ser capaç de perdonar-la sempre i de no rendir-se ja que sabia que sense ell ni sense els seus diners no podria fer res per la seva filla i l'havia d'aguantar fins que morís. Si s'eliminés aquest personatge la protagonista no seria la mateixa, no actuaria comparant totes les seves accions amb les de la seva mare per intentar no seguir les seves passes i no hauria trencat amb el seu marit perquè, tot i els consells de la seva amiga, el coneixement d'una persona que ha passat pel mateix no es pot comparar amb el d'algú que no.

En conclusió, el paper de la família a *Boulevard* és trivial i les interaccions innecessàries perquè els pares de la Hasley no afecten la seva personalitat, les seves accions ni el desenvolupament del llibre i si no existissin no suposaria un canvi dràstic per la història. Per altre part, el paper de la família a *Romper el círculo* és molt més important que el dels amics (que tenen més aparicions) perquè han suposat un canvi en la forma de ser i d'actuar de la protagonista i la seva sola presència ja desencadena segons quins fets en la història.

4.7.10. Final

Boulevard i *Romper el círculo* són dos llibres auto-conclusius, és a dir que a diferència d'una saga o una trilogia la història comença i acaba en un únic volum. Aquestes novel·les la majoria dels casos solen dividir-se en tres parts: introducció, nus i desenllaç de manera que el final estigui suficientment tancat com perquè el lector no el senti inacabat. Tot i això poden tenir preqüeles⁶⁶ o seqüeles⁶⁷.

⁶⁶ Llibres que expliquen històries prèvies a la inicial.

⁶⁷ Llibres que expliquen històries posteriors o al mateix escenari que la inicial.

Les últimes paraules d'un escrit han d'aconseguir tancar el problema inicial del llibre, haver solucionat tots els inconvenients (o no, sempre i quan estigui justificat) de manera que al haver-lo acabat el lector no se senti exactament igual que quan va començar a llegir-ho perquè pot arribar a oblidar la història fàcilment. No han de sobrar escenes ni és recomanable allargar el final quan sembla que ha acabat o concloure'l de forma abrupta, s'ha de trobar el moment perfecte per tancar el llibre.

Final de *Boulevard*

Els problemes que al final del llibre s'haurien de resoldre (o justificadament deixar de banda) són:

- La drogoaddicció d'en Luke
- La forta depressió d'en Luke
- La violència domèstica que pateix en Luke
- Els intents de suïcidi d'en Luke
- El futur acadèmic de la Hasley
- La complicada relació amorosa entre en Luke i la Hasley

L'escriptora podria o haver solucionat tots aquests dilemes (o haver solucionat la gran majoria amb la promesa d'un segon llibre) o no haver-ho fet sempre que aquesta decisió deixés una ensenyança al lector. Podria haver fet que en Luke es curés per demostrar que amb perseverança i ajuda professional es poden deixar les drogues o que aquest acabés molt afectat per l'addicció i ensenyar als lectors què tan perillosa pot ser aquesta si no es tracta. Fos com fos, al llegir el final no s'hauria de sentir que els problemes centrals de l'obra es deixen abandonats en qualsevol lloc ja que donaria la sensació que potser no eren tan importants i que només havien sigut utilitzats per justificar les seves interaccions amoroses.

El llibre acaba amb la inesperada i incoherent mort d'en Luke.

Quan un personatge mor, especialment quan és principal, aquest final no ha de ser necessàriament esperat o evidenciat durant el llibre, però ha de tenir alguna connexió amb la persona o amb el que ella representa: pot morir merescudament per haver sigut bo o dolent (per demostrar com d'injust és el món per emportar-se a qui no s'ho mereix o per demostrar que la maldat mai perdura) o per bones o dolentes accions (sacrificant la seva pròpia vida salvant una persona o sent la víctima dels seus propis errors). La seva mort també pot haver sigut esperada pel lector per evidències anteriors o perquè la història girés en torn a aquest final. Un exemple del primer cas seria el personatge d'en Kell del llibre *El imperio final* de Brandon Sanderson, ja que per aconseguir

rebel·lar-se contra l'Imperi es posa en perill tantes vegades i sacrifica tantes vides que arriba un moment en que el lector dedueix el final que li espera. Un exemple del segon seria qualsevol llibre amb protagonistes malalts com *A tres metres de ti* on ja se sap que hi ha probabilitats que el protagonista mori i, per tant, quan passa no sol ser una sorpresa però sí una tragèdia perquè hi havia l'esperança que no fos així. Un personatge també pot morir inesperadament, sense simbolismes ni evidències sempre i quan sigui part d'un llibre on les morts siguin part de la seva temàtica (terror, *gore*, misteri...). En aquestes històries el protagonista, sigui bo o dolent pot perfectament morir a la meitat o al final del llibre perquè el context en el que es troba li dona sentit a la seva mort, com per exemple al llibre de *It* escrit per Stephen King. Per altre part el gènere "recomptes de la vida" és un gènere que descriu la crueltat de la vida representada amb experiències quotidianes o moltes vegades dures que moltes persones pateixen, com el maltractament, l'assetjament, el fracàs professional, la depressió, la mort... en aquest tipus de temàtica la mort no és normalitzada com en el cas anterior però a causa de la brutalitat del que es descriu està justificada i té sentit. El cas de *Boulevard* és molt diferent perquè no pot ser categoritzat en aquest gènere ja que, tot i presentar problemes als quals la gent s'enfronta com les drogues, la depressió i els problemes familiars, la història està tan enfocada en l'amor adolescent i en no voler embrutar aquesta bonica imatge amb escenes fortes i cruels que no se sent que l'autora estigui tan sols tractant aquests temes amb la importància que es mereixen i se senten poc realistes (als llibres de "recomptes de la vida" a l'autor no li preocupa disgustar als lectors amb la crua realitat).

Prohibido és una novel·la que també acaba amb la mort del seu protagonista masculí. A diferència de *Boulevard*, aquesta història és, des de l'inici fins al final, dramàtica i fosca ja que és un llibre sobre "recomptes de la vida". El problema principal de la trama és solucionat amb aquest desenllaç i no sobra cap part, no s'allarga la història on se suposa que hauria d'haver acabat i, per tant, el final està justificat, tanca el nus, no se sent inacabat i la defunció del protagonista és inesperada però té sentit.

Mai s'evidencia que en Luke pot morir, no viu en una situació on la mort estigui normalitzada, el llibre no és del gènere "recomptes de la vida" i ell no representa ni la maldat ni la bondat, sinó que mor com a heroi perquè, gràcies a ell, la Hasley no és atropellada i en canvi és ell qui és impactat pel camió. Aquests tipus de finals solen ser per protagonistes de gèneres d'acció o aventures ja que l'escena pot semblar còmica o exagerada si el llibre és de gènere romàntic.

La drogoaddicció d'en Luke, la seva depressió, la violència domèstica que pateix i els seus intents de suïcidi mai són solucionats perquè el personatge mor per accident. No se sap res del futur acadèmic de la Hasley però es dona a entendre que a causa del trauma que pateix deixarà l'escola. La complicada relació entre els dos protagonistes tampoc té un bon tancament perquè ella oblida totes les coses dolentes que ell ha fet quan mor i només es queda amb el record idealitzat del noi per sempre. En conclusió, el final se sent inacabat i insatisfactori.

Final de *Romper el círculo*

Els problemes que al final del llibre s'haurien de resoldre (o justificadament deixar de banda) són:

- La relació entre la Lili i la seva mare
- La relació tòxica de la Lili i en Ryle
- L'embaràs de la Lili
- La relació entre la Lili i l'Atlas

De la pàgina 354 a la 356 del llibre, després d'una xerrada sense mentides ni secrets, la Lili i la seva mare se sinceren: una li explica les agressions del seu marit i l'altre la raó de perquè no va denunciar mai al seu agressor. Després de parlar i gràcies als consells de la dona la protagonista li demana perdó per tot el que li va dir i la seva mare li explica que es va sentir molt orgullosa quan ella va fer entendre a la família que odiava el seu pare. Gràcies a aquest moment la seva complicada relació s'arregla i millora ja que tornen a confiar l'una en l'altre.

Des de la pàgina 378 fins a la 381 del llibre la Lili, després d'haver parit i de no desitjar-li el mateix final a la seva filla cometent l'error de perdonar a en Ryle, li demana el divorci al seu marit i li pregunta que si ell s'assabentés de que la persona que més estima pateix agressions per part de la seva parella, també voldria que continuessin junts. Ell la deixa anar al adonar-se que no ho voldria.

La protagonista decideix que cuidarà la seva filla sola amb l'ajuda de la seva mare i els seus amics però sense el pare perquè els dos saben que, per molt que ell les estimi, encara ha d'aconseguir controlar els seus impulsos agressius.

A l'escena final del llibre s'evidencia que la Lili i l'Atlas han decidit donar-se una segona oportunitat com a amics perquè entenen que no van estar junts per un malentès i que es mereixen saber si la seva relació podria, en un futur, ser la mateixa que era fa anys en comptes de deixar el dubte sense resposta.

El llibre troba un final a tots els problemes que es van desencadenant un per un i tanca mostrant a la Lili criant a la seva filla, tenint una relació amistosa i sana amb en Ryle, amb una millor connexió amb la seva mare i conclouent la història amb l'Atlas dient-li que ja pot deixar de nadar perquè ja ha arribat a la riba, és a dir que ja no fa falta que continuï patint i intentant superar el dolor perquè finalment ha trobat la felicitat.

4.7.11. Missatge del llibre

Totes les històries sempre porten un missatge al darrere que pot o no arribar als lectors o que pot haver sigut creat intencionadament o no per part de l'autor.

Romper el círculo té dos missatges molt clars: “quan una persona t'estima, s'allunyarà de tu si sap que et fa mal. Si aquest no és el cas, significa que aprecia més tot el que guanya estant amb tu que tot el que perds estant amb ell”. En Ryle no volia perdre a la Lili i intentava trobar solucions perquè la seva relació funcionés tot i saber que, en el moment en que va agredir-la físicament per primera vegada, tot estava perdut. El llibre ensenya que aquesta falsa esperança de poder oblidar-ho i perdonar-ho tot per amor, com va dir la mare de la protagonista, només desplaça el límit al que la víctima està acostumada a suportar cada vegada més lluny, de forma que un cop passa a ser més d'un cop, a un cop de cama, a insults, a una pallissa. La Lili pensava que el fet que el seu marit es posés a plorar demanant-li perdó significava que realment l'estimava i que mai ho tornaria a fer. Aquest pensament reflexa la creença de moltes dones que pateixen violència domèstica per part de la seva parella i que intenten justificar i entendre els actes dels seus agressors. Més endavant aquest amor cec cap a ell es transforma en por i no vol el denunciar, com va passar amb la seva mare, per temor al que ell podria ser capaç de fer-li. En resum, el missatge del llibre és que si una parella agressora no se separa de la seva víctima, vol dir que no l'estima de veritat i que no té sentit pensar que les seves accions són per amor o que és millor callar-se. També té un missatge relacionat amb la “sororitat”⁶⁸ entre dones en casos de violència de gènere: les dones s'han de recolzar entre elles en comptes de culpar a les víctimes per haver-se enamorat d'un agressor, per deixar que les maltracti o per no separar-se d'ell (com feia la protagonista amb la seva mare) ja que la culpa és de l'agressor i elles mai van demanar ser agredides per la persona que estimaven.

El missatge final de *Boulevard* és que l'amor pot arreglar-ho tot. El llibre mostra com un drogoaddicte i una noia poden enamorar-se sense que aquest problema li afecti a ella i ensenya com l'amor és capaç de sanar el cor d'un noi depressiu i suïcida (i no una

⁶⁸ Solidaritat entre dones, especialment davant de situacions de discriminació sexual i actituds i comportaments masclistes.

institució sanitària). En comptes de teràpies, ajudes professionals o centres de desintoxicació és la Hasley la que es queda al costat d'en Luke per solucionar els seus problemes d'addicció i, tot i semblar molt bonic, no és el que una parella ha de fer. La família hauria de recolzar i animar a aquesta persona i els professionals els que, amb el seu coneixement, han d'aconseguir desintoxicar al pacient. Segons l'Esther, una parella, més encara una no formal i a la que coneixes poc (com la Hasley), al igual que els amics no tenen ni el deure ni la necessitat de quedar-se al costat d'una persona tan problemàtica per varis motius:

- Representa un esgotament psicològic.
- Les persones que estan sota la influència de molta droga poden ser agressives, impulsives...
- Hi ha el risc que acabin drogant-se també.
- Estan obligats a veure la pitjor part de qui estimen.

La Hasley, sense cap tipus d'experiència psicològica, aconsegueix el que la seva mare (psicòloga professional) no va aconseguir mai: que en Luke decidís anar a un centre de desintoxicació. El missatge del llibre també està bastant lligat a que l'amor pot acabar inclòs amb la drogoaddicció tot i que la forma en que l'escriptora tracta aquest tema sense cap tipus de coneixement no és molt seriós. Si la història realment volgués mostrar al públic que l'amor pot amb les drogues, hauria descrit tot el procediment de desintoxicació al centre especialitzat d'en Luke amb la Hasley al seu costat recolzant-lo i mostraria poc a poc la seva recuperació per animar a persones addictes i mostrar l'essència del veritable amor. En comptes d'això, el llibre ensenya que una parella pot fer molt més que un psicòleg o un centre de desintoxicació perquè l'amor és poderós. L'Esther conclou amb que aquest tipus de missatge podria afectar negativament als lectors, especialment als adolescents, ja que el fet de voler recuperar-se ha de ser per decisió pròpia o per inspiració, mai per obligació. Els lectors més joves podrien pensar que està bé enamorar-se d'un drogoaddicte que no està recuperant-se i que el podrien ajudar a fer-ho perquè tenen la capacitat i és el seu deure.

4.8. Conclusió de la comparació

Quan Flor M. Salvador va escriure *Boulevard* tenia només 16 anys (com bé s'ha dit en l'entrevista l'edat no és un factor a tenir en compte per saber si un llibre és de qualitat o no però el fet de ser més jove pot significar haver tingut menys temps per llegir i escriure), el llibre era un esborrany no revisat per l'autora (ja que a la versió nova que s'ha llençat s'especifica que aquesta edició sí ha sigut examinada per ella) i era la primera història que havia escrit. Hi ha molts autors que s'han estrenat al món literari amb obres de gran

qualitat i malgrat ser cert que ser un novell en l'escriptura no hauria de justificar la mala qualitat d'una història és innegable que sense una bona experiència lectora de bons llibres i un coneixement bàsic d'ortografia i gramàtica poc es pot esperar del resultat. El llibre de Flor va patir una popularitat sobtada i prematura que va elevar-lo fins a convertir-lo en un dels més llegits de parla hispana i en el més venut a Amazon el 2021 tot i tenir una narració inexperta i immadura. Segons la crítica i correctora d'estil Ángela Arcade: "Si Flor hubiese tenido más tiempo para desarrollar y mejorar sus dotes narrativas en vez de quedarse con la primera versión de *Boulevard*, habría tenido tanto tiempo para aprender, leer y escribir que podría haber publicado un libro bien escrito".⁶⁹ En altres paraules, la popularitat que va aconseguir el seu primer llibre va acabar sent un obstacle per ella en cas que volgués créixer com a escriptora. A diferència d'aquesta autora, Colleen Hoover ja havia publicat altres històries abans de donar a conèixer *It ends with us* i ja tenia molta experiència en escriptura al haver guanyat múltiples premis literaris. Tots els seus llibres són revisats per un corrector que comprova que no hi hagin errades la qual cosa ja assegura que la novel·la sigui decent. Finalment, aquesta escriptora podria haver viscut de la popularitat que va aconseguir amb el llibre *Maybe someday* però va decidir posar-se reptes a si mateixa per millorar la seva escriptura cada dia i, en comptes de quedar-se en zona segura escrivint només llibres romàntics, va experimentar amb històries de suspensa (*Verity*), literatura eròtica (*Reminders of him*), novel·la rosa (*Too late: Roman*) i recomptes de la vida (*It ends with us*) que han sigut de gran ajuda pel creixement de la escriptura.

5. ESCRIPTURA D'UN LLIBRE GENÈRIC DE WATTPAD

Aquest treball recollirà les característiques més comuns dels llibres de Wattpad per tal d'escriure'n un seguint aquestes pautes, publicar-ho a la plataforma i comprovar si existeix un patró que garanteixi el seu èxit. La història s'escriurà en castellà per aconseguir-hi més públic.

5.1. Gènere més utilitzat

El gènere més utilitzat per la seva popularitat a Wattpad és el romanç i és el gènere al que pertanyerà aquest llibre.

5.2. Títol

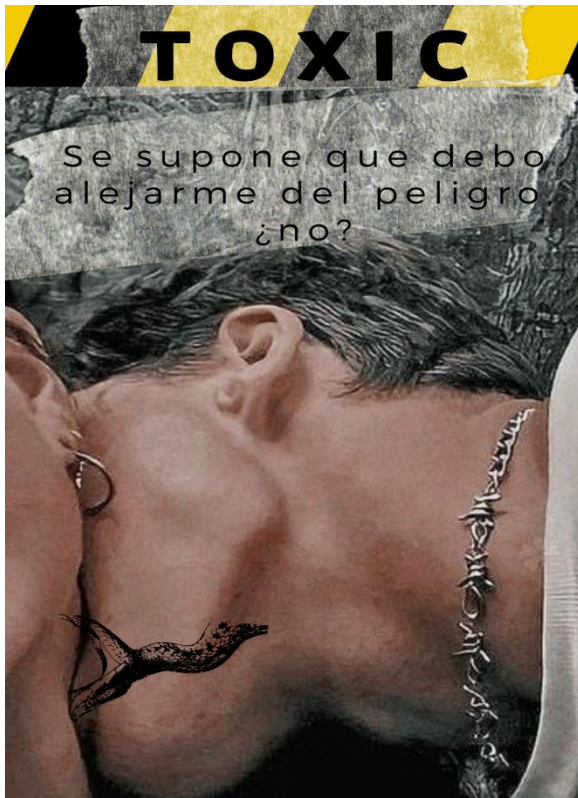
⁶⁹ Arcade's book. (7/12/21). RESEÑA HONESTA: BOULEVARD, de Flor M. Salvador | Arcade's Books [Enregistrement vidéo]. Disponible a: https://www.youtube.com/watch?v=jh3zuZmwgrc&t=765s&ab_channel=Arcade%27sBooks

El títol ha de cridar l'atenció, tenir connotacions sexuals o utilitzar un camp semàntic relacionat amb idees perilloses i/o prohibides.

El títol de la història serà *Toxic*. Segons diccionari.cat, tòxic és dit de l'element o compost químic que, en quantitats relativament petites, pot provocar la mort o la malaltia dels òrgans a causa de les lesions estructurals o funcionals degudes a l'efecte químic. Les relacions tòxiques tenen aquest adjectiu ja que són vincles que poc a poc fan mal a les persones implicades i, al igual que una substància tòxica, no és un perill fàcilment detectable. A Wattpad les relacions tòxiques són especialment populars per les raons ja esmentades anteriorment: el perill atrau, més encara si implica sexe. És per aquesta raó que s'ha escollit aquest títol.

5.3. Portada

La portada ha de ser sensual ja que serà el primer que els lectors veuran. Perquè tingui relació amb el títol ha de connotar perill i prohibició.

Aquesta és la portada del llibre. L'atractiu del noi representa lascívia i obscenitat i la mossegada (la d'ell i la de la serp) simbolitza el perill, ja que la gran majoria de les serps són verinoses i transmeten aquest verí amb les seves dents, sent aquesta toxina una metàfora del títol. Les cintes són les que sol posar la policia per delimitar l'escena d'un crim o per prohibir l'entrada d'un lloc i per aquesta raó els seus dos colors característics (el negre i el groc) solen ser també relacionats amb el perill. Les dues altres tires transparents són perquè les lletres fossin més llegibles. L'eslògan és una pregunta retòrica, la qual es dona per òbvia la seva resposta i

s'ha escollit perquè dona la sensació que tot i saber la norma probablement es desobeirà.

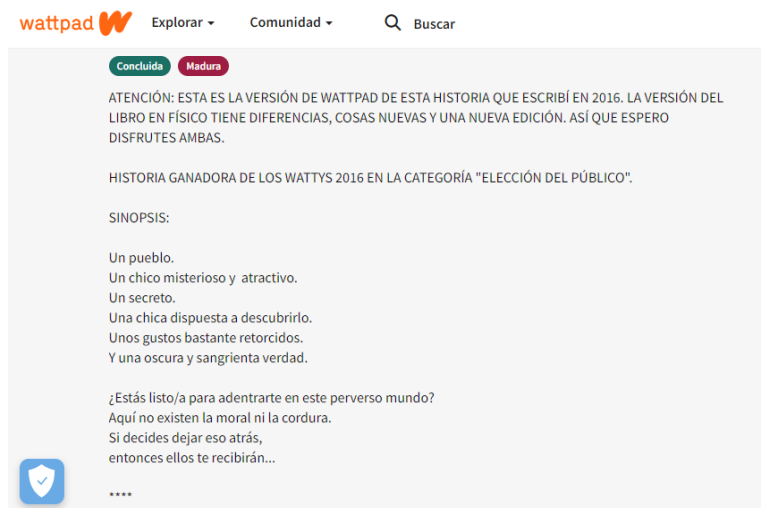
5.4. Model d'argument

L'argument ha de ser curt i ambigu de manera que la trama de la història no quedi molt clara però a la vegada sembli atractiva. El model seguit serà un dels més utilitzats i

L'impacte de Wattpad en la literatura juvenil

populars a Wattpad (i també a molts altres llibres d'editorials) caracteritzat per frases curtes i ambigües que resumeixen per sobre la història.

Exemple d'aquest model:

(*Damian*, d'Alex Mirez)

Model d'argument de *Toxic*:

“Una chica común y corriente.

Un chico atractivo y misterioso.

Una chica desinteresada en el amor.

Un chico cansado del sexo.

Dos vidas que se cruzan por accidente y que jamás podrán volver a separarse. Sophie era una chica normal hasta que lo conoció a él... y no pudo evitar ser mordida.”

Aquesta sinopsi no explica amb claredat la trama del llibre però sí evidencia que hi sortiran dos elements molt populars a Wattpad: la noia inexperimentada que té una vida monòtona i el noi atractiu i misteriós (el misteri implica que guarda un secret que pocs coneixen i és un component que pot generar intriga en els lectors).

5.5. Pròleg

Com és bastant popular a Wattpad que el pròleg sigui un fragment de la història escrit de forma distinta a la part original, en aquest pròleg hi apareixerà una escena del llibre en que els dos protagonistes estan parlant just abans de tenir relacions sexuals. S'hi afegirà un petit paràgraf que no hi haurà al tros original i serà escrit en temps passat.

Aquest fragment ha sigut escollit per cridar l'atenció dels lectors amb un ingredient molt famós a la plataforma: el sexe.

5.6. Personatges principals

Protagonista femenina: ha de ser una noia atractiva i amb uns trets físics que simbolitzin puresa i innocència. Ha de ser més baixa que el protagonista masculí perquè es compleixi aquesta relació típica de persona dominant i persona dominada. No ha de tenir interessos en res, tampoc hobbies ni un futur en ment però tot i això ha de ser una bona estudiant perquè la seva vida estudiantil no s'interposi durant la història (en cas, per exemple, que suspengui matèries). No ha de portar una roba que cridi molt l'atenció.

Descripció de la protagonista femenina:

Sophie Young: el seu nom és en anglès perquè la gran majoria de les històries de Wattpad (inclòs les de parla hispana) tenen lloc a EEUU (influència de les pel·lícules de Hollywood). Sophie en grec significa *dona sàvia i triomfadora* i ha sigut escollit com a símbol del brillant camí (tant professional com personal) que tindrà tot i no esforçar-se en aconseguir res. *Young* en català es tradueix a jove. El seu cognom indica que és petita (no d'edat) perquè les coses petites solen relacionar-se amb allò bufó

i innocent que ha de ser protegit. És una noia baixeta, de pell blanca i galtes rosades, ulls verds i té el cabell ros i ondulat. Li agrada vestir dessuadores grans. La pell blanca és un cànon de bellesa que antigament les dones seguien⁷⁰ i avui dia simbolitza la delicadesa i la puresa, com la neu. També és molt comú en les noies baixetes i primes portar roba gran perquè es noti encara més com de petites són, el que explica per què la Sophie porta dessuadores que li van grans.

⁷⁰ La blancor de la seva pell es relacionava amb poc treball forçós i era una demostració de pertànyer a les classes altes.

71

No té passions, no té hobbies, no li interessa cap assignatura però és una bona estudiant. Té una vida monòtona i és una noia innocent, pura i molt maldestre. No té pare perquè la va abandonar quan era petita (no serà un fet que marqui la seva vida o la seva personalitat, serà irrellevant) i viu amb la seva mare, la seva tieta i la seva cosina.

Protagonista masculí: ha de ser un noi atractiu, alt i musculat amb molta experiència sexual. Ha de tenir un passat que justifiqui les seves males accions envers altres persones i ha de patir problemes familiars. Ha de tenir molts amics i ha de ser molt desitjat per moltes noies (menys per la protagonista i pels personatges femenins propers a ella perquè no siguin molestins en la història).

Descripció del protagonista masculí:

William Clark: el seu nom no només és un dels més populars i utilitzats a EEUU, també té un significat molt relacionat amb l'arquetip que segueix. D'origen germànic, William significa "protector voluntariós". Mentre la Sophie té el paper de ser la protegida, ell és qui la protegeix. És un noi molt alt de cabell fosc i ulls blaus i que està molt musculat. Té un *piercing* al llavi perquè és un accessori atractiu per les noies. El cabell fosc és perquè, mentre que el ros en els nois sol relacionar-se amb una personalitat extravertida i simpàtica, el cabell negre sol ser vinculat amb un caràcter fred, antipàtic i misteriós.

⁷¹ Representació gràfica de la protagonista principal.

Juga al bàsquet i és l'estrella del seu equip. És molt popular, té molts amics i ha tingut moltes relacions especialment sexuals però no li agraden els compromisos. De vegades és molt fred i antipàtic. Li agrada fumar amb els seus amics. El seu pare li exigeix molt perquè sigui el millor jugador de bàsquet tot i que a ell no li agrada tant. Als quinze anys la seva mare va trobar-li una parella amb la que hauria de sortir per motius professionals i quan el van enxampar amb una noia pobra el pare va causar la seva expulsió i va amargar-li la vida fins que ella se'n va anar de la ciutat. Des de llavors no vol una relació seriosa. Li agrada fumar amb els seus amics.

72

5.7. Personatges secundaris

Naomi Young: cosina de la Sophie. El seu nom en hebreu significa *agradable* perquè aquesta és la sensació que ha de fer sentir aquest personatge. És un nom poc cridaner i ha sigut escollit perquè no sobresurti per sobre del de la Sophie: ha de ser més lleig que el de la protagonista. La seva aportació a la història serà ser el *comedy relief*⁷³ i fer comentaris de caire sexual. Té el cabell llarg i fosc, els seus ulls són blaus i la seva pell és blanca com la de la seva cosina. No pot ser més bonica que la Sophie o cridar visualment més l'atenció que ella.

És una persona molt eixerida i riallera, sempre està parlant i fent bromes de connotació sexual per posar nerviosa a la seva cosina. La seva personalitat ha de ser així per fer contrast amb la de la protagonista.

⁷² Representació gràfica del protagonista principal.

⁷³ És el mateix que un "alivio cómico" però la paraula és en anglès.

74

Zack Bast: millor amic del protagonista. El seu nom no representa res i només ha sigut escollit per la seva popularitat (sempre per sota de la del seu amic) i el seu cognom tampoc té cap simbologia sinó que el té perquè és un cognom estrany i poc atractiu en comparació amb el de Clark. Segueix l'estereotip de “el millor amic negre” que sol tenir com a qualitats ser un noi bondadós i amable per fer contrast amb la personalitat del personatge masculí. És un noi alt (no tant com en Will) de cabell curt, fosc i arrissat, i té els ulls foscos. No pot ser més maco que el protagonista o cridar visualment més l'atenció que ell.

És un noi dolç i comprensiu i sub-capità del mateix equip d'en Will. El seu paper és recolzar el seu amic i fer-li entendre que està enamorat. Interès amorós de la Mei.

⁷⁴ Representació gràfica de la cosina de la protagonista.

75

Mei Lee: millor amiga de la protagonista. El seu nom en japonès simbolitza la bellesa i el cognom és un dels més comuns a la Xina. Són d'orígens diferents perquè els personatges asiàtics moltes vegades són, al igual que els negres, inclosos a les històries només per completar una llista d'inclusió sempre i quan no tinguin papers protagonistes. Tot i això no se'ls dona molta importància i sempre i quan hi siguin els autors no solen dedicar-los molt de temps. Per exemple, l'arquetip del personatge llatinoamericà (quasi sempre mexicà) té un nom que sona hispànic però que moltes vegades no ho és al igual que l'arquetip del personatge asiàtic de vegades té un nom que sona asiàtic però que en realitat ni existeix. Aquesta ignorància en relació a les comunitats minoritàries es fa present en el nom de la Mei (d'origen japonès) i el cognom Lee (d'origen xinès). Correspon a l'arquetip de "la millor amiga asiàtica" que és llesta i és encara menys popular i segura que la protagonista però que no és mostrada com una noia tan innocent i pura, sinó que aquestes característiques en comú amb el personatge principal femení són mostrades de forma negativa en ella. Té el cabell fosc, la pell pàl·lida i els seus ulls són castanys. Porta ulleres (per emfatitzar que és intel·ligent perquè aquest complement sol relacionar-se amb la intel·ligència) i li agrada la roba còmoda. Tampoc pot ser més bonica que la protagonista ni cridar visualment més l'atenció que ella.

És una noia estudiosa i tímida, no acostumada a relacionar-se amb nois i es diferencia de la protagonista perquè la Sophie té molt més caràcter que ella, no es calla i li agrada sentir-se especial. No pot interessar-li en Will perquè seria una nosa per la trama, per

⁷⁵ Representació gràfica de l'amic del protagonista.

aquesta raó està secretament enamorada d'en Zack. Escolta els problemes de la Sophie i sempre intenta donar-li bons consells.

76

Stephanie Yers: antagonista de la història. El significat del seu nom és *persona viva* i simbolitza la seva personalitat atrevida. Segueix l'estereotip de “abella reina”: noia bonica, insuportable, superficial i ximple que necessita d'aprovació masculina per sentir-se bé i odia a la protagonista femenina. Té el cabell fosc, llarg i llis i els ulls verds i és una noia alta amb un cos amb corbes.

Està enamorada d'en Will i té una relació sexual amb ell. Té una personalitat desagradable i antipàtica, és manipuladora i atrevida. Tracta malament a la Sophie perquè li dona enveja que en Will estigui interessat en ella. Es comporta malament perquè el seu pare la maltracta físicament i la seva mare creu que ella no és prou bonica.

⁷⁶ Representació gràfica de la millor amiga de la protagonista.

77

Bruno Enríquez: alumne nou que s'enamorarà de la Sophie per la seva tendresa. El seu nom és d'origen hispà perquè s'entengui d'on és ell. És un noi alt i mexicà que segueix l'estereotip del "personatge llatinoamericà" que la gran majoria de les vegades és de Mèxic perquè aquest és el país més proper a Nord-Amèrica. Té el cabell fosc i arrissat i els ulls castanys.

És un noi humil que la tracta amb respecte i amabilitat però que no serà correspost. La seva personalitat ha de ser totalment contrària a la d'en Will perquè es noti el contrast que hi ha entre ells dos i el triangle amorós sigui molt més interessant al tenir dues opcions tan diferents. El seu paper serà confondre els sentiments de la protagonista, posar gelós a en Will i desaparèixer quan ella esculli al protagonista.

78

⁷⁷ Representació gràfica de l'antagonista.

⁷⁸ Representació gràfica del segon interès amorós de la protagonista.

Dean i Peter: en Dean és el millor amic homosexual de la Sophie (el noi que abraça) i té una personalitat exageradament extravertida. Persegueix l'estereotip del "millor amic gay". La seva parella és en Peter (noi que és abraçat) i és un personatge molt secundari que sortirà en escasses escenes. Té una personalitat agradable. Cap dels dos tenen cognom perquè són personatges molt secundaris i els seus noms no tenen un significat vinculat amb aspectes importants de cadascun perquè no són molt rellevants per la trama.

79

5.8. Relació amorosa

La seva relació amorosa serà tòxica des del moment en què es coneixen fins al final del llibre.

Per una part ell no voldrà tenir res seriós amb ella però no voldrà que estigui amb un altre noi i se li aproparà sempre que pugui. Posarà moltes excuses perquè la Sophie el perdoni i fugirà del seu costat cada vegada que la seva relació es torni molt íntima. Per en Will ella és de la seva propietat i ell és l'únic que pot tocar-la o estimar-la. En alguna ocasió farà mal a la noia tant física com psicològicament però sempre serà perdonat.

Per la seva part, la Sophie estarà obsessionada amb en Will, fins a tal punt que es rebaixarà a ella mateixa cada vegada que ell la tracti malament, la ignori o la humiliï. Se sent físicament atreta a ell pel seu aspecte i la seva complicada personalitat i, amb l'esperança que canviï, es mantindrà al seu costat tot i les advertències de tothom.

⁷⁹ Representació gràfica de la parella homosexual de la historia.

Sortirà ferida més d'una vegada per aquesta decisió però quan en Will la faci sentir-se estimada de nou es creurà tot el que ell li digui com a disculpa i tornarà al seu costat.

La seva relació serà com un cercle viciós: es barallaran, es perdonaran, es tornaran a barallar i tornaran a perdonar-se i a oblidar-ho tot.

5.9. Relacions familiars

El contacte dels personatges amb familiars serà efímer i irrellevant. La Sophie, tot i no tenir pare, no es veurà afectada per haver crescut sense una figura paterna i les interaccions amb la seva mare seran escasses. L'únic familiar seu que tindrà una mica de protagonisme serà la seva cosina tot i que, més que una cosina, semblarà una amiga més. El pare d'en Will sortirà en molt poques escenes que no afegiran res a la trama i es coneixerà la seva personalitat i accions a partir dels relats del seu fill, al igual que el maltractament domèstic que pateix la Stephanie (mai es mostrarà explícitament).

5.10. Relacions amistoses

Els amics tant d'en Will com de la Sophie seran personatges arquetípics i buits que orbitaran al voltant dels protagonistes principals, esperant que algun d'ells estigui deprimat o confós per sortir a escena, arreglar les coses amb un discurs esperançador i anar-se'n. Més enllà d'això no tindran cap història ni desenvolupament personal.

5.11. Missatge del llibre

El missatge d'aquest llibre serà que no importa com d'impossible sigui una relació o com de tòxics i perillosos siguin els que la conformen, l'amor és la cura a qualsevol verí.

5.12. Situacions més comuns

Tot i que no sempre passa hi ha un seguit de situacions que es repeteixen bastant a les històries de Wattpad i que sortiran en aquest llibre. La primera columna titula aquestes escenes, la segona les explica i la tercera posa un exemple d'un llibre de la plataforma. A l'exemple hi surten els noms dels protagonistes per no haver de repetir tota l'estona la paraula *protagonista*.

Situacions	Explicació	Exemple
La trobada	La primera vegada que els protagonistes es coneixen ha de ser	(<i>Culpa mía</i> , Mercedes Ron) La Noah va a la cuina i coneix el seu atractiu germanastra. També

	memorable i còmica. La gran majoria de les vegades a Wattpad sol ser a causa d'un accident que ocasiona una baralla graciosa entre els dos.	coneix el gos del noi el qual se li apropa per voluntat de l'amo ja que vol espantar-la perquè li fa gràcia la seva reacció. Ella agafa un cassó i es comencen a barallar perquè el noi creia que ella anava a fer mal el seu gos. Aconsegueix que deixi anar l'utensili i acaben insultant-se l'un a l'altre perquè no es suporten fins que el pare arriba.
Raó ximple perquè els seus camins es retrobin	La raó perquè els protagonistes es retrobin sol ser molt ximple, incoherent i bastant irreal.	(<i>Bad Ash</i> , Alina Not) En Cameron vol que el seu millor amic deixi a la seva parella i per aconseguir-ho decideix canviar a l'Ashley, una noia que està enamorada del seu amic, i fer que sigui més "rebel" perquè es fixi en ella i trenqui amb l'altra noia.
La retrobada	El llibre estarà ple de coincidències en favor de la trama i les que més es repetiran són les que siguin d'ajuda perquè els protagonistes es puguin veure.	(<i>My dilemma is you</i> , Cristina Chiperi) La Cris ha conegut un noi exasperant que, més tard, descobreix que va al mateix institut al qual ella ingressa i casualment també és el noi que la guiarà per les instal·lacions.
Primera baralla graciosa	Aquesta escena és molt popular no només a Wattpad, també a pel·lícules romàntiques de comèdia. Es tracta d'una baralla ximple entre	(<i>Si me dices que no</i> , Ava Draw) La Bea i l'Hugo no se suporten i estan tota l'estona barallant-se perquè ella és molt feminista i a ell no li agraden aquests temes. La primera baralla és al cotxe

	els dos protagonistes que sol ser graciosa i moltes vegades també hi són presents més persones que se sentiran incòmodes perquè les seves reaccions afegixin més comèdia a la situació.	d'un dels amics i té l'objectiu de fer riure perquè la conversació que tenen els dos amb els seus amics enmig sentint-se incòmodes per la situació és bastant còmica.
Trobada amb l'antagonista	Aquesta trobada quasi sempre és desagradable i la causa sol ser l'actitud antipàtica de l'antagonista. De vegades inclòs si aquesta no es porta malament la protagonista té un sisè sentit que li diu que no és una bona persona.	<i>(Antes de diciembre, Joana Marcús)</i> La Jenna coneix a la Lana, la exparella d'en Jack, i tot i el bon comportament de la noia la protagonista de seguida sent que no li caurà bé i durant tota la trobada se la passa maleint-la cada vegada que parla.
El regal	El protagonista li dona un regal a la protagonista amb una actitud desinteressada tot i que l'objecte sol ser molt valuós (sentimentalment). Escena que té com a objectiu que els lectors s'enamoren del protagonista masculí.	<i>(A través de mi ventana, Ariana Godoy)</i> Després que el mòbil de la Raquel hagi sigut robat l'Ares es fica a la seva habitació per regalar-li un de nou que és molt més modern que l'anterior amb una nota on li demana que se'l quedi.
La primera festa	A Wattpad les festes són un element que apareix molt sovint ja que són de gran ajuda perquè passin moltes escenes	<i>(Bad boy's girl, Blair Holden)</i> En Cole obliga a la Tessa a anar a una festa i inclòs li escull ell la roba. Quan arriben ella es posa nerviosa perquè mai havia anat a

	<p>importants quasi sempre de caire eròtic.</p> <p>Normalment la protagonista va a la festa nerviosa ja que mai havia anat a una.</p>	<p>una festa i se sorprèn al veure a moltíssima gent borratxa i a moltes parelles besant-se.</p>
<p>El primer trencament de cor</p>	<p>Al llibre hi hauran molts trencaments de cor i el primer no ha de ser molt seriós i ha de semblar insignificant perquè més endavant els trencaments siguin cada vegada pitjors.</p>	<p>(<i>After</i>, Anna Todd)</p> <p>Durant una cita secreta la Tessa rebutja una trucada de la seva parella i en Hardin s'enfada quan ella li diu que parlarà amb la seva parella per trencar amb la relació. Ell li diu que no vol que ho faci perquè no vol res seriós amb ella. La Tessa l'insulta i se'n va corrents per la vergonya.</p>
<p>La primera borratxera</p>	<p>Escena que també té l'objectiu de fer riure ja que al ser la primera vegada que la protagonista s'embriaga actuarà d'una forma molt diferent a com sol ser sempre i farà comentaris graciosos i infantils.</p> <p>Quasi sempre és rescatada i ajudada pel protagonista principal.</p>	<p>(<i>The kissing booth</i>, Beth Reekles)</p> <p>La Rochelle s'emborratxa en una festa i es puja a sobre d'una taula per començar a ballar. Tothom és al seu voltant corejant-la i ella es comença a despullar fins que en Noah se l'emporta.</p>
<p>La primera reconciliació</p>	<p>Després del primer trencament de cor el personatge principal aconseguirà que la protagonista el perdoni amb unes poques</p>	<p>(<i>Mi estúpido niño</i>, Blue Woods)</p> <p>La Sam s'enfada amb en Tyler després d'escoltar-lo parlant malament d'ella amb els seus amics però amb un sol perdó per part d'ell es reconcilien.</p>

	paraules boniques.	
El primer petó	Escena inesperada i sensual. Es tracta del primer petó de la protagonista que normalment sol ser robat (és a dir no consentit).	(<i>¡Mi vecino es un stripper!</i> , Melissa Hall) L'Ethan es queda a casa de la Freya al perdre les seves claus. Ella el deixa borratxo al sofà perquè dormi allà però ell la reté perquè no se'n vagi i li dona un petó deixant-la atònita.
El segon trencament de cor	Aquest segon trencament de cor és molt pitjor que el primer. Sovint el protagonista se sentirà avergonyit d'estar amb la protagonista i en un intent de que els seus amics no pensin que estan junts la tractarà molt malament.	(<i>Mi amor de Wattpad</i> , Ariana Godoy) La Jules li confessa els seus sentiments a L'Evan davant els seus amics i ell per por a les reaccions dels altres li recorda que no vol res seriós amb ella.
El triangle amorós	La protagonista coneixerà un noi atent i bondadós a qui compararà amb el noi que li agrada i l'utilitzarà per oblidar-se d'ell i posar- gelós al personatge principal masculí.	(<i>¡Mi vecino es un stripper!</i> , Melissa Hall) Un xiclet s'enganxa en la mà de la Freya i mentre intenta desfer-se d'ell un noi de manteniment anomenat Byron l'ajuda. Ell és una persona afectuosa i agradable que es queda amb ella a fer-li companyia perquè se sent sola. La seva personalitat dista molt de la del protagonista masculí i això la Freya ho nota.
La segona reconciliació	Una de les reconciliacions sempre ha der ser gràcies al sexe o	(<i>Lascívia</i> , Eva Muñoz) La Rachel i en Christopher tenen una discussió perquè ella no vol

	<p>a un apropament sexual. La protagonista no el perdonarà tan fàcilment però al final tornaran junts.</p>	<p>tenir relacions sexuals amb ell en secret de la seva parella i per acabar ràpid amb la conversació ell la provoca tocant-la i acaben oblidant-se del tema.</p>
<p>La primera vegada</p>	<p>Escena en que el personatge femení perdrà la virginitat. Tot i ser la seva primera vegada no li farà molt de mal i de seguida ho gaudirà.</p>	<p>(<i>A través de mi ventana</i>, Ariana Godoy) Durant una baralla entre la Raquel i l'Ares ell li dona un petó, l'emporta cap a un sofà i allà la desvirga. Tot i ser la seva primera vegada la protagonista només sent una lleugera sensació de dolor que de seguida desapareix.</p>
<p>El tercer trencament de cor</p>	<p>Un trencament de cor sempre ha de ser perquè ell la rebutgi a ella quan se n'adoni que aquesta vol tenir una relació seriosa amb ell o pensa que ja la tenen. Normalment el que diu per ferir-la és que només estava jugant amb ella.</p>	<p>(<i>A través de mi ventana</i>, Ariana Godoy) L'Ares se n'adona que els seus sentiments per la Raquel han canviat i a causa de la por que li dona tenir una relació amb ella fa que la facin fora de casa seva mig nua i ell s'amaga perquè no vol enfrontar-la. Aquesta reacció causa que la Raquel no vulgui tornar a veure al noi.</p>
<p>Escena de gelosia</p>	<p>El llibre estarà ple d'escenes de gelosia per part dels dos però n'hi ha una que a Wattpad es repeteix molt: un noi (ja sigui el del triangle amorós o un altre) intenta</p>	<p>(<i>After</i>, Anna Todd) Durant una festa un noi li dona un petó no consentit a la Tessa i en Hardin es llença a sobre d'ell i li dona una pallissa fins que queda inconscient.</p>

	<p>apropar-se a la protagonista però el protagonista ho impedeix apallissant-ho fins que l'altre es queda inconscient o en un estat molt greu.</p>	
<p>Passat del protagonista</p>	<p>El passat del protagonista sempre és traumàtic i trist i és utilitzat per ell com a excusa perquè ella el perdoni, per justificar les seves accions i perquè els lectors simpatitzin amb ell.</p>	<p>(<i>Bully</i>, Penelope Douglas) En Jared li confessa a la Tate que la raó perquè ha estat assetjant-la durant anys és perquè va veure-la somrient amb la seva família després d'haver viscut in infern amb la seva. Quan va anar a visitar al seu pare a qui mai havia vist va descobrir que era un home dolent i durant anys va patir els seus maltractaments fins que un dia va aconseguir fugir i va ser en aquell moment que va veure a la protagonista amb la seva família.</p>
<p>Separació</p>	<p>Tot i que dins la història se separaran moltes vegades aquest allunyament consensuat entre els dos és el més important perquè causarà que no es tornin a veure durant molt de temps (ha de semblar que per sempre).</p>	<p>(<i>A través de ti</i>, Ariana Godoy) La Claudia està farta que l'Artemis no deixi clara la relació entre ells dos i l'abandoni quan sent por, per aquesta raó en una baralla ella acaba dient-li que no l'estima a ell i que prefereix el seu germà. Al final decideixen separar-se perquè se n'adonen que no poden estar junts.</p>
<p>Forta baralla</p>	<p>Tot i que dins la història hi haurà moltes baralles</p>	<p>(<i>After</i>, Anna Todd) La Tessa descobreix que en</p>

	<p>aquesta és la més important perquè és la més violenta de totes.</p>	<p>Hardin va tenir sexe amb ella per una aposta que va fer amb els seus amics i inclòs els va mostrar els llençols amb sang seva. Tenen una forta baralla amb insults i cops i ella se'n va per sempre de la casa on els dos vivien.</p>
<p>Consell per part dels amics</p>	<p>Al veure l'estat d'ànim dels dos protagonistes els seus amics respectius els donaran un consell "inspirador" que els ajudarà a adonar-se'n que s'estimen molt i que necessiten estar junts.</p>	<p>(<i>Mi primer amor de Wattpad</i>, Ariana Godoy) La Jules i l'Evan es troben decaiguts perquè es troben a faltar i és gràcies al consell dels seus amics que veuen amb claredat els seus sentiments per l'altre. La Laura, amiga de la protagonista, li diu que ha de lluitar per allò que estima si no vol penedir-se en un futur i en Jordan, amic de l'Evan, anima al noi a comportar-se com un home i lluitar per la noia que vol abans que algú se la "robi".</p>
<p>Quarta reconciliació</p>	<p>Reconciliació que sol ser iniciada pel protagonista masculí i que ha de ser molt sentimental.</p>	<p>(<i>Química imparable</i>, Zelá Brambille) Després de molt de temps separats, la Hannah es retroba amb en William quan ell es fica a la seva casa per sorpresa. Al principi ella pensa que es tractava d'un lladre fins que descobreix que el noi del que havia estat sempre enamorada està davant d'ella de nou. La Hannah pensa que potser ell està enfadat de nou</p>

		i té por que li faci mal però el noi li confessa el seu amor amb un discurs i després la besa.
--	--	--

5.13. Faltes d'ortografia

Com les històries publicades a Wattpad no són revisades ni corregides contenen faltes d'ortografia que aquest llibre reproduirà.

Redundàncies

“Recogemos todos los estropicios en silencio, él sin mirarme y yo sin evitar hacerlo de reajo porque, no voy a mentir, es guapísimo, tiene un **rostro perfecto, sin imperfecciones**”

Correcció:

“Recogemos todos los estropicios en silencio, él sin mirarme y yo sin evitar hacerlo de reajo porque, no voy a mentir, es guapísimo, tiene un **rostro perfecto.**”

“Recogemos todos los estropicios en silencio, él sin mirarme y yo sin evitar hacerlo de reajo porque, no voy a mentir, es guapísimo, tiene un **rostro sin imperfecciones.**”

Mala accentuació

“El resto lo **podreis** compensar si venís aquí cada día a comprar una cosa.”

Correcció:

“El resto lo **podréis** compensar si venís aquí cada día a comprar una cosa.”

Mala puntuació

“Suspiro, fastidiada, por mi mala suerte.”

Correcció:

“Suspiro fastidiada por mi mala suerte.”

Ús incorrecte de gerundis

“Me pongo mi sudadera ancha favorita, **haciéndome** una cola de caballo sencilla y **preparándome** un sándwich de pollo”

Correcció:

L'impacte de Wattpad en la literatura juvenil

“Me pongo mi sudadera ancha favorita, **me hice** una cola de caballo sencilla y **me preparé** un sándwich de pollo”

Paraules mal utilitzades

“Con los párpados **apegados**”

Correcció:

“Con los párpados **pegados**”

Expressions inventades

“Como respuesta a su reacción **volteo los ojos** y suspiro exasperada.”

Correcció:

“Como respuesta a su reacción **pongo los ojos en blanco** y suspiro exasperada.”

Pronoms incorrectes

“Como si **le** hubiera hecho propósito”

Correcció:

“Como si **lo** hubiera hecho propósito”

Verbs mal conjugats

“Yo también acepto y ambos **despedirnos** con rencor del hombre.”

Correcció:

“Yo también acepto y ambos **despedimos** con rencor del hombre.”

Canvis de narrador

“- ¿De qué conoces a ese chico? -me **pregunta** Will un día- Me refiero al nuevo.

- ¿Bruno? Me crucé con él... -no quiero que **te** enteres del incidente del baño.”

Correcció

“- ¿De qué conoces a ese chico? -me **pregunta** Will un día- Me refiero al nuevo.

- ¿Bruno? Me crucé con él... -no quiero que **se** entere del incidente del baño.”

Narrador: 3a persona

“- ¿De qué conoces a ese chico? -me **preguntas** un día- Me refiero al nuevo.

L'impacte de Wattpad en la literatura juvenil

- ¿Bruno? Me crucé con él... -no quiero que **te** enteres del incidente del baño.”

Narrador: 2a persona

Canvis de temps

“- ¿Cómo decías que se llamaba? -Naomi (mi prima) **abre** la puerta de mi habitación de un portazo dándome un susto de muerte solo para preguntarme algo que no **consigo** procesar- El chico de ayer.

- Ah... eh... -Me **froté** los ojos muerta de sueño y **bostecé** sin preocuparme en cerrar la boca- Eh... Bernard... -Cuando conseguí enfocar bien a Naomi vi que **está** al teléfono hablando con alguien- ¡Eh! ¿Qué haces?”

Correcció

“- ¿Cómo decías que se llamaba? -Naomi (mi prima) **abre** la puerta de mi habitación de un portazo dándome un susto de muerte solo para preguntarme algo que no **consigo** procesar- El chico de ayer.

- Ah... eh... -Me **frotó** los ojos muerta de sueño y **bostezo** sin preocuparme en cerrar la boca- Eh... Bernard... -Cuando conseguí enfocar bien a Naomi vi que **está** al teléfono hablando con alguien- ¡Eh! ¿Qué haces?”

Temps: present

“- ¿Cómo decías que se llamaba? -Naomi (mi prima) **abrió** la puerta de mi habitación de un portazo dándome un susto de muerte solo para preguntarme algo que no **consegua** procesar- El chico de ayer.

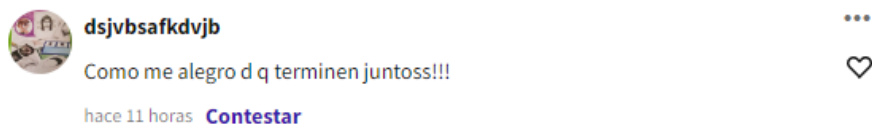
- Ah... eh... -Me **froté** los ojos muerta de sueño y **bostecé** sin preocuparme en cerrar la boca- Eh... Bernard... -Cuando conseguí enfocar bien a Naomi vi que **estaba** al teléfono hablando con alguien- ¡Eh! ¿Qué haces?”

Temps: passat

5.14. Resultats de la publicació del llibre

Després d'una setmana de la publicació de *Toxic* a Wattpad, la història ha aconseguit 302 lectures, 76 vots i 7 comentaris. L'última vegada que es va revisar va ser el 13/12/2022.

Aquest resultat és una mostra de que amb els ingredients correctes un llibre pot triomfar a Wattpad. Només han passat set dies i la història ja acumula comentaris positius del protagonista masculí tot i la seva conducta masculista i a favor de la parella principal tot i la seva toxicitat.

80

81

82

83

Una protagonista innocent i submissa, un protagonista agressiu i amb actitud dominant, una relació poc sana basada en baralles i petons, personatges buits i plans, sexe, una trama repetitiva i faltes d'ortografia són els elements que es troben en molts llibres de Wattpad i que *Toxic* ha volgut emular per veure si són els components que agraden als lectors o si només es tracta d'una casualitat. Veient el número lectures, el fet que hi hagi mínim un vot en cada capítol i els comentaris que ha aconseguit aquest llibre s'arriba a la conclusió de que la pauta per l'èxit a Wattpad existeix perquè funciona no només a la plataforma, també als llibres que surten en físic.

⁸⁰ Comentari posat després que els dos protagonistes acabessin junts

⁸¹ Comentari posat després que en Will li donés el primer petó a la Sophie.

⁸² Comentari posat després que la Sophie perdonés en Will per segona vegada.

⁸³ Comentari posat després que decidissin separar-se per sempre.

CONCLUSIÓ

Després d'haver finalitzat el treball *Impacte de Wattpad en la literatura juvenil* s'ha arribat a diverses conclusions que responen els interrogants inicials que aquest treball plantejava.

En la part de l'anàlisi de Wattpad s'ha vist que la plataforma ha reunit milions de lectors de tot el món gràcies a la facilitat que promet a l'hora de trobar històries, de comentar-les i de conversar amb qualsevol usuari creant un apropament entre escriptor i lector. A més, forma una comunitat en la que els amants de la lectura i l'escriptura poden sentir-se còmodes i compresos al recolzar-se entre ells. Tenint com a material l'entrevista que es va fer a una autora de Wattpad que va aconseguir publicar el seu llibre gràcies a la popularitat que va aconseguir dins la plataforma s'ha comprovat que aquesta xarxa és una molt bona alternativa pels escriptors que volen publicar el seu llibre i són rebutjats per les editorials tradicionals. Finalment, les xarxes socials han demostrat ser una raó de gran pes per la divulgació de Wattpad al popularitzar a gran escala els seus llibres. A causa del fenomen que suposa s'ha confirmat que les editorials prefereixen publicar llibres d'autors famosos de la plataforma (basant-se en les lectures aconseguides i no en la qualitat de la història) considerant com a exemple el cas de l'escriptora que va començar a rebre moltes propostes d'editorials a ran que va assolir un important nombre de seguidors a Wattpad. D'altra banda, tal i com plantejava la hipòtesi, aquesta plataforma es mou al voltant de l'interès més ben valorat entre els seus lectors: el sexe. Aquesta tendència és observable en la gran quantitat d'històries eròtiques que hi ha i en el prestigi immediat que aconsegueixen amb uns quants capítols. No només hi ha una preferència per abordar la sexualitat en els llibres, sinó que els usuaris de la plataforma mostren una inclinació cap a la representació d'una protagonista verge i inexperimentada descrivint la pèrdua de la seva virginitat amb un tractament inexpert i poc real al mostrar una situació desmentida i explicada per professionals de la ginecologia. A més, l'anàlisi dels llibres de romanç més famosos a Wattpad ha confirmat l'existència d'una pauta a seguir amb els elements que més criden l'atenció dels lectors per tal d'assegurar-se lectures. Un dels components que més es repeteix és la idealització d'una parella tòxica i inestable conformada per dos personatges estereotipats i buits amb els que és difícil simpatitzar. També es veu una predilecció per personatges femenins submisos i purs que al llarg dels anys es van intentar abolir a la literatura i que els escriptors de Wattpad han recuperat amb l'afegit d'una personalitat masculina i descurada per tal d'allunyar-se de tot allò que la feminitat representi. A més a més, s'exalta la figura de l'home experimentat i rude, l'anomenat *Bad boy*, ja que els nois que han tingut parelles anteriorment atrauen més que els que no, tal i com la

investigació que van fer els psicòlegs de les universitats de Swansea i Bristol demostra, però l'enquesta també revela que a la vida real aquests homes no seduirien tant com aquests llibres narren. Finalment, l'anàlisi de Wattpad ha arribat a la conclusió de que la plataforma pot arribar a ser un arma de doble tall per la literatura mateixa, ja que tot i ser cert que aquesta iniciativa és una bona eina per expandir el món de la literatura, especialment la juvenil, és innegable que la manca d'un bon corrector i revisor al darrere de cada text ha donat a la publicació de llibres amb greus faltes d'ortografia i amb idealitzacions de personatges estereotipats amb escenes incoherents i relacions poc sanes. L'entrevista d'aquest treball confirma aquestes conclusions al exposar que aquests llibres són el resultat d'un negoci fàcil que no busca agradar al públic amant de la literatura, sinó a un públic conformista i poc lector.

La segona part del treball en que es compara un dels llibres més populars de Wattpad amb un llibre publicat per una editorial tradicional demostra la diferència de qualitat que hi ha entre els dos llibres i que pot haver-hi amb altres històries de la plataforma: el primer té faltes d'ortografia, té una premissa ambigua i uns protagonistes estereotipats i buits acompanyats per personatges secundaris innecessaris i irrellevants, idealitza una relació tòxica, no li dona importància al paper de la família, acaba amb un final insatisfactori i incomplet al deixar molts assumptes sense tancament i dona un missatge que la psicòloga entrevistada descriu com problemàtic al ensenyar que l'amor pot amb tot i que és millor una parella que un psicòleg per resoldre traumes. El segon no té faltes d'ortografia, té una premissa que representa molt bé el llibre, està protagonitzat per personatges rodons i autèntics i per secundaris amb un paper imprescindible per la trama, no idealitza una relació tòxica sinó que la condemna, dona importància a la família, té un final acabat al tancar tots els nusos de la història i dona un missatge en contra de la violència de gènere ben aconseguit. S'ha arribat a la conclusió de que aquesta diferència es deu a l'experiència de la segona escriptora, a la presència d'un corrector i revisor darrere el llibre tradicional i a la popularitat prematura que va rebre el primer llibre al rebre moltes lectures sent encara l'esborrador d'una escriptora novella.

Així doncs, després d'haver analitzat el per què de la popularitat de Wattpad, d'haver investigat les conseqüències d'aquesta plataforma en els seus llibres juvenil i en definitiva en la literatura juvenil i havent ja comparat dos llibres publicats per dues entitats molt diferents, aquest treball ha volgut escriure un llibre amb totes les característiques recollides a les històries amb més lectures de la plataforma per tal d'esmentar si la hipòtesi que es va fer a l'inici del treball sobre l'existència d'una pauta que assegura l'èxit d'un llibre era certa. Una setmana després de la seva publicació el llibre ha aconseguit més de 302 lectures, 76 vots i 7 comentaris. Gràcies a aquest

L'impacte de Wattpad en la literatura juvenil

experiment i a l'anàlisi del treball s'ha arribat a la conclusió de que sí existeix un patró que molts dels llibres de Wattpad segueixen per la seva efectivitat per aconseguir fama entre els usuaris.

REFERÈNCIES BIBLIOGRÀFIQUES

CRONOLOGIA DE LA LITERATURA JUVENIL

Consultat el Juny de 2022

Documents consultats a través d'internet

Gamero, A. (03/04/19). *BREVE HISTORIA DE LA LITERATURA INFANTIL Y JUVENIL*. La piedra de Sísifo. Disponible a: <https://lapiedradesisifo.com/2019/04/03/breve-historia-de-la-literatura-infantil-y-juvenil/>

Llibre

Daniel González, L. (1997). -1-*Guía de Clásicos de la Literatura infantil i juvenil (hasta 1950)*. (p. 22-36). Ediciones Palabra. Madrid. ISBN 84-8239-183-6

Daniel González, L. (1998). -2-*Guía de Clásicos de la Literatura infantil i juvenil (hasta 1950)*. (p. 23-42). Ediciones Palabra. Madrid. ISBN 84-8239-240-6

PER QUÈ WATTPAD ÉS CONSIDERAT UN FENOMEN?

Consultat el Juny de 2022

Documents consultats a través d'internet

Mo, A. (24/02/18). *Hay un montón de autores escribiendo gratis. Y la industria literaria ya tiene una nueva "fiebre del oro"*. Disponible a: <https://www.thewatmag.com/negocio/de-wattpad-a-las-librerias-como-la-industria-editorial-ha-descubierto-la-nueva-fiebre-del-oro-en-autores-que-publicaban-gratis>

Article revista

Pardo Caicedo, M. (S/f). *El fenómeno Wattpad*. Pijao Editores. Disponible a: <https://pijaoeditores.com/ensayos/el-fenomeno-wattpad>

PER QUÈ WATTPAD ÉS TAN POPULAR?

Consultat el Juliol de 2022

Documents consultats a través d'internet

(S/a). *Casos de éxito que empezaron por publicar un libro en Wattpad*. (19/12/19). Libreando Club. Disponible a: <https://libreando.club/blog/casos-de-exito-que-empezaron-por-publicar-un-libro-en-wattpad>

L'impacte de Wattpad en la literatura juvenil

Galiana, Y. (04/05/22). *Wattpad: el éxito de los autores amateur que acaban publicados en papel*. Disponible a: <https://www.lecturalia.com/blog/2022/05/04/wattpad-el-exito-de-los-autores-amateur-que-acaban-publicados-en-papel/>

Montesinos, V. (S/f). *¿Por qué es tan difícil publicar en una editorial tradicional?* Letradepalo Editorial. Disponible a: <https://letradepalo.es/por-que-es-tan-dificil-publicar-en-una-editorial-tradicional/>

Tadeo, M. (21/04/22). *Wattpad, la plataforma que está revolucionando el sector literario* El independiente. Disponible a: <https://valenciaplaza.com/wattpad-la-plataforma-que-esta-revolucionando-el-sector-literario>

Article de revista

(S/a). *Wattpad, la aplicación que reúne a jóvenes lectores y escritores de todo el mundo*. (23/01/19). Observatorio de la Juventud de Iberoamérica. Disponible a: <https://oji.fundacion-sm.org/wattpad-la-aplicacion-que-reune-a-jovenes-lectores-y-escritores-de-todo-el-mundo/>

(S/a). *¿Qué es Wattpad y por qué atrae a los jóvenes?* (17/03/20). Revista PLÁCET. Disponible a: <https://revistaplacet.es/wattpad/>

LA POPULARITAT DE WATTPAD GRÀCIES A “BOOKTOK”, “BOOKSTAGRAM” I “BOOKTUBE”

Consultat l'Agost de 2022

Documents consultats a través d'internet

García López, L. (S/f). *BookTok: la tendencia literaria que arrasa en Tik Tok*. Educación 3.0. Disponible a: <https://www.educaciontrespuntocero.com/noticias/booktok-literaria/>

(S/a). *BOOKSTAGRAM: QUÉ ES Y CÓMO SER BOOKSTAGRAMMER*. (20/01/20). Gobierno de Canarias. Disponible a: <https://www3.gobiernodecanarias.org/medusa/ecoescuela/bibliotecaceplanzarote/2020/01/20/bookstagram-que-es-y-como-ser-bookstagrammer/>

(S/a). *Cómo hacer un «booktube»*. (28/04/20). El castillo de Kafka. Disponible a: <https://elcastillodekafka.wordpress.com/2020/04/28/como-hacer-un-booktube/>

WATTPAD I EL SEXE

Consultat l'Agost de 2022

Article de revista

(S/a). *(Des)información sexual: pornografía y adolescencia*. (22/09/20). Save the children. Disponible a: <https://www.savethechildren.es/desinformacionsexual>

Martinkova, J; Sigpalova, P. (15/09/20). *Niños en riesgo de pornografía y violencia sexual a través de Internet*. The Czech Academy of Sciences. Disponible a: https://www.researchgate.net/publication/49294918_Jak_deti_prichazeji_na_svet_odpovedi_na_prvni_otazky_ditete_--nejen_o_sexu_moderne_pravdive_jednoduse_--s_laskou

Documents consultats a través d'internet

Vázquez, C. (28/04/18). *¿Por qué las mujeres leen más libros que los hombres?* consumoClaro. Disponible a: https://www.eldiario.es/consumoclaro/vida_sexual/mujeres-leen-mas-libros-hombres_1_2147528.html

Vázquez, C. (28/04/18). *¿Por qué las mujeres leen más libros que los hombres?* consumoClaro. Disponible a: https://www.eldiario.es/consumoclaro/vida_sexual/mujeres-leen-mas-libros-hombres_1_2147528.html

WATTPAD I LA VIRGINITAT FEMENINA

Consultat l'Agost de 2022

Article de revista

Prada, V. (30/10/17). *¿Qué sabemos sobre el himen?* Instituto de Ginecología y Obstétrica. Disponible a: <https://www.gynenova.com/el-himen/>

Mayo Clinic Staff. (10/12/20). *Painful intercourse*. [Internet]. Disponible a: <https://www.mayoclinic.org/diseases-conditions/painful-intercourse/symptoms-causes/syc-20375967>

Moyano, Nieves; Sierra, Juan Carlos. (3/11/15). *Descifrando las disfunciones sexuales femeninas en el DSM-5*. Revista Argentina de Clínica Psicológica, vol. XXIV, pp. 277-286.

(S/a). *Painful intercourse (dyspareunia)*. Febrer 2020. MayoClinic.[Internet]. Disponible a: <https://www.mayoclinic.org/diseases-conditions/painful-intercourse/symptoms-causes/syc-20375967>

Azcona, L. *Sequedad vaginal*. Abril 2017. Elsevier.es. [Internet]. Disponible a: <https://www.elsevier.es/es-revista-farmacia-profesional-3-articulo-sequedad-vaginal-13102034>

Bonet, R; Garrote, A. *Sequedad vaginal*. Setembre 2010. Casos prácticos. es. [Internet]. Disponible a: <https://www.elsevier.es/es-revista-farmacia-profesional-3-articulo-sequedad-vaginal-casos-practicos-X021393241055483X>

Bell, J. *Sequedad vaginal: por qué ocurre y qué se puede hacer al respecto*. (12/12/20). Clue. [Internet]. Disponible a: <https://helloclue.com/es/articulos/ciclo-a-z/sequedad-vaginal-por-que-ocurre-y-que-se-puede-hacer-al-respecto>

Kaefer, M. (22/10/20). *Management of abnormalities of the genitalia in girls*. National Library of Medicine. Disponible a: <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC7599359/>

Document audiovisual

Paradas, A. [Rexpuestas]. (25/09/14). *Sangrado luego de tener relaciones sexuales ¿A qué se debe?* [Enregistrament vídeo]: Youtube. Disponible a: https://www.youtube.com/watch?v=QuX07TdglZU&t=60s&ab_channel=Rexpuestas

Documents consultats a través d'internet

Jacobson, J. (07/10/22). *Imperforación del himen*. MedicinePlus. Disponible a: <https://medlineplus.gov/spanish/ency/patientinstructions/000708.htm>

Prada, V. (S/f). *¿Qué sabemos sobre el himen?* Gynenova. Disponible a: <https://www.gynenova.com/el-himen/>

Diferencia entre amor y atracción – ¿Cómo saber qué sientes realmente? (s/f). UnicisMadrid.es. Disponible a <https://www.unicisMadrid.es/diferencia-entre-amor-y-atraccion/>

L'impacte de Wattpad en la literatura juvenil

WATTPAD I EL "DÉU DEL SEXE"

Consultat l'Agost de 2022

Documents consultats a través d'internet

(S/a). *¿Cuánta experiencia sexual debemos tener para resultar más atractivos para el sexo opuesto?* (14/05/17). El Español. Disponible a: https://www.elespanol.com/social/20170512/215478629_0.html

Article de revista

Butler, C; Thomas, A. (02/11/16). *Sexual History and Present Attractiveness: People Want a Mate With a Bit of a Past, But Not Too Much*. The Journal of Sex Research. Disponible a: <https://doi.org/10.1080/00224499.2016.1232690>

LA DONA DE WATTPAD

Consultat el Setembre de 2022

Article de revista

Pérez Vallejo, M. Maig de 2010. *El personaje femenino en los cuentos*. Innovación y experiencias educativas. Disponible a: https://archivos.csif.es/archivos/andalucia/ensenanza/revistas/csicsif/revista/pdf/Número_30/MARIA_C_PEREZ_2.pdf

Guarinos Galán, V. (S/f) *La mirada de las mujeres en la sociedad de la información*. Universidad de Sevilla. Disponible a: <https://idus.us.es/bitstream/handle/11441/26775/mujerycine.pdf?sequence=1>

Ferrús Antón, B. (24/05/14). *Las chicas de Vassar viajan por el mundo: modelos de mujer en la literatura juvenil de Elizabeth Champney*. Informes USA. Disponible a: <https://institutofranklin.net/sites/default/files/proyectos/2021-04/Informe-USA.-N%C2%BA-24.pdf>

(S/a). *A Little Pretty Pocket-Book*. (S/f). Collection items. Disponible a: <https://www.bl.uk/collection-items/a-pretty-little-pocket-book>

Colomer, T.; Olid, I. (S/f). *PRINCESITAS CON TATUAJE: LAS NUEVAS CARAS DEL SEXISMO EN LA FICCIÓN JUVENIL*. Gretel.cat. Disponible a: <https://gretel.cat/wp-content/uploads/2016/01/Princesitas.pdf>

Documents consultats a través d'internet

Tasa de participación en la fuerza laboral, mujeres (% de la población femenina entre 15-64 años) (estimación modelado OIT). (s/f). Bancomundial.org. Disponible a: <https://datos.bancomundial.org/indicador/SL.TLF.ACTI.FE.ZS>

Llibre

Sicherman, B. (2010). *Well-Read Lives: How Books Inspired a Generation of American Women*. (1a ed.) The University of North Carolina Press. North Carolina. ISBN 978-0-8078-3308-7

Margarida Ramos, A; Ferreira Boo, C. (2017) *LA FAMILIA EN LA LITERATURA INFANTIL Y JUVENIL (2ª ed.)* Anilij. Vigo. ISBN: 978-972-8952-26-6

ELS LLIBRES MÉS FAMOSOS DE WATTPAD

Consultat l'Octubre de 2022

Documents consultats a través d'internet

Gamero, A. (08/05/19). *WATTPAD: EL GIGANTE MULTIMILLONARIO QUE DEMUESTRA QUE LA LITERATURA ES MUY RENTABLE*. La piedra de Sísifo. Disponible a: <https://lapiedradesisifo.com/2019/05/08/wattpad-el-gigante-multimillonario-que-demuestra-que-la-literatura-es-muy-rentable/>

(S/a). *Promedio de edades de los usuarios de Instagram según Statista*. (11/07/21). Techcetera. Disponible a: <https://techcetera.co/cuidado-con-esas-falsas-alertas-en-instagram/promedio-de-edades-de-los-usuarios-de-instagram-segun-statista/>

Camargo, L. (17/02/22). *A través de mi ventana: Netflix confirmó su segunda y tercera parte*. Indie Hoy. Disponible a: <https://indiehoy.com/cine/a-traves-de-mi-ventana-netflix-confirmo-su-segunda-y-tercera-parte/>

González Oliva, Sheila. (20/02/22). «'A través de mi ventana': la serie de Netflix que está moviendo masas». *Look*. OK Diario. Disponible a: <https://okdiario.com/look/actualidad/traves-ventana-netflix-serie-exito-1407040>

Europa Press. (16/03/10). *Solo uno de cada diez usuarios de Youtube es menor de edad*. Público. <https://www.publico.es/ciencias/diez-usuarios-youtube-menor-edad.html>

Izer. (14/12/21). *Los niños ven pornografía. Educación sexual necesaria: desarrollo infantil, salud y medicina Wprost*. Diario Bernabéu. Disponible a: <https://www.diario-bernabeu.com/los-ninos-ven-pornografia-educacion-sexual-necesaria-desarrollo-infantil-salud-y-medicina-wprost/>

(S/a). *Pin It.* (S/f). Pinterest. Disponible a: <https://pin.it/6aIWQoJ>

(S/a). *Mi piel.* (S/f). Pinterest. Disponible a: <https://pin.it/3Bsbo1v>

(S/a). *Mis Pines guardados.* (S/f). Pinterest. Disponible a: <https://pin.it/5il2tJJ>

Mironova, F. *Girls photos.* (S/f). Pinterest. Disponible a: <https://pin.it/5UPurUG>

(S/a). *Pinterest.* (S/f). Pinterest. Disponible a: <https://pin.it/4f0fxDn>

(S/a). *Pinterest.* (S/f). Pinterest. Disponible a: <https://pin.it/1OZPdDa>

(S/a). *Pinterest.* (S/f). Pinterest. Disponible a: <https://pin.it/3G5kVMB>

(S/a). *Pinterest.* (S/f). Pinterest. Disponible a: <https://pin.it/5LKgtnh>

(S/a). *Pinterest.* (S/f). Pinterest. Disponible a: <https://pin.it/2aV2qul>